

Številka: 007-212/2015
Ljubljana, 24. 2. 2016
EVA 2015-2030-0003
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE GENERALNI SEKRETARIAT gp.gs@gov.si
ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških, redni zakonodajni postopek – predlog za obravnavo – novo gradivo št. 1
1. Predlog sklepov vlade:
<p>Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 - ZUKN in 8/12, 21/13 in 47/13 – ZDU – 1G in 65/14) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji dne ... sprejela sklep:</p> <p>»Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških (ZP-1J) in ga predloži Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po rednem postopku.«</p> <p style="text-align: center;"><i>mag. Darko KRAŠOVEC</i> <i>generalni sekretar</i></p> <p>Sklep prejmejo:</p> <ul style="list-style-type: none">- Državni zbor Republike Slovenije,- Ministrstvo za pravosodje,- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
/
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
<ul style="list-style-type: none">- mag. Goran KLEMENČIČ, minister za pravosodje- Tina BRECELJ, državna sekretarka v Ministrstvu za pravosodje- Darko STARE, državni sekretar v Ministrstvu za pravosodje- dr. Ciril KERŠMANC, v. d. generalnega direktorja Direktorata za zakonodajo s področja pravosodja

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- mag. Goran KLEMENČIČ, minister za pravosodje
- Tina BRECELJ, državna sekretarka v Ministrstvu za pravosodje
- Darko STARE, državni sekretar v Ministrstvu za pravosodje
- dr. Ciril KERŠMANC, v. d. generalnega direktorja Direktorata za zakonodajo s področja pravosodja

5. Kratek povzetek gradiva:

S predlogom Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških (v nadaljevanju: ZP-1J) se Zakon o prekrških (v nadaljevanju: ZP-1) primarno usklajuje z odločbama Ustavnega sodišča RS o odpravi instituta uklonilnega zapora ter o ugotovitvi delne neustavnosti prvega odstavka 193. člena ZP-1.

Nadalje se s predlogom ZP-1J na novo urejajo ali bistveno spreminjajo določeni instituti, ki bodo vplivali na sistemsko izvajanje prekrškovne zakonodaje. Rešitve, zaradi katerih ima predlog ZP-1J v določenem delu sistemsko naravo, so zlasti naslednje:

- določitev sistemske podlage za uvedbo administrativnega sankcioniranja pravnih oseb na taksativno določenih področjih, ki jim je skupna stroga regulativna ureditev,
- določitev pravne podlage za določanje sistemskih odstopov v uredbah za izvrševanje uredb Evropske unije (v nadaljevanju: EU),
- določitev (ozko zasnovanih) izjemnih primerov, ko se domet domače prekrškovne pristojnosti širi izven teritorija Republike Slovenije,
- celovita prenova instituta nadomestitve plačila globe z delom v splošno korist,
- sprememba faze, v kateri se lahko predlaga obročno plačilo globe in stroškov postopka,
- uvedba nadomestnega zapora kot skrajnega načina izvršitve neplačanih in neizterljivih glob (v znesku vsaj 1.000 EUR),
- uskladitev določb ZP-1 z določbami Kazenskega zakonika v zvezi z nadzorstvom (mladoletniki),
- sistemska prenova instituta zastaranja pregona za prekršek,
- odprava diskriminatornosti v zvezi s postopkovnimi pravicami istospolno usmerjenih oseb,
- uskladitev z Direktivo 2015/413/EU,
- uvedba instituta napovedi zahteve za sodno varstvo zoper pisne odločbe prekrškovnih organov, izdane v hitrem postopku o prekršku,
- določitev izjeme za poseg v tajnost pisem in drugih občil v primeru določenih (hujših) prekrškov,
- prenova instituta odložitve izvršitve prenehanja veljavnosti voziškega dovoljenja,
- določitev pravne podlage za vzpostavitev enotne informacijske infrastrukture za upravljanje z evidencami prekrškovnih organov pri Ministrstvu za pravosodje.

Novo gradivo št. 1 vsebuje naslednje spremembe oziroma popravke:

- uporaba 3. člena predloga zakona (teritorialna veljavnost ZP-1 v primeru izvajanja mednarodne operacije, misije,...) se predlaga tudi za policiste in druge uradne osebe oziroma javnega uslužbenca v okviru Slovenske vojske ali Policije,
- dopolnjena je obrazložitev 23. člena predloga zakona (napoved zahteve za sodno varstvo),
- 24. člen predloga zakona (z obrazložitvijo) je spremenjen na način, da se zagotavlja pravna podlaga za poseg v tajnost pisem in drugih občil v primeru preiskovanja kroga prekrškov na področju konkurence, trga z električno energijo ali zemeljskim plinom ter prekrškov, ki pomenijo kršitev ustavne prepovedi spodbujanja k neenakopravnosti, nasilju, nestrpnosti zoper narodnostno, rasno, versko ali drugo socialno skupino,
- gradivo predloga zakona sta priloženi izjava o skladnosti predloga zakona s pravnim redom EU in ustrezna korelacijska tabela,
- v 3. točki uvodne obrazložitve k predlogu zakona je navedeno, da stroške prilagoditve obrazcev z novimi pravnimi pouki krijejo prekrškovni organi in Vrhovno sodišče Republike Slovenije (za sodišča),
- v 4. točki uvodne obrazložitve k predlogu zakona je navedeno, da za izvajanje zakona ni potrebno zagotoviti dodatnih finančnih sredstev v že sprejetem državnem proračunu,
- gradivo predloga zakona je dodan osnutek pravilnika,
- gradivo vsebuje manjše nomotehnične (ne pa vsebinske) popravke.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA
c)	administrativne posledice	DA
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> - nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja - razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna - razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

/

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna	/	/	/	/
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov	/	/	/	/
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna	/	/	/	/
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov	/	/	/	/
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva	/	/	/	/
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev bodo dodatno zagotovljene s spremembo državnega proračuna za leto 2015:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
MNZ – Policija 1714	/	/	/	/
Vrhovno državno tožilstvo RS	/	/	/	/
Vrhovno sodišče RS	/	/	/	/
SKUPAJ				/
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
/	/	/	/	/
/	/	/	/	/
SKUPAJ			/	/
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				

Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
/	/	/
/	/	/
/	/	/
SKUPAJ	/	/

OBRAZLOŽITEV:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

- odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov:

/

II. Finančne posledice za državni proračun

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev niso zagotovljene:

/

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

/

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

/

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

Zaradi prilagoditve obstoječe informacijske infrastrukture, s katero Ministrstvo za pravosodje razpolaga zaradi naloge, ki jo določa 204. člen ZP-1 (upravljanje z evidenco pravnomočnih odločb sodišč), je predviden strošek nadgradnje te infrastrukture v skladu s predlaganimi spremembami 203. in 204.a člena ZP-1 (glej 35. in 37. člen predloga zakona) ocenjen na cca. 5.000 evrov.

8. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

DA

V strokovno usklajevanje so bili vključeni: Vrhovno sodišče Republike Slovenije, Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije, Varuh človekovih pravic Republike Slovenije, Informacijski pooblaščenec, Državno pravobranilstvo Republike Slovenije, Odvetniška zbornica Slovenije, Finančna uprava Republike Slovenije, Policija, Pravna fakulteta v Ljubljani, Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani, Pravna fakulteta v Mariboru, Evropska pravna fakulteta, Javna agencija Republike Slovenije za varnost prometa, Skupnost občin Slovenije, Združenje občin Slovenije in Združenje mestnih občin Slovenije.

V zvezi z regulatornimi prekrški so bili v strokovno usklajevanje vključeni: Banka Slovenije,

Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence, Agencija za trg vrednostnih papirjev in Agencija za zavarovalni nadzor in v zadnji fazi Urad za preprečevanje pranja denarja.

Prva verzija predloga ZP-1J je bila v strokovno usklajevanje posredovana dne 15. 6. 2015 z naslednjimi vsebinami: črtanje določb o uklonilnem zaporu zaradi razveljavitve predmetnega instituta in temu primerna prilagoditev določb o opravi nalog v splošno korist ali korist samoupravne lokalne skupnosti (brez vsebinskih sprememb) in določbe o prisilni izterjavi globe, določitev sistemske izjeme za ponavljajoče istovrstne kršitve, uskladitev z Direktivo 2015/413/EU, prilagoditev rokov zaradi predvidenih sprememb in dopolnitev Zakona o splošnem upravnem postopku, dopolnitev določbe o plačilu stroškov prekrškovnega postopka, uskladitev ZP-1 z odločbo Ustavnega sodišča RS št. U-I-94/13-14, omejitev t. i. veriženja odložitve izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja.

Mnenja in pripombe so posredovali: Višje sodišče v Ljubljani, Okrajno sodišče iz Celja, Informacijski pooblaščenec, Varuh človekovih pravic, Mestno redarstvo Ljubljana, Policija, Okrajno sodišče iz Ljubljane, Okrožno sodišče iz Slovenj Gradca, Odvetniška zbornica Slovenije, Skupnost občin Slovenije, Okrajno sodišče iz Kočevja, Mestna občina Ljubljana in Vrhovno državno tožilstvo.

Na podlagi prejetih pripomb ter dodatnih razprav na Ministrstvu za pravosodje je bila pripravljena druga, obsežnejša verzija ZP-1J, pri kateri se je predlagal konkreten poseg v določbe o obročnem odplačilu globe in stroškov postopka, prenova instituta dela v splošno korist, novost v tej verziji ZP-1J je bila tudi predlagana možnost določitve nadomestnega zapora kot načina izvršitve pravnomočno izrečenih in neplačanih glob, če upravna izvršba ne bi bila mogoča. Nadalje se je s predlogom zakona določalo izjemo pri izrekanju globe za prekrške v stežu, določbe ZP-1 so se usklajevale s pravnim redom EU (Direktiva 2015/413/EU), predlagano je bilo, da se institut t. i. polovičnega plačila izrečene globe nadomesti z uvedbo pravne dobrote plačila tretjine oziroma dveh tretjin izrečene globe, v hitrem postopku se je jasno določala možnost uporabe instituta vrnitve v prejšnje stanje, določalo se je postopek za odreditev nadomestnega zapora in postopek za določitev dela v splošno korist, za področje prekrškovnega prava se je vzpostavljala pravna podlaga za bodoči organ za centralno vodenje terjatev ter omejevalo veriženje odložitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja.

Zaradi ugotovitve, da so pristojnosti in postopki regulatornih organov preveč različni, da bi bilo mogoče za t. i. regulatorne prekrške pripraviti enoten Zakon o regulatornih prekrških, se je razmišljalo v smeri, da se s predlogom ZP-1J večji del težjih prekrškov s področja varstva konkurence, bančništva, zavarovalništva in trga vrednostnih papirjev prenese v sodno pristojnost, kar pomeni, da bi o teh kršitvah na prvi stopnji odločala sodišča v rednem sodnem postopku o prekršku in ne več prekrškovni organi v hitrem postopku. Upoštevajoč kompleksno naravo teh prekrškov so bile v sklopu ZP-1J predlagane določbe, s katerimi bi se v redni sodni postopek za te prekrške vpeljalo instituta predobravnavnega naroka in sporazuma o priznanju odgovornosti (slednji tudi v povezavi z natančnejšo vsebinsko opredelitvijo razsežnosti priznanja odgovornosti, ki bi pri regulatornih prekrških vključevala tudi omilitev sankcije pod predpisano mejo) in dopolnilo določbe o stvarni in personalni pristojnosti sodišč na način, da bi bila za odločanje o regulatornih prekrških pristojna štiri okrožna sodišča v državi, ta pa bi po predlogu zakona odločala v senatu treh profesionalnih

sodnikov. V rednem sodnem postopku je bila predlagana tudi prenova določbe o zaslišanju obdolženca, pri čemer bi nova ureditev veljala za vse (in ne le regulatorne) prekrške. S predlogom zakona so se določbe ZP-1 (nespremenjeno) usklajevale tudi z odločbo o ugotovitvi delne neustavnosti prvega odstavka 193. člena ZP-1. Določbe ZP-1J, ki so posegale v ureditev rokov, so bile pri pripravi druge verzije ZP-1J opuščene, saj je odpadel razlog za njihovo prilagoditev – predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakon o splošnem upravnem postopku (ZUP-I) v Državnem zboru Republike Slovenije namreč ni bil sprejet.

Druga verzija ZP-1J je bila istim deležnikom kot v prvem krogu posredovana v drugi krog strokovnega usklajevanja, predlog zakona pa je bil v prvi krog medresorskega usklajevanja standardnim deležnikom posredovan dne 7. 8. 2015.

V okviru strokovnega usklajevanja je Ministrstvo za pravosodje prejelo pripombe: Finančne uprave Republike Slovenije, Agencije za trg vrednostnih papirjev, Okrajnega sodišča v Piranu, Okrajnega sodišča v Celju, Okrožnega sodišča v Slovenj Gradcu, Vrhovnega državnega tožilstva, Varuha človekovih pravic, Višjega sodišča v Celju, Državnega pravobranilstva RS (mnenje brez pripomb), Okrajnega sodišča v Ajdovščini, Državne revizijske komisije, Združenja občin Slovenije, Javne agencije RS za varnost prometa, Okrožnega sodišča v Celju, Okrajnega sodišča v Ljubljani, Okrožnega sodišča na Ptuj, Okrožnega sodišča v Ljubljani, Okrajnega sodišča v Kočevju, Skupnosti občin Slovenije, Agencije za zavarovalni nadzor, Banke Slovenije, Odvetniške zbornice Slovenije, Mestne občine Ljubljana, Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, Inštituta za kriminologijo, Okrožnega sodišča v Krškem in Javne agencije RS za varstvo konkurence.

V okviru medresorskega usklajevanja pa je Ministrstvo za pravosodje prejelo mnenja in pripombe: Ministrstva za notranje zadeve, Ministrstva za zdravje, Ministrstva za javno upravo, Ministrstva za okolje in prostor (mnenje brez pripomb), Ministrstva za infrastrukturo, Ministrstva za obrambo, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo in Ministrstva za finance. Mnenja Službe Vlade RS za zakonodajo k predlogu ZP-1J Ministrstvo za pravosodje ni prejelo.

Po opravljenem drugem krogu strokovnega usklajevanja in prvem krogu medresorskega usklajevanja je Ministrstvo za pravosodje na podlagi prejetih pripomb in dodatnih predlogov ter dodatnih razprav, opravljenih na Ministrstvu za pravosodje, in sestankov z regulatornimi organi (Banko Slovenije, Javno agencijo Republike Slovenije za varstvo konkurence, Agencijo za trg vrednostnih papirjev in Agencijo za zavarovalni nadzor) pripravilo tretjo verzijo ZP-1J, v kateri so se med drugim opustile predvidene rešitve glede regulatornih prekrškov in (delno) dela v splošno korist ter tretjinskega plačila globe, v predlog ZP-1J pa so bili vključeni nekateri dodatni predlogi, ki smo jih prejeli v sklopu usklajevanj. Nova verzija ZP-1J je bila dne 7. 12. 2015 posredovana vsem deležnikom iz strokovnega in medresorskega usklajevanja, dodatno pa še Uradu RS za preprečevanje pranja denarja in Državni revizijski komisiji za revizijo postopkov oddaje javnih naročil.

Na zadnjo verzijo ZP-1J je Ministrstvo za pravosodje v okviru strokovnega usklajevanja prejelo mnenja: Skupnosti občin Slovenije, Urada RS za preprečevanje pranja denarja (brez pripomb), Državne revizijske komisije, Agencije za trg vrednostnih papirjev (mnenje brez pripomb), Mestne občine Ljubljana, Vrhovnega državnega tožilstva, Varuha človekovih

pravic, Informacijskega pooblaščenca, Okrožnega sodišča v Slovenj Gradcu, Odvetniške zbornice Slovenije, Državnega pravobranilstva RS (mnenje brez pripomb), Javne agencije RS za varnost prometa, Agencije za zavarovalni nadzor in Javne agencije Republike Slovenije za varstvo konkurence.

V sklopu drugega kroga medresorskega usklajevanja pa so mnenja podali: Ministrstvo za kmetijstvo gospodarstvo in prehrano (mnenje brez pripomb, podan je bil le predlog za določitev nove sankcije za prekršek), Ministrstvo za finance, Ministrstvo za infrastrukturo (mnenje brez pripomb), Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstvo za okolje in prostor (mnenje brez pripomb), Ministrstvo za notranje zadeve, Ministrstvo za javno upravo, Ministrstvo za obrambo, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in Služba Vlade RS za zakonodajo.

Dodatno je bilo v besedilo predloga zakona vključeno:

- delo v splošno korist: jasno se določa, da se v okviru materialnega kriterija, po katerem se presoja upravičenost storilca do dela v splošno korist, upošteva materialni kriterij iz Zakona o brezplačni pravni pomoči o redni brezplačni pravni pomoči (redakcija), rok za opravo dela v splošno korist pa je ob upoštevanju pripombe Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju: MDDSZEM) podaljšan na šest mesecev (prej štiri mesece). Ob upoštevanju pripombe Službe vlade za zakonodajo (v nadaljevanju: SVZ) k četrtemu odstavku novega 19.a člena ZP-1 je predlagana določba zapisana jasneje. V zvezi z določbo postopka nadomestitve plačila globe in stroškov postopka z delom v splošno korist pa je jasneje določen način ugotavljanja materialnega kriterija upravičenosti do dela v splošno korist ter jasno določena pravna podlaga za dostop in obdelavo osebnih podatkov, ki so potrebni za ugotavljanje materialnega pogoja za odobritev dela v splošno korist;
- v novem tretjem odstavku 18. člena ZP-1 je določena možnost, da organ prošnjo za obročno plačilo odstopi v pristojno reševanje organu, pristojnemu za izterjavo, skupaj s terjatvijo, ko ta postane pravnomočna in izvršljiva, če storilec prošnjo za obročno plačilo globe vloži pri organu, ki je globo izrekel;
- v novem drugem odstavku 20. člena ZP-1 je upoštevana pripomba Ministrstva za notranje zadeve (v nadaljevanju: MNZ) v zvezi z »organizacijo javnih zbiranj«, področje cestnega prometa pa omejeno na področje izdaje vozniških dovoljenj in registracije motornih vozil;
- določba novega šestega odstavka 20.a člena ZP-1 je bila (pravilneje) umeščena med določbe o izvrševanju (glej 31. člen predloga zakona), vsebinsko pa ni spremenjena;
- pripomba MDDSZEM v zvezi s centri za socialno delo je bila upoštevana, predlog zakona pravilno sledi dikciji »organ socialnega varstva«;
- 10. člen predloga zakona je dopolnjen z določbo o načinu izvrševanja navodila zdraviti se v ustreznem zdravstvenem zavodu;

- določba o uporabi določb o zakoncu in osebi, ki živi v zunajzakonski skupnosti za registrirano in neregistrirano istospolno zakonsko skupnost je umeščena v novi 48.a člen;

- poseg v tajnost pisem in drugih občil (24. člen predloga zakona) se omejuje le na prekrške iz petega odstavka 17. člena ZP-1 in prekrške, ki pomenijo kršitev ustavne prepovedi spodbujanja k neenakopravnosti, nasilju, nestrpnosti zoper narodnostno, rasno, versko ali drugo socialno skupino;

- predlagani novi osmi odstavek 202. člena ZP-1 (31. člen predloga zakona) je dopolnjen v smislu, da se v skladu z zakonom, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij, izvrši tudi sklep s katerim sodišče mladoletnemu storilcu naloži navodilo opraviti delo v korist humanitarnih organizacij ali samoupravne lokalne skupnosti;

- novi 202.d člen ZP-1 (33. člen predloga zakona) je redigiran le nomotehnično, razen četrtega odstavka, ki spremenjeno določa upoštevno obdobje, v katerem ponovne odložitve izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja ne bo mogoče uspešno predlagati;

- 34. člen predloga zakona je dopolnjen z novim drugim odstavkom, ki v primeru preklica odložitve izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja vzpostavlja pravno podlago za odločanje o vseh odločbah v zvezi z odložitvijo izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja;

- v zvezi z enotno informacijsko infrastrukturo (35. člen predloga zakona) je upoštevana pripomba MF in dopuščena možnost, da prekrškovni organi, ki prekrškovno evidenco vodijo s pomočjo sodobne tehnologije, to še vedno upravljajo sami, so pa v enotno informacijsko infrastrukturo dolžni posredovati relevantne podatke;

- v 37. členu predloga zakona pa je kot samostojna določba določeno dajanje podatkov iz 203. in 204. člena ZP-1 »drugim subjektom«, ki imajo upravičen, na zakonu utemeljen interes; v zvezi z brezplačnim oddaljenim dostopom do prekrškovni evidenc pa je upoštevana tudi pripomba Ministrstva za javno upravo (v nadaljevanju: MJU) na način, da imajo dostop do teh podatkov tudi »organi samoupravnih lokalnih skupnosti«;

- spremenjen je tudi *vacatio legis* predloga zakona.

Določbe predloga zakona so bile nomotehnično usklajene s popravki Službe Vlade RS za zakonodajo, opredelitve do ključnih pripomb pa so vključene v uvodno obrazložitev predloga zakona.

9. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA
10. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA

Darko STARE

državni sekretar

Priloge:

- gradivo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških
- izjava o skladnosti predloga zakona s pravnim redom EU
- korelacijska tabela

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PREKRŠKIH

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

1.1. Ocena stanja

Zakon o prekrških (ZP-1), s katerim je bila izvedena reforma prekrškovne zakonodaje, je bil sprejet leta 2003, uporabljati pa se je začel 1. januarja 2005. V desetih letih od začetka uporabe je bil ZP-1 noveliran devetkrat, nazadnje z novelo ZP-1I v letu 2013, ki se je začela uporabljati 1. januarja 2014. Kljub številnim spremembam in dopolnitvam ZP-1 področje prekrškovnega prava še vedno ni povsem stabilno, k čemur je sicer treba na področju kaznovalnega prava stremeti, tako z vidika načela zakonitosti, kot z vidika pravic storilcev prekrškov. Čeprav se instituti prekrškovnega prava vse bolj razvijajo preko sodne prakse in tudi prakse prekrškovnih organov, so odprta nekatera sistemska vprašanja in dileme, ki se v določenem delu naslavlja tudi s predlagano novelo. Ta je v osnovi sicer nastala zaradi implementacije dveh odločb Ustavnega sodišča RS.

1.2. Razlogi za sprejem predloga zakona

1. S predlogom zakona se primarno izvršujeta dve odločbi Ustavnega sodišča RS, in sicer:

- a) odločba št. U-I-94/13 z dne 2. 10. 2014, s katero je bilo ugotovljeno, da je prvi stavek prvega odstavka 193. člena ZP-1, kolikor izključuje pravico do povračila plačane globe tudi v primeru, ko je prišlo do ustavitve postopka o prekršku zaradi zastaranja, v neskladju z Ustavo. Ustavno sodišče RS je v predmetni odločbi Državnemu zboru naložilo, da mora ugotovljeno neustavnost odpraviti v roku enega leta po objavi te odločbe v Uradnem listu Republike Slovenije (rok za implementacijo poteče torej 2. 10. 2015);
- b) odločba št. U-I-12/12 z dne 11. 12. 2014, s katero je bil razveljavljen institut uklonilnega zapora, torej prvi, drugi, tretji in četrti odstavek 19. člena, sedmi odstavek 19. člena, kolikor se nanaša na izvršitev uklonilnega zapora, ter 202.b člen ZP-1.

Kljub temu, da Ustavno sodišče Republike Slovenije institutu uklonilnega zapora kot takemu ni popolnoma zaprlo vrat v slovenskem pravnem redu, se je predlagatelj odločil za opustitev tega instituta in za celovito reformo sistema ravnanja pristojnih organov v primeru, ko storilec v določenem roku ne plača pravnomočno izrečene globe in stroškov postopka.

Za primer, ko storilec v določenem roku ne plača pravnomočno izrečene globe in stroškov postopka, pa je predlagana celovita reforma sistema prenosa zadeve v prisilno izterjavo. Namesto uklonilnega zapora kot prisilnega mehanizma za plačilo globe je predlagano, da se globa in stroški postopka, ki ne bodo plačani v roku, neposredno odstopijo Finančni upravi RS v prisilno izterjavo. Globa in stroški postopka bodo skladno s predlogom torej takoj po poteku roka za plačilo postali izvršljivi in se odstopili v postopek prisilne izterjave, kjer bo imel storilec možnost predlagati plačilo globe na obroke. Če za obročno odplačilo ne bo zaprosil oziroma obrokov ne bo poravnal, bodo globa in stroški postopka izterjani po pravilih o upravnih izvršbi. Če izterjava ne bo uspešna, pa bo v določenih primerih možen poseben sodni postopek za nadomestitev neplačane in neizterljive globe z nadomestnim zaporom, pri čemer se bo lahko storilec odvzemu prostosti izognil, če bo v tem postopku predlagal nadomestitev plačila globe z delom v splošno korist in k opravi tega dela tudi resno pristopil. Delo v splošno korist bo storilcu sicer lahko odobreno že v fazi pred potekom roka za plačilo globe in stroškov postopka, če bo zanj zaprosil in če bo izpolnjeval pogoje, določene z zakonom.

Navedeni ukrepi bodo po oceni predlagatelja spodbudili storilce prekrškov k čim prejšnjemu plačilu izrečene globe in stroškov postopka, s čemer je povezana predvsem razbremenitev prekrškovnih organov in sodišč.

2. Nekateri regulatorni organi opozarjajo, da je hitri prekrškovni postopek za določno vrsto prekrškov, ki so povezani z urejevalnimi, preiskovalnimi ali podobnimi postopki, neustrezen (za te prekrške se uporablja tudi izraz »regulatorni prekrški«). S tega razloga predlog zakona vsebuje rešitev, ki bo omogočila, da se na taksativno določenih področjih pravnim osebam izreče administrativna sankcija po pravilih upravnega prava in ne po določbah ZP-1, ki bodo v tem primeru izključene.

3. Določitev pravne podlage za določanje sistemskih odstopov v uredbah za izvrševanje uredb EU – navedena sprememba je primarno potrebna zaradi priprave izvedbenih predpisov s področja carin (npr. Carinski zakonik Skupnosti), zaradi sistemske narave predlagane rešitve pa bo odstopi, ki so sicer rezervirani le za zakon, mogoče uporabiti tudi pri pripravi drugih izvedbenih uredb na področjih, ki so pridržana urejanju s sekundarno zakonodajo (uredbami) Evropske unije.

4. Uskladitev določb ZP-1 z določbami Kazenskega zakonika v zvezi z nadzorstvom (mladoletniki) – uskladitev določbe o navodilih in prepovedih (36. člen ZP-1), ki jih sodišče lahko izreče mladoletnemu storilcu prekrška, ter nadgradnja določbe o nadzorstvu (37. člen ZP-1) sta potrebni zaradi uskladitve institutov prekrškovnega prava z istovrstnimi instituti kazenskega prava, kar pomeni, da bo na področju izrekanja vzgojnih ukrepov mladoletnim storilcem prekrškov mogoča večja individualizacija kaznovanja.

5. Sistemska prenova instituta zastaranja pregona za prekršek – zaradi pobud iz prakse se je določba o zastaranju pregona za prekršek skozi čas kazuistično dopolnjevala na način, da so dobili prekrški iz posameznih poseben status oziroma daljše zastaralne roke; v veljavnem ZP-1 pa je določena tudi možnost, da drugačen (daljši) zastaralni rok za posamezne prekrške določajo predpisi. S tem je postala ureditev zastaranja pregona za prekršek nesistemska in razmeroma nepregledna. Predlagatelj je tudi v fazi priprave novele ZP-1J s strani prekrškovnih organov dobil dodatne predloge za podaljšanje zastaralnega

roka za pregon določenih prekrškov, vendar je bila namesto tega kot ustrežnejša rešitev sprejeta odločitev, da se določbe ZP-1J o zastaranju pregona za prekršek sistemsko prenovijo.

6. Pravni red Republike Slovenije se s predlogom zakona usklajuje s pravnim redom Evropske unije, in sicer zaradi razveljavitve Direktive 2011/82/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o lažji čezmejni izmenjavi informacij o prometnih prekrških, povezanih z varnostjo v cestnem prometu.

7. Uvedba instituta napovedi zahteve za sodno varstvo zoper pisne odločbe prekrškovnih organov, izdane v hitrem postopku o prekršku – praksa pri določenih prekrškovnih organih je pokazala, da storilci v primeru izdaje pisne prekrškovne odločbe (56. člen ZP-1) redko vložijo zahtevo za sodno varstvo, zato je po oceni predlagatelja primerno tudi v hitrem postopku o prekršku uzakoniti institut napovedi zahteve za sodno varstvo (po vzoru napovedi pritožbe zoper sodbo o prekršku iz rednega postopka) in prekrškovnim organom omogočiti, da v primerih, ko pravno sredstvo ni napovedano, ne izdelajo obrazložitve odločbe, kar pomeni prihranek časa in hkrati možnost povečanja vsebinskega obsega dela posameznega organa. Institut napovedi vložitve pravnega sredstva je predviden le v primerih, ko prekrškovni organ o prekršku odloči s pisno odločbo (56. člen ZP-1), medtem ko ureditev na področju plačilnih nalogov (zaenkrat) ostaja nespremenjena.

8. Določitev izjeme za poseg v tajnost pisem in drugih občil v primeru hujših prekrškov – glede na odločbo Ustavnega sodišča RS, št. U-I-40/12 z dne 11. 4. 2013 je poseg v tajnost pisem in drugih občil dopusten, če se z njim doseže varstvo posameznih dobrin, ki morajo biti zaradi njihovega družbenega pomena visoko varovane, zato je po oceni predlagatelja primerno (sorazmerno), da se dopusti poseg v tajnost pisem in drugih občil v primeru prekrškov iz petega odstavka 17. člena tega zakona in prekrškov, ki pomenijo kršitev ustavne prepovedi spodbujanja k neenakopravnosti, nasilju, nestrpnosti zoper narodnostno, rasno, versko ali drugo socialno skupino.

9. Prenova instituta odložitve izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja – prenova predmetnega instituta je potrebna zaradi težav, ki se v praksi pojavljajo v primerih t. i. veriženja odložitve izvršitev veljavnosti vozniškega dovoljenja, kar je z vidika varnosti v cestnem prometu nedopustno – določeni storilci kljub poskusom odpraviti vzroke za izvrševanje cestnoprometnih prekrškov le-te še vedno izvršujejo, zato se možnost (bonus) odložitve izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja omejuje kot je predlagano. S predlagano zakonodajno rešitvijo se (delno) odpravlja tudi dvojnost postopkov, ki tečejo na sodiščih in Upravnih enotah ter v določenih primerih povzročajo težave. Odprava dvojnosti postopkov predstavlja tudi enega od ciljev v Obdobnem načrtu za zagotavljanje varnosti cestnega prometa za leto 2015 in 2016 – glej točko 5.1.6. predmetnega obdobjnega načrta.

10. Določitev pravne podlage za vzpostavitev enotne informacijske infrastrukture za upravljanje z evidencami prekrškovnih organov pri Ministrstvu za pravosodje – evidence prekrškovnih organov so v Republiki Sloveniji vodene na več tehničnih načinov, tako v okviru sodobnih namenskih informacijskih sistemov (predvsem pri večjih prekrškovnih organih), kot tudi na relativno zastarel način (v obliki MS WORD ali EXCEL datotek), kar ima

za posledico razdrobljenost prekrškovnih evidenc, ki onemogoča pridobivanje popolnih podatkov o prekrškovni predkaznovanosti določenega storilca. Predlagana zakonodajna rešitev bo omogočala pridobivanje popoln(ejš)ih podatkov o prekrškovni predkaznovanosti, hkrati pa bo (predvsem manjšim prekrškovnim organom) omogočila vodenje prekrškovne evidence na tehnološko naprednejši način.

11. Razlogi za preostale predlagane zakonodajne rešitve (teritorialna veljavnost ZP-1, odprava diskriminacije istospolno usmerjenih oseb, poseg v določbe o stroških postopka, določbe o izvrševanju in v zvezi s prenosom pristojnosti za sojenje o prekrškovnih zadevah na drugo sodišče) so posledica težav, na katere opozarja praksa pri izvrševanju ZP-1 oziroma predlogov, prejetih iz prakse

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Predlog zakona zasleduje naslednje cilje:

- uskladitev ZP-1 z odločbo Ustavnega sodišča RS št. U-I-12/12 z dne 11. 12. 2014 z ustreznim prečiščenjem ZP-1 zaradi ukinitve instituta uklonilnega zapora oziroma črtanjem določb, ki so urejale ta institut;
- določitev pravice do povrnitve neupravičeno plačane globe osebam, ki jim je bila v postopku o prekršku pravnomočna odločba oziroma sodba ali sklep o prekršku spremenjena, odpravljena ali razveljavljena in postopek zoper njo pravnomočno ustavljen tudi v primeru zastaranja, a jo hkrati tudi delno omejiti (pravočasna uskladitev ZP-1 z odločbo Ustavnega sodišča RS, št. U-I-94/13 z dne 2. 10. 2014);
- določitev pravne podlage za vpeljavo administrativnega sankcioniranja pravnih oseb za administrativne kršitve, ki predstavljajo posebno (tretjo) vrsto prepovedanih ravnanj;
- izenačitev uredbe za izvajanje Uredb EU z zakonom, ko gre za uporabo možnosti in institutov, povezanih s predpisovanjem prekrškov oz. sankcij zanje, ki so po ZP-1 sicer rezervirani le za urejanje z zakonom;
- razširitev teritorialne veljave ZP-1 in nekaterih materialnih predpisov na pripadnike Slovenske vojske na misijah v tujini;
- sprememba oziroma nova sistemska umestitev instituta obročnega plačila globe in stroškov postopka, ki se pomika v fazo prisilne izterjave, s čimer se bodo delno razbremenila sodišča in prekrškovni organi;
- določitev pravne podlage za nadomestno izvršitev neplačane globe z uvedbo instituta nadomestnega zapora za primere, ko globe ni mogoče izterjati po pravilih upravne izvršbe;
- omogočiti izvajanje novega drugega odstavka 20. člena na način, da se v evidence prekrškovnih organov vnese podatek, ali je bila globa plačana oziroma sankcija izvršena;

- omogočiti večjo sorazmernost pri izrekanju globe za prekrške v steku, če kršitelj izvršuje istovrstne prekrške;
- uskladitev nekaterih določb, ki urejajo obravnavanje mladoletnih storilcev prekrškov, s kazensko zakonodajo;
- sistemska uskladitev rokov za zastaranje prekrška;
- ustrezna izenačitev registrirane istospolne skupnosti z zakonsko skupnostjo, neregistrirane pa z zunajzakonsko skupnostjo;
- formalna uskladitev ZP-1 z Direktivo (EU) 2015/413 Evropskega parlamenta in Sveta o lažji čezmejni izmenjavi informacij o prometnih prekrških, povezanih z varnostjo v cestnem prometu (UL L št. 68 z dne 13. 3. 2015, str. 9; v nadaljnjem besedilu: Direktiva (EU) 2015/413) – navesti je bilo treba samo novo pravno podlago (navedba konkretne Direktive), samo besedilo določb iz Direktive pa je bilo vključeno v ZP-1 že prej;
- razbremenitev prekrškovnih organov z uvedbo instituta napovedi zahteve za sodno varstvo v primeru, ko je izdana pisna odločba o prekršku (56. člen ZP-1);
- določitev pravne podlage za poseg v tajnost pisem in drugih občil v primeru preiskovanja kroga prekrškov na področju konkurence, trga z električno energijo ali zemeljskim plinom ter prekrškov, ki pomenijo kršitev ustavne prepovedi spodbujanja k neenakopravnosti, nasilju, nestrpnosti zoper narodnostno, rasno, versko ali drugo socialno skupino;
- zagotovitev enotne sodne prakse v zvezi z vračilom začasno odvzetega vozniškega dovoljenja in v zvezi z odložitvijo izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja;
- prenova instituta nadomestitve plačila globe z delom v splošno korist in poenostavitev postopka določitve dela v splošno korist;
- odprava potencialnih tveganj v zvezi z (dokončnim) odločanjem o neizvršitvi sklepa o prenehanju veljavnosti vozniškega dovoljenja (peti odstavek 202.e člena ZP-1);
- določitev pravne podlage za vzpostavitev enotne informacijske infrastrukture za upravljanje z evidencami prekrškovnih organov pri Ministrstvu za pravosodje.

2.2 Načela

Predlagane zakonske spremembe in dopolnitve ostajajo znotraj veljavne zasnove z ZP-1 reformiranega slovenskega prekrškovnega prava. Pri tem upoštevajo vsa uveljavljena zakonska načela, glede na področje urejanja pa zlasti naslednja ustavna in kazenskopravna načela:

- načelo sorazmernosti (2. člen v zvezi s tretjim odstavkom 15. člena Ustave RS) z vidika izrekanja globe v primeru steka istovrstnih prekrškov in glede nadomestnega zapora kot skrajne možnosti za izvršitev večjega zneska neplačanih in neizterljivih glob;

- načelo zakonitosti v kazenskem (kaznovalnem) pravu (28. člen Ustave RS);
- načelo pravične denarne odškodnine (30. člen Ustave RS);
- načelo posebnega varstva otrok (56. člen Ustave RS).

2.3 Poglavitne rešitve

Ob upoštevanju zgoraj navedenih ciljev predlog zakona vsebuje naslednje bistvene rešitve:

- izključitev določb ZP-1 za primere, če poseben zakon uvede administrativno sankcioniranje pravnih oseb, pri čemer je takšna ureditev možna le v predpisih, ki jih izvajajo Banka Slovenije, Agencija za varstvo konkurence, Agencija za zavarovalni nadzor, Agencija za trg vrednostnih papirjev in Urad za preprečevanje pranja denarja,
- izenačitev zakona in uredbe za izvajanje uredbe EU z vidika hierarhije pravnih aktov, ko gre za uporabo možnosti in institutov, povezanih s predpisovanjem prekrškov oz. sankcij zanje, ki so po ZP-1 sicer rezervirani le za urejanje z zakonom;
- razširitev teritorialne veljavnosti ZP-1 in materialnih predpisov, ki urejajo javni red in mir, orožje ter proizvodnjo in promet s prepovedanimi drogami na pripadnike Slovenske vojske na misijah v tujini;
- sprememba oziroma nova sistemska umestitev instituta obročnega plačila globe in stroškov postopka v fazo prisilne izterjave;
- uvedba premoženjskega kriterija za nadomestitev plačila globe in stroškov postopka v višini najmanj 300 evrov z delom v splošno korist ter uvedba materialnega kriterija s sklicevanjem na kriterij za odobritev redne brezplačne pravne pomoči;
- uvedba instituta nadomestnega zapora kot načina za izvršitev večjega obsega neplačanih in neizterljivih glob;
- uskladitev ZP-1 z odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenije št. U-I-12/12 z dne 11. 12. 2014 z ustreznim prečiščenjem ZP-1 zaradi ukinitve instituta uklonilnega zapora oziroma črtanjem določb, ki so urejale ta institut;
- določitev dodatnega pravila oziroma možnosti za izrekanje globe za prekrške v steku;
- uskladitev materialnih določb v zvezi z mladoletnimi storilci prekrškov s kazensko zakonodajo;
- sistemska določitev rokov za zastaranje pregona prekrška;
- ustrezna izenačitev registrirane istospolne skupnosti z zakonsko skupnostjo, neregistrirane pa z zunajzakonsko skupnostjo v celotnem besedilu ZP-1J;

- formalna uskladitev ZP-1 z Direktivo 2015/413/EU Evropskega parlamenta in Sveta o lažji čezmejni izmenjavi informacij o prometnih prekrških, povezanih z varnostjo v cestnem prometu;
- jasna izključitev hitrega prekrškovnega postopka, če obdolžilni predlog za prekršek skladno z drugim odstavkom 103. člena tega zakona vloži organ, ki po zakonu nadzoruje delo prekrškovnega organa;
- uvedba instituta napovedi pritožbe v primerih, ko prekrškovni organ izda pisno odločbo (56. člen ZP-1);
- določitev pravne podlage za poseg v tajnost pisem in drugih občil v primerih, ko gre za pregon prekrškov na področju konkurence, trga z električno energijo ali zemeljskim plinom ter prekrškov, ki pomenijo kršitev ustavne prepovedi spodbujanja k neenakopravnosti, nasilju, nestrpnosti zoper narodnostno, rasno, versko ali drugo socialno skupino;
- vzpostavitev pravne podlage za polog varščine z negotovinskim plačilnim sredstvom;
- zaostritev pogojev za vrnitev začasno odvzetega vozniškega dovoljenja in odložitve izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja;
- določitev pravne podlage za poseg v pravnomočno odločitev, s katero je bilo med drugim odločeno glede stroškov prekrškovnega postopka;
- določitev pravice do povrnitve neupravičeno plačane globe osebam, ki jim je bila v postopku o prekršku pravnomočna odločba oziroma sodba ali sklep o prekršku spremenjena, odpravljena ali razveljavljena in postopek zoper njo pravnomočno ustavljen tudi v primeru zastaranja, ki pa se jo hkrati tudi delno omejuje (uskaditev ZP-1 z odločbo Ustavnega sodišča RS, št. U-I-94/13 z dne 2. 10. 2014);
- odprava potencialnih tveganj v zvezi z (dokončnim) odločanjem o neizvršitvi sklepa o prenehanju veljavnosti vozniškega dovoljenja (peti odstavek 202.e člena ZP-1) ter vzpostavitev pravne podlage za odločanje o vseh odločbah v zvezi z odložitvijo izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja;
- določitev pravne podlage za vzpostavitev enotne informacijske infrastrukture za upravljanje z evidencami prekrškovnih organov pri Ministrstvu za pravosodje ter dopolnitev vsebine evidence prekrškovnih organov zaradi izvajanja novega drugega odstavka 20. člena ZP-1;
- uskladitev ZP-1 z določbami Zakona o sodiščih, ki omogočajo prenos zadev na manj obremenjena sodišča.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog ZP-1J bo imel finančne posledice za Proračun Republike Slovenije in druga javno finančna sredstva zaradi:

- prilagoditve obrazcev z novimi pravnimi pouki oziroma opozorili (ti stroški bi nastali že zgolj z izvršitvijo odločbe Ustavnega sodišča RS, št. U-I-12/12 z dne 11. 12. 2014, s katero je bil razveljavljen institut uklonilnega zapora) – sredstva morajo zagotoviti posamezni prekrškovni organi in Vrhovno sodišče Republike Slovenije (za sodišča);
- prilagoditve obstoječe informacijske infrastrukture, s katero Ministrstvo za pravosodje razpolaga zaradi naloge, ki jo določa 204. člen ZP-1 (upravljanje z evidenco pravnomočnih odločb sodišč) – predviden strošek nadgradnje te infrastrukture v skladu s predlaganimi spremembami 203. in 204.a člena ZP-1 (glej 35. in 37. člen predloga zakona) je ocenjen na cca. 5.000 evrov.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje zakona ni potrebno zagotoviti dodatnih finančnih sredstev v že sprejetem državnem proračunu.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 Skladnost s pravnim redom Evropske unije:

DA – s 15. členom predloga zakona se ZP-1 usklajuje z Direktivo (EU) 2015/413 Evropskega parlamenta in Sveta o lažji čezmejni izmenjavi informacij o prometnih prekrških, povezanih z varnostjo v cestnem prometu se vsebinsko nespremenjeno nadomešča Direktivo 2011/82/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o lažji čezmejni izmenjavi informacij o prometnih prekrških, povezanih z varnostjo v cestnem prometu, ki jo je leta 2014 razveljavilo Sodišče Evropske unije (sodba C-43/12, 6. 5. 2014) zaradi napačne pravne podlage za njeno sprejetje leta 2011. Uskladitev je le formalne narave, v predlogu zakona se navaja samo novo pravno podlago (navedba naziva konkretne Direktive), saj je bilo besedilo vsebinskih določb iz nove Direktive (ki je nespremenjeno glede na prejšnjo Direktivo) že vključeno v ZP-1 z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških, ZP-1H.

5.2 Osnutek prikaza ureditve v državah članicah Evropske unije

5.2.1 Republika Hrvaška

Način izvršitve neplačane globe oziroma druge sankcije:

Zakon o prekrških Republike Hrvaške (Prekršajni zakon, NN 107/07, 39/13 in 157/13; v nadaljevanju: PZ) določa, da se za prekršek lahko izreče denarna kazen ali kazen zapora, pri čemer se kazen zapora lahko predpiše samo kot strožja kazen poleg denarne kazni – 31. člen PZ. Zapor se lahko predpiše v trajanju do 30 dni, za najtežje primere 60 dni, v primeru nasilja v družini pa do 90 dni. Kazen zapora lahko izreče le sodišče.

Možnost obročnega odplačevanja globe in dela v splošno korist:

34. člen PZ določa prisilno izterjavo neplačane denarne kazni in spremembo denarne kazni v zaporno kazen:

denarna kazen nad 2.000 HRK (cca. 285 evrov), ki v roku dveh let ni prisilno izterjana, se spremeni v delo v splošno korist; če storilec ne pristane na opravljanje dela v splošno korist ali ga ne izvrši po svoji krivdi v roku, ki je določen v odločbi, pa se denarna kazen spremeni v kazen zapora; izjemoma se v določenih primerih (če delo v splošno korist ne doseže namena) denarna kazen takoj spremeni v kazen zapora, enako pa velja za tujce. Za vsakih začetih 300 kun (cca. 42 evrov) se denarna kazen spremeni v dve uri dela ali en dan zapora, pri čemer delo v splošno korist ne sme trajati manj kot 6 ur in ne dlje od 240 ur, zapor pa ne sme biti krajši od 3 dni in ne daljši od 60 dni. Delo v splošno korist se opravlja brez nadomestila, predlog za nadomestitev denarne kazni v delo v splošno korist oziroma zaporno kazen, če o prekršku ni odločalo sodišče, na predlog prekrškovnega organa predlaga pritožbeno sodišče.

Zastaranje pregona:

Roke za zastaranje pregona določa 13. člen ZP:

- splošni zastaralni rok je štiri leta od storitve prekrška;
- zastaralni rok za prekrške o katerih se odloči s plačilnim nalogom je tri leta.

Teritorialna veljavnost:

Prekrškovna zakonodaja Republike Hrvaške se uporablja za vsakogar, ki stori prekršek na njenem ozemlju. Poseben zakon lahko predpiše, da se prekrškovna zakonodaja Republike Hrvaške uporablja tudi na morju v katerem ima Republika Hrvaška nekatere suverene pravice in jurisdikcijo. Predpisi lokalne samoupravne skupnosti s katerimi so predpisani prekrški veljajo le na ozemlju lokalne samoupravne skupnosti, ki jih je določila. – 12. člen PZ.

Stek prekrškov:

Stek prekrškov in nadaljevani prekršek določa 39. člen PZ. Prekrške v steku lahko obravnava le sodišče, pri tem pa mora upoštevati naslednja pravila:

1. če je za vsakega od prekrškov v steku predpisana zaporna kazen, se izreče enotna zaporna kazen, ki je enaka seštevkemu posameznih kazni zapora, vendar kazen zapora v tem primeru ne sme presegati 120 dni;
2. če je za vsakega od prekrškov določena globa, se izreče enotna globa, ki je enaka seštevkemu glob za posamezen prekršek, pri čemer izrečena globa ne sme presegati dvakratnika splošnega maksimuma razpona glob, ki ga določa PZ;

3. če je za določene prekrške v steku predpisana globa, za določene pa kazen zapora, se prekrškovna sankcija izreče po splošnih pravilih za vsako od sankcij za prekrške,

4. V primeru iz prejšnje točke, če je skupna globa nadomesti s kaznijo zapora, prej določena kazen zapora in nadomestna kazen zapora skupaj ne smeta preseči sto dvajset dni.

Pravila o izrekanju prekrškovne sankcije v steku se ne uporabljajo v primeru nadaljevanega prekrška (*produljeni prekršaj*), tega pa določa tretji odstavek 39. člena PZ: Nadaljevani prekršek je storjen v primeru, ko storilec izvrši več istih ali istovrstnih prekrškov, ki glede na način izvršitve, njihovo časovno povezanost in druge okoliščine predstavljajo enotno dejanje.

Pritožba v postopku s plačilnim nalogom:

Postopek s plačilnim nalogom (239. do 244. člen PZ) je v prekrškovnem pravu Republike Hrvaške izjema, saj se plačilni nalog lahko izda le v primeru:

+ ko je prekršek določen v predpisu samoupravne lokalne skupnosti

+ če je za prekršek z zakonom predpisana samo globa do 5.000 kun za posameznika, do 10.000 kun za samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnosti, do 15.000 kun za pravno osebo in do 5.000 kun za odgovorno osebo pravne osebe.

Zoper plačilni nalog je mogoča pritožba, ki se lahko vloži iz omejenih razlogov (zanikanje storitve prekrška in pritožba zoper izrečeno prekrškovno sankcijo ali stroške postopka), o pritožbi pa odloča pristojno sodišče.

Neizdaja dokumentov:

152.j člen PZ izrecno določa, da se storilcu, ki ne poravna izrečene globe (ne glede višino!), ne izda ali podaljša vozniškega dovoljenja ali prometnega dovoljenja, poseben zakon pa lahko določi, da neizdaja ali nepodaljšanje drugih dokumentov in dovoljenj, pri čemer je določena le omejitev glede izdajanja dokumentov in dovoljenj na področju osebnih stanj. Predmetna določba PZ se izvaja na način, da se pri ministrstvu, pristojnem za pravosodje, upravlja poseben elektronski register neplačanih kazni (152.k člen PZ).

5.2.2 Republika Avstrija

Ureditev prekrškovnega prava v Republiki Avstriji se konceptualno razlikuje od ureditve prekrškovnega prava v Republiki Sloveniji – v Republiki Avstriji se prekrški obravnavajo v okviru t. i. upravnega kaznovanja, ki ga primarno ureja Upravni kazenski zakon (Verwaltungsstrafgesetz;¹ v nadaljevanju: VStG), za postopek se delno uporablja tudi Splošni zakon o upravnem postopku (Allgemeines Verwaltungsverfahrensgesetz – AVG). V nasprotju s pravno ureditvijo v Republiki Sloveniji, kjer sta področji upravnega prava in prekrškovnega prava strogo ločeni, v Republiki Avstriji te ločitve ni, administrativne kršitve (torej prekrški) so zato obravnavani v sklopu »upravnega postopka«, zato je VStG mnogo bolj skop zakon kot je Zakona o prekrških, ki se uporablja v Republiki Sloveniji – npr. glede

¹ BGBl. Nr. 52/1991

ureditve sodnega varstva VStG sklicuje na ureditev AVG.

Način izvršitve denarne kazni:

Izterjavo denarnih kazni določa 54.v člen VStG; prednost ima prisilna izterjava, če je denarna kazen neizterljiva ali če obstaja razlog, da se to predvideva, se izvrši nadomestna zaporna kazen, ki ustreza neplačanemu znesku. Nadomestna zaporna kazen se ne izvrši, če se neplačana denarna kazen poravna. Posebej so obravnavane osebe, ki zaradi finančnih razlogov globe ne morejo plačati; ti lahko zaprosijo za odlog plačila ali plačilo na obroke.

Zastaranje pregona:

31. člen VStG določa relativni zastarani rok (1 leto) in absolutni zastaralni rok (3 leta).

Teritorialna veljavnost:

Teritorialno veljavnost na splošno ureja 2. člen VStG; upravno kaznovanje se uporablja samo za kršitve, ki so storjene na ozemlju Republike Avstrije, če predpis ne določa drugače.

5.2.3 Zvezna republika Nemčija

V Zvezni republiki Nemčiji je temelj za sistem prekrškov Zakon o prekrških (*Ordnungswidrigkeit Gesetz*,² v nadaljevanju: OwiG) iz leta 1968.

Način izvršitve neplačane globe oziroma druge sankcije:

Izvršitev prekrškovne odločbe določa 9. razdelek procesnega dela OwiG (89 do 104 člen). Globa se izvrši po pravilih Zakona o upravni izvršbi za »prekrškovne organe« oziroma če je o prekršku odločalo sodišče v skladu z Zakonom o kazenskem postopku ali Zakonom o sodišču za mladoletnike. Če je iz okoliščin primera razvidno, da se namerava storilec izogniti plačilu globe ali delnega zneska globe, se lahko ta izterja tudi pred pretekom dveh tednov po nastopu zapadlosti. Če pa se izkaže, da storilec glede na svoje premoženjsko stanje(gospodarske razmere) plačila v doglednem času ne bo zmožel, lahko izvršilni organ odredi odlog izvršbe.

96. člen OwiG pa določa uklonilni pripor:

Po preteku roka, določenega v prvem odstavku 95. člena OwiG, lahko sodišče na predlog izvršilnega organa ali, če je izvršba njegova dolžnost, po uradni dolžnosti odredi uklonilni pripor, če:

1. globa ali delni znesek globe ni plačan,
2. storilec ni izkazal svoje plačilne nesposobnosti (črka b 2. št. 2. odst. 66. člena),
3. je storilec poučen po 3. št. 2. odst. 66. člena in
4. niso znane okoliščine, zaradi katerih je nastala njegova plačilna nesposobnost.

² 19.2.1987 (BGBl. I S. 602) do 13.5.2015 (BGBl. I S. 706).

(2) Če se izkaže, da od storilca glede na njegove gospodarske razmere ni mogoče pričakovati, da bo znesek globe plačal takoj, sodišče odobri olajšavo plačila ali prepusti odločitev o tem izvršilnemu organu. Že izdana odreditev uklonilnega pripora se razveljavi.

(3) Trajanje uklonilnega pripora zaradi globe ne sme preseči šest tednov, zaradi več glob, določenih v eni odločbi o globi, pa ne tri mesece. Uklonilni pripor se, tudi ob upoštevanju zneska globe, ki jo je treba plačati, odmeri po dnevih in se naknadno ne more podaljšati, lahko pa se skrajša. Zaradi istega zneska se uklonilni pripor ne sme ponoviti.

Možnost obročnega odplačevanja globe in dela v splošno korist:

18. člen OwiG določa, da se storilcu, za katerega glede na njegove premoženjske razmere ni pričakovati, da bo takoj plačal globo, odobri plačilni rok ali dovoli, da plača globo v obrokih. Pri tem se lahko odredi, da ugodnost plačila globe v obrokih preneha, če storilec enega obroka ne plača pravočasno.

Dela v splošno korist OwiG ne določa.

Zastaranje pregona:

Zastaralne roke določa drugi odstavek 31. člena OwiG, če z zakonom niso določeni drugačni zastaralni roki:

- za prekrške pri katerih se lahko izreče globa višja od 15.000 eurov – tri leta;
- za prekrške pri katerih se lahko izreče globa od 2.500 do 15.000 eurov – dve leti;
- za prekrške pri katerih se lahko izreče globa od 1.000 od 2.500 eurov – eno leto leti,
- za prekrške pri katerih se lahko izreče globa nižja od 1.000 – šest mesecev.

Teritorialna veljavnost:

Če zakon ne določa drugače, se OwiG uporablja za prekrške storjene na ozemlju Zvezne Republike Nemčije ali, če je bil prekršek storjen na krovu ladje oziroma zrakoplova, ki pluje pod zastavo Zvezne Republike Nemčije (5. člen OwiG).

Stek prekrškov:

Splošno pravilo (20. člen OwiG) pri izrekanju globe v steku je, da se za vsak prekršek posebej izreče globa (realni stek). V primeru idealnega steka pa se izreče enotna globa, ki pa se odmeri glede na globo, ki je predpisana za najhujši prekršek v steku (19. člen OwiG). V okviru poglavja o steku prekrškov OwiG obravnava tudi razmerje med prekrškom in kaznivim dejanjem.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih ali poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Zaradi novega sistema izvršitve neplačanih glob in stroškov postopka bodo delno razbremenjeni prekrškovni organi in sodišča.

Pričakovati je manjše povečanje obsega dela pri Finančni upravi Republike Slovenije zaradi nove možnosti odobritve obročnega plačila v postopku prisilne izterjave globe in zaradi nove dolžnosti obveščanja sodišča v primeru, ko bodo izpolnjeni pogoji za nadomestni zapor.

Predvidoma v enem do dveh letih po uveljavitvi predloga zakona je pričakovati povečanje pripada zadev sodiščem zaradi odločanja o nadomestnem zaporu. Pričakovati je mogoče tudi zmerno povečano obremenitev centrov za socialno delo zaradi izvajanja odrejenega dela v splošno korist, s katerim se bo na predlog storilca prekrška lahko nadomestilo plačilo globe tako v fazi pred potekom roka za plačilo kot tudi v sklopu postopka odrejanja nadomestnega zapora zaradi neplačanih in neizterljivih glob.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

/

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Predlog ZP-1J ne bo imel tovrstnih posledic.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Predlog ZP-1J ne bo imel tovrstnih posledic.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

ZP-1J ne prinaša novih posledic na socialnem področju (institut nadomestitve plačila globe z opravo družbeno koristnega dela je v osnovi poznan in je bil možen tudi po dosedanji ureditvi, s predlaganim zakonom pa se določajo kriteriji za odobritev dela v splošno korist.

.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlog ZP-1J ne bo imel tovrstnih posledic.

6.6 Presoja posledic za druga področja:

Predlog ZP-1J ne bo imel tovrstnih posledic.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona

Vlada Republike Slovenije oziroma pristojno Ministrstvo za pravosodje bo predstavilo zakon širši javnosti z objavo na spletu.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa

Ministrstvo za pravosodje bo spremljalo izvajanje sprejetega zakona preko sodne prakse in statistike sodišč.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

/

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

V strokovno usklajevanje so bili vključeni: Vrhovno sodišče Republike Slovenije, Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije, Varuh človekovih pravic Republike Slovenije, Informacijski pooblaščenec, Državno pravobranilstvo Republike Slovenije, Odvetniška zbornica Slovenije, Finančna uprava Republike Slovenije, Policija, Pravna fakulteta v Ljubljani, Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani, Pravna fakulteta v Mariboru, Evropska pravna fakulteta, Javna agencija Republike Slovenije za varnost prometa, Skupnost občin Slovenije, Združenje občin Slovenije in Združenje mestnih občin Slovenije.

V zvezi z regulatornimi prekrški so bili v strokovno usklajevanje vključeni: Banka Slovenije, Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence, Agencija za trg vrednostnih papirjev in Agencija za zavarovalni nadzor.

Prva verzija predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških (v nadaljevanju: ZP-1J) je bila v strokovno usklajevanje posredovana dne 15. 6. 2016 z naslednjimi vsebinami: črtanje določb o uklonilnem zaporu zaradi razveljavitve predmetnega instituta in temu primerna prilagoditev določb o opravi nalog v splošno korist ali korist samoupravne lokalne skupnosti (brez vsebinskih sprememb) in določbe o prisilni izterjavi globe, določitev systemske izjeme za ponavljajoče istovrstne kršitve, uskladitev z Direktivo 2015/413/EU, prilagoditev rokov zaradi predvidenih sprememb in dopolnitev Zakona o splošnem upravnem postopku, dopolnitev določbe o plačilu stroškov prekrškovnega postopka, uskladitev Zakona o prekrških (v nadaljevanju: ZP-1) z odločbo Ustavnega sodišča RS št. U-I-94/13-14, omejitev t. i. veriženja odložitve izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja.

Mnenja in pripombe so posredovali: Višje sodišče v Ljubljani, Okrajno sodišče iz Celja, Informacijski pooblaščenec, Varuh človekovih pravic, Mestno redarstvo Ljubljana, Policija, Okrajno sodišče iz Ljubljane, Okrožno sodišče iz Slovenj Gradca, Odvetniška zbornica Slovenije, Skupnost občin Slovenije, Okrajno sodišče iz Kočevja, Mestna občina Ljubljana in Vrhovno državno tožilstvo.

Na podlagi prejetih pripomb ter dodatnih razprav na Ministrstvu za pravosodje je bila pripravljena druga, obsežnejša verzija ZP-1J, pri kateri se je predlagal konkreten poseg v določbe o obročnem odplačilu globe in stroškov postopka, prenova instituta dela v splošno korist, novost v tej verziji ZP-1J je bila tudi predlagana možnost določitve nadomestnega zapora kot načina izvršitve pravnomočno izrečenih in neplačanih glob, če upravna izvršba

ne bi bila mogoča. Nadalje se je s predlogom zakona določalo izjemo pri izrekanju globe za prekrške v steku, določbe ZP-1 so se usklajevale s pravnim redom EU (Direktiva 2015/413/EU), predlagano je bilo, da se institut t. i. polovičnega plačila izrečene globe nadomesti z uvedbo pravne dobrote plačila tretjine oziroma dveh tretjin izrečene globe, v hitrem postopku se je jasno določala možnost uporabe instituta vrnitve v prejšnje stanje, določalo se je postopek za odreditev nadomestnega zapora in postopek za določitev dela v splošno korist, za področje prekrškovnega prava se je vzpostavljala pravna podlaga za bodoči organ za centralno vodenje terjatev ter omejevalo veriženje odložitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja.

Zaradi ugotovitve, da so pristojnosti in postopki regulatornih organov preveč različni, da bi bilo mogoče za t. i. regulatorne prekrške pripraviti enoten Zakon o regulatornih prekrških, se je razmišljalo v smeri, da se s predlogom ZP-1J večji del težjih prekrškov s področja varstva konkurence, bančništva, zavarovalništva in trga vrednostnih papirjev prenese v sodno pristojnost, kar pomeni, da bi o teh kršitvah na prvi stopnji odločala sodišča v rednem sodnem postopku o prekršku in ne več prekrškovni organi v hitrem postopku. Upoštevajoč kompleksno naravo teh prekrškov so bile v sklopu ZP-1J predlagane določbe, s katerimi bi se v redni sodni postopek za te prekrške vpeljalo instituta predobravnavnega naroka in sporazuma o priznanju odgovornosti (slednji tudi v povezavi z natančnejšo vsebinsko opredelitvijo razsežnosti priznanja odgovornosti, ki bi pri regulatornih prekrških vključevala tudi omilitev sankcije pod predpisano mejo) in dopolnilo določbe o stvarni in personalni pristojnosti sodišč na način, da bi bila za odločanje o regulatornih prekrških pristojna štiri okrožna sodišča v državi, ta pa bi po predlogu zakona odločala v senatu treh profesionalnih sodnikov. V rednem sodnem postopku je bila predlagana tudi prenova določbe o zaslišanju obdolženca, pri čemer bi nova ureditev veljala za vse (in ne le regulatorne) prekrške. S predlogom zakona so se določbe ZP-1 (nespremenjeno) usklajevale tudi z odločbo o ugotovitvi delne neustavnosti prvega odstavka 193. člena ZP-1. Določbe ZP-1J, ki so posegale v ureditev rokov, so bile pri pripravi druge verzije ZP-1J opuščene, saj je odpadel razlog za njihovo prilagoditev – predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakon o splošnem upravnem postopku (ZUP-I) v Državnem zboru Republike Slovenije namreč ni bil sprejet.

Druga verzija ZP-1J je bila istim deležnikom kot v prvem krogu posredovana v drugi krog strokovnega usklajevanja, predlog zakona pa je bil v prvi krog medresorskega usklajevanja standardnim deležnikom posredovan dne 7. 8. 2015.

V okviru strokovnega usklajevanja je Ministrstvo za pravosodje prejelo pripombe: Finančne uprave Republike Slovenije, Agencije za trg vrednostnih papirjev, Okrajnega sodišča v Piranu, Okrajnega sodišča v Celju, Okrožnega sodišča v Slovenj Gradcu, Vrhovnega državnega tožilstva, Varuha človekovih pravic, Višjega sodišča v Celju, Državnega pravobranilstva RS (mnenje brez pripomb), Okrajnega sodišča v Ajdovščini, Državne revizijske komisije, Združenja občin Slovenije, Javne agencije RS za varnost prometa, Okrožnega sodišča v Celju, Okrajnega sodišča v Ljubljani, Okrožnega sodišča na Ptuj, Okrožnega sodišča v Ljubljani, Okrajnega sodišča v Kočevju, Skupnosti občin Slovenije, Agencije za zavarovalni nadzor, Banke Slovenije, Odvetniške zbornice Slovenije, Mestne občine Ljubljana, Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, Inštituta za kriminologijo, Okrožnega sodišča v Krškem in Javne agencije RS za varstvo konkurence.

V okviru medresorskega usklajevanja pa je Ministrstvo za pravosodje prejelo mnenja in pripombe: Ministrstva za notranje zadeve, Ministrstva za zdravje, Ministrstva za javno upravo, Ministrstva za okolje in prostor (mnenje brez pripomb), Ministrstva za infrastrukturo, Ministrstva za obrambo, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo in Ministrstva za finance. Mnenja Službe Vlade RS za zakonodajo k predlogu ZP-1J Ministrstvo za pravosodje ni prejelo.

Po opravljenem drugem krogu strokovnega usklajevanja in prvem krogu medresorskega usklajevanja je Ministrstvo za pravosodje na podlagi prejetih pripomb in dodatnih predlogov ter dodatnih razprav, opravljenih na Ministrstvu za pravosodje, in sestankov z regulatornimi organi (Banko Slovenije, Javno agencijo Republike Slovenije za varstvo konkurence, Agencijo za trg vrednostnih papirjev in Agencijo za zavarovalni nadzor) pripravilo tretjo verzijo ZP-1J, v kateri so se med drugim opustile predvidene rešitve glede regulatornih prekrškov in (delno) dela v splošno korist ter tretjinskega plačila globe, v predlog ZP-1J pa so bili vključeni nekateri dodatni predlogi, ki smo jih prejeli v sklopu usklajevanj. Nova verzija ZP-1J je bila dne 7. 12. 2015 posredovana vsem deležnikom iz strokovnega in medresorskega usklajevanja, dodatno pa še Uradu RS za preprečevanje pranja denarja in Državni revizijski komisiji za revizijo postopkov oddaje javnih naročil.

Na zadnjo verzijo ZP-1J je Ministrstvo za pravosodje v okviru strokovnega usklajevanja prejelo mnenja: Skupnosti občin Slovenije, Urada RS za preprečevanje pranja denarja (brez pripomb), Državne revizijske komisije, Agencije za trg vrednostnih papirjev (mnenje brez pripomb), Mestne občine Ljubljana, Vrhovnega državnega tožilstva, Varuha človekovih pravic, Informacijskega pooblaščenca, Okrožnega sodišča v Slovenj Gradcu, Odvetniške zbornice Slovenije, Državnega pravobranilstva RS (mnenje brez pripomb), Javne agencije RS za varnost prometa, Agencije za zavarovalni nadzor in Javne agencije Republike Slovenije za varstvo konkurence.

V sklopu drugega kroga medresorskega usklajevanja pa so mnenja podali: Ministrstvo za kmetijstvo gospodarstvo in prehrano (mnenje brez pripomb, podan je bil le predlog za določitev nove sankcije za prekršek), Ministrstvo za finance, Ministrstvo za infrastrukturo (mnenje brez pripomb), Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstvo za okolje in prostor (mnenje brez pripomb), Ministrstvo za notranje zadeve, Ministrstvo za javno upravo, Ministrstvo za obrambo, Ministrstvo za delo, družino, socialo in enake možnosti in Služba Vlade RS za zakonodajo.

Odzivi na ključne pripombe organov iz medresorskih in strokovnih usklajevanj:

predlagatelj je med drugim v celoti upošteval pripombe številnih organov, povezane s predvideno pravno dobroto plačila tretjine globe, kakor tudi pripombe in pomisleke v zvezi s prenosom odločanja o t.i. regulatornih prekrških v sodno pristojnosti ter predvideno uvedbo institutov pogajanj oziroma sporazuma o priznanju odgovornosti za prekršek v primeru regulatornih prekrškov. Te rešitve so v končni verziji predloga ZP-1J opuščene; v nadaljevanju pa predlagatelj pojasnjuje razloge za ohranitev določenih rešitev kljub izraženim pomislekom v postopku medresorskega in strokovnega usklajevanja.

Pripomba Varuha človekovih pravic, da je četrty odstavek 1. člena odveč (1. člen predloga zakona): Predlagatelj pri tej določbi vztraja, saj na drug način ni mogoče določiti systemskega nastavka za posebno (novo) možnost učinkovitejšega zagotavljanja

spoštovanja pravnega reda na nekaterih ključnih področjih (finančni trgi, bančni in zavarovalniški sektor) z upravnim sankcioniranjem pravnih oseb, katerih ravnanje je odločilno za (ne)stabilnost celotnega gospodarskega sistema države. Ob tem je predlagatelj mnenja, da zaradi precejšnje vsebinske raznolikosti področij, na katerih delujejo regulatorni organi, in še posebej bistveno različnih pristopov pri urejanju njihovega delovanja in pristojnosti trenutno ni mogoče pripraviti systemskega zakona, ki bi na abstraktni ravni povezoval ta področja in določal enovita pravila za administrativno sankcioniranje. Nastavke, ki morajo biti spoštovani pri pripravi posameznih zakonskih rešitev v specialnih predpisih, je predlagatelj pojasnil v obrazložitvi dopolnitve 1. člena ZP-1.

Pojasnilo smiselno velja tudi glede dilem, ki sta jih izpostavila *Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo ter Vrhovno državno tožilstvo*.

Pripomba Ministrstva za obrambo, da je zahteva po dvojni kaznivosti prestroga oz. neustrezna (3. člen predloga zakona): predlagatelj ocenjuje, da bi bila možnost uporabe domačih kaznovalnopravnih (prekrškovnih) predpisov za ravnanja, ki v tujini niso opredeljena kot kaznivo dejanje, prekršek ali prepovedana na drug način, v nasprotju s temeljnimi načeli mednarodnega (kazenskega) prava in bi pomenila nedopustno širjenje kaznovalne oblasti naše države oziroma jurisdikcije domačih organov na ravnanja, izvršena izven meja Republike Slovenije. Ob tem predlagatelj meni, da bi bilo smiselno v primerih, ko pripadniki Slovenske vojske v tujini izvršujejo ravnanja, ki na ozemlju izvršitve niso prepovedana, ne pritičejo pa njihovem položaju oziroma službi (in so zato v domačih predpisih inkriminirana kot prekrški), uporabiti institut disciplinskih kršitev in sankcije delovnopravne narave.

Pripombe Varuha človekovih pravic glede nadomestnega zavora (8. člen predloga zakona): predlagatelj pojasnjuje, da se bo nadomestni zapor izvrševal s smiselno uporabo določb ZIKS-1, ki urejajo izvrševanje kazni zavora. Čeprav nadomestni zapor ni kazen, ampak način izvršitve neplačane globe, po oceni predlagatelja ni razlogov, da bi bilo njegovo izvrševanje urejeno posebej oziroma drugače kot izvrševanje kazni zavora.

Pripomba Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, da je menjalni tečaj (100 EUR = 1 dan zavora) določen previsoko oz. ni usklajen z drugimi določbami ZP-1 (8. člen novele): kot izhaja iz obrazložitve, je menjalni tečaj (100 EUR = 1 dan zavora) tudi v funkciji korelata visoko zagroženim globam za prekrške v slovenskem pravnem redu, zato ga predlagatelj ohranja v nespremenjeni obliki. Glede primerjav z menjalnimi tečaji, določenimi v kazenskem pravu, dodatno pojasnujemo, da se denarna kazen skladno s Kazenskim zakonikom (KZ-1) izreka v dnevni zneskih, kar pomeni, da je znesek denarne kazni v soodvisnosti od storilčeve zmožnosti za plačilo oziroma njegovega premoženjskega stanja (posplošeno rečeno, je dnevni znesek dnevni zaslužek konkretnega storilca). V prekrškovnem pravu se globe izrekajo v evrskih zneskih, ki so predpisani neodvisno od premoženjskega stanja storilcev, zato je – ob že omenjenem dejstvu, da so za prekrške večinoma predpisane zelo visoke globe - menjalni tečaj na nadomestni zapor lahko višji kot v kazenskem pravu. Nadalje predlagatelj ponovno opozarja, da bo prišel nadomestni zapor v poštev šele, ko prisilna izterjava globe ne bo uspešna (s tega vidika je neutemeljen pomislek, da bo storilcu s povprečno plačo v interesu, da globe ne plača, ker »bo s tem 2x več prihranil, kot bi v istem času ko bo v zaporu, zaslužil.« Storilec, ki ima povprečno plačo, bo globo poravnal iz tega naslova, saj lahko organ, pristojen za izvršbo, seže na dohodke, ki

presegajo minimalno plačo).

Smiselno pojasnilo velja tudi za pomisleke *Ministrstva za notranje zadeve*. Ob tem predlagatelj pojasnjuje še, da je ob upoštevanju načela sorazmernosti namen nove ureditve v sistem nadomestnega zapora zajeti le najtežje oblike ignorance pravnega reda in ne povprečnih oz. najštevilčnejših primerov (na te primere naj bi nova ureditev vplivala preventivno na način, da bodo storilci pristopili k poplačilu obveznosti iz naslova neplačanih globe preden zapadejo pod sistem nadomestnega zapora).

Pripomba Vrhovnega državnega tožilstva, da so novi zastaralni roki neselektivno nesorazmerni v primerjavi z roki iz Kazenskega zakonika (14. člen predloga zakona): predlagatelj opozarja, da sta sistema predpisovanja zastaralnih rokov v Kazenskem zakoniku in Zakonu o prekrških v temelju različna (medtem ko ZP-1 ločuje relativne in absolutne zastaralne roke, KZ-1 predpisuje enovite (absolutne) zastaralne roke), zato ureditvi nista neposredno primerljivi.

Predlog Ministrstva za notranje zadeve, da se hitri postopek izključi pri prekrških s področja javnega reda in miru, če gre za dve nasprotujoči si stranki ali če je oškodovanec uradna oseba v postopku (16. člen predloga zakona): predlagatelj ugotavlja, da sta tako praksa kot teorija nakazali potrebo po redefiniciji razmerja med hitrim in rednim sodnim postopkom o prekršku (52. člen ZP-1 je s sistemskega vidika izrazito podoptimalen), vendar pa je za tovrstne spremembe potrebna podrobnejša analiza obstoječe prakse in širša razprava o možnih novih konceptih in njihovih razsežnostih, zato bo MNZ predlog obravnavan v sklopu priprave systemske novele ZP-1.

Pripomba Službe vlade za zakonodajo glede besedila »skladno z zakonom« v pravnih poukih o nadomestnem zaporu (17., 18. in 26. člen predloga zakona): v konkretnih določbah ima sklicevanje na zakon vsebinski pomen (to izhaja tudi iz obrazložitve), zato ga predlagatelj ohranja. Brez tega dodatka bi pravni pouk namreč ustvarjal napačen vtis, da se lahko vsaka globa izvrši z nadomestnim zaporom, kar bi utegnilo ustvariti nedovoljen pritisk na storilca. Kompleksne ureditve možnosti odreditve nadomestnega zapora v pravnem pouku ni mogoče povzeti (pa tudi potrebno ni, saj so zakoni javni), je pa po oceni predlagatelja ustrezno, da se v pravnem pouku posebej opozori na to, da bo nadomestni zapor lahko odrejen le ob upoštevanju zakonskih omejitev in pravil (in torej ne avtomatično za vsako globo).

Pripomba Okrožnega sodišča v Slovenj Gradcu, da bi bilo napoved Zahteve za sodno varstvo primerneje urediti s smiselno napotitvijo na uporabo določb o napovedi pritožbe v rednem sodnem postopku (22. člen predloga zakona): predlagatelj je mnenja, da je samostojna ureditev instituta napovedi zahteve za sodno varstvo zoper odločbo prekrškovnega organa primerna zato, ker se po določbah, ki veljajo za redni sodni postopek o prekršku, napoved pritožbe primarno vloži po ustni razglasitvi odločitve. Ker v hitrem postopku o prekršku ustne razglasitve niso možne, temeljna rešitev iz rednega sodnega postopka torej ni uporabljiva niti smiselno, zato je predlagatelj pripravil poseben člen, v katerem je institut napovedi zahteve za sodno varstvo ustrezno prilagojen hitremu postopku o prekršku. Pripombi Mestne občine Ljubljana in Ministrstva za notranje zadeve, da je uvedba napovedi zahteve za sodno varstvo nepotrebna in bo dodatno obremenila prekrškovne organe (22. člen novele): Predlagatelj ugotavlja, da uvedbo instituta napovedi zahteve za sodno varstvo izrazito podpirajo prekrškovni organi, ki pri svojem delu izdajajo pretežno odločbe, zato pri tem institutu vztraja. Nadalje predlagatelj meni, da ob pravilnem

razumevanju in izvajanju napovedi zahteve za sodno varstvo ta institut ne bo povzročal težav kršiteljem, za prekrškovne organe pa bo pomeni razbremenitev v smislu manjšega obsega vsebinskega dela na zadevi.

Pripomba Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, da bi bil umik napovedi zahteve za sodno varstvo smiseln do izdaje odločbe o prekršku z obrazložitvijo in ne le do poteka roka za napoved ZSV (22. člen predloga zakona): predlagatelj pojasnjuje, da je posebna določba glede potencialnega umika napovedi vložitve zahteve za sodno varstvo potrebna izključno zato, da se storilcu omogoči, da si v kratkem času po napovedi vložitve zahteve za sodno varstvo povrne pravico do polovičnega plačila globe, če po premisleku oceni, da pravnega sredstva ne bo vložil. Bonitete polovičnega plačila globe po mnenju predlagatelja ni mogoče širiti dlje kot do končnega poteka roka za napoved vložitve zahteve za sodno varstvo. Določba o umiku napovedi vložitve ZSV je torej prilagojena specifikam hitrega postopka o prekršku oziroma konkretno institutu polovičnega plačila globe in je v izrazito korist storilca. V rednem sodnem postopku o prekršku in tudi v kazenskem postopku denimo umik napovedi pritožbe ni urejen oziroma ta ureditev ni potrebna, ker se ne postavlja vprašanje vpliva na izrečeno sankcijo.

Pripomba Vrhovnega državnega tožilstva, da določba novega drugega odstavka 113.d člena ni potrebna glede na ureditev z Zakonu o voznikih (21. člen predloga zakona): predlagatelj pojasnjuje, da je določba oblikovana na predlog Ministrstva za infrastrukturo, saj pri izvajanju Zakona o voznikih in določbe o vrnitvi začasno odvzetega vozniškega dovoljenja prihaja do težav zaradi (ne)aktivnosti nekaterih pristojnih organov.

Pripomba Vrhovnega državnega tožilstva, da ureditev o prenosu zadev na manj obremenjena sodišča ni potrebna, ker je že vsebovana v 105.a členu zakona o sodiščih (40. člen predloga zakona): predlagatelj pojasnjuje, da je določba oblikovana na podlagi predloga okrožnega sodišča, ki je zaznalo potrebo po uskladitvi ZP-1 z Zakonom o sodiščih na tem področju.

Odziv na predlog Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano za uzakonitev nove stranske sankcije v obliki kazenskih točk za kršitev pravil skupne ribiške politike: Ministrstvo za pravosodje je mnenja, da je sistem, skladno s katerim se točke za kršitev pravil skupne ribiške politike za imetnike dovoljenj za gospodarski ribolov izrečejo kot upravna sankcija (torej z upravno odločbo skladno s 13.a členom ZMR-2), ustrezen. Ker se željeni cilji lahko dosežejo z ukrepi upravno-pravne narave, ni potreb, da bi se uvajala nova vrsta stranskih sankcij za prekrške v ZP-1; poleg tega gre tudi za ukrepe, ki lahko pridejo v poštev za razmeroma ozek krog subjektov. Nadalje opozarjamo, da bi morale biti v primeru, če bi se točke za kršitev pravil ribiške politike določile kot sankcija za prekršek v ZP-1, vse razsežnosti izrekanja in izvrševanja teh točk določene v tem zakonu (enako kot denimo kazenske točke v cestnem prometu) in ne v ZMR-2 (kar je sicer predlog ministrstva), saj je ZP-1 sistemski zakon za področje prekrškov.

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles:

- mag. Goran KLEMENČIČ, minister za pravosodje

- Tina BRECELJ, državna sekretarka v Ministrstvu za pravosodje
- Darko STARE, državni sekretar v Ministrstvu za pravosodje
- dr. Ciril KERŠMANC, v. d. generalnega direktorja Direktorata za zakonodajo s področja pravosodja

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US in 92/14 – odl. US) se za tretjim odstavkom 1. člena doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Določbe tega zakona se ne uporabljajo za administrativno sankcioniranje pravnih oseb v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo konkurence, zavarovalni nadzor, trg vrednostnih papirjev, preprečevanje pranja denarja in predpisi, ki jih izvaja Banka Slovenije.«.

2. člen

Za drugim odstavkom 3. člena se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Kadar je s tem zakonom določeno, da določeno vsebino ureja zakon, se v primeru določanja prekrškov za kršitve določb pravnih aktov Evropske unije, ki se v Republiki Sloveniji uporabljajo neposredno, te vsebine lahko uredijo tudi z uredbo.«.

Dosedanji tretji odstavek postane četrti odstavek.

3. člen

Za drugim odstavkom 5. člena se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Ta zakon in predpisi o prekrških s področja varstva javnega reda in miru, orožja, obrambe ter proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami veljajo tudi za pripadnika Slovenske vojske, Policije ali druge uradne osebe oziroma javnega uslužbenca v njihovem okviru, ki stori prekršek v tujini pri izvajanju mirovne operacije, misije, vojaške vaje ali druge podobne aktivnosti, če je to ravnanje kaznivo tudi po predpisih države, na območju katere je bilo izvršeno, vendar organi te države niso pristojni za izvedbo postopka ali postopek v tej državi ni bil uveden iz drugih razlogov.«.

4. člen

Drugi odstavek 18. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Storilec lahko po poteku roka za plačilo globe pri organu, pristojnem za prisilno izterjavo, zaprosi za obročno plačilo globe. V tem primeru se s sklepom določita način odplačevanja in rok plačila. Ta rok ne sme biti daljši kot eno leto, najmanjši obrok pa sme znašati 20 eurov za fizične in odgovorne osebe in 200 eurov za pravne osebe, samostojne podjetnike posameznike in posameznike, ki samostojno opravljajo dejavnost. Storilec mora biti o možnosti in načinu predlaganja obročnega plačila opozorjen v plačilnem nalogu, odločbi oziroma sodbi, s katero mu je izrečena globa. Zoper sklep o obročnem odplačevanju

ni pritožbe.«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Če storilec pri organu, ki je izrekel globo, vloži prošnjo za obročno plačilo globe iz prejšnjega odstavka, ta organ pošlje prošnjo v pristojno reševanje organu, pristojnemu za prisilno izterjavo, skupaj s terjatvijo, ko ta postane pravnomočna in izvršljiva.«.

Dosedanji tretji odstavek postane četrti odstavek.

Dosedanji četrti odstavek, ki postane peti odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(5) Določbe, ki urejajo roke za plačilo globe, obročno plačilo in način izterjave, se uporabljajo tudi za stroške postopka o prekršku in odvzem premoženjske koristi s plačilom denarnega zneska.«.

5. člen

19. člen se črta.

6. člen

Za črtanim 19. členom se doda nov 19.a člen, ki se glasi

»Delo v splošno korist 19.a člen

(1) Storilec, ki zaradi svojega premoženjskega stanja oziroma zmožnosti za plačilo po kriteriju iz drugega odstavka tega člena ne more plačati globe in stroškov postopka v višini najmanj 300 eurov, lahko najpozneje do poteka roka za plačilo predlaga, da se plačilo globe in stroškov postopka nadomesti z delom v splošno korist.

(2) Sodišče odobri nadomestitev plačila globe in stroškov postopka z delom v splošno korist predlagatelju, ki bi bil upravičen do redne brezplačne pravne pomoči po materialnem kriteriju iz zakona, ki ureja brezplačno pravno pomoč.

(3) Obseg dela v splošno korist določi sodišče tako, da za vsakih začetih 10 eurov globe in stroškov postopka določi eno uro dela, pri čemer lahko odrejeno delo traja najmanj 30 in največ 400 ur. Rok, v katerem mora biti delo opravljeno, ne sme biti daljši od šestih mesecev.

(4) Če sodišče ob upoštevanju storilčeve delovne zmožnosti, njegovih osebnih razmer ali drugih okoliščin v času odločanja oceni, da za to obstajajo utemeljeni in upravičeni razlogi, lahko število ur dela v splošno korist, določeno na podlagi prejšnjega odstavka, zviša ali zniža za največ eno tretjino, vendar ne na manj kot 30 in več kot 400 ur.

(5) Če storilec obseg ur dela v splošno korist, ki mu je bil določen v sklepu iz četrtega

odstavka 202.c člena tega zakona, opravi v celoti, se izrečena globa in stroški postopka ne izterjajo.«.

7. člen

20. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Prisilna izterjava globe in stroškov postopka

20. člen

(1) Če globa in stroški postopka niso plačani v roku, ki je določen v odločbi ali sklepu, se izterjajo prisilno.

(2) Storilcu, ki ne plača globe in stroškov postopka in se zoper njega vodi prisilna izterjava, se v upravnem postopku do plačila globe in stroškov oziroma do ustavitve postopka prisilne izterjave ne izda potrdila iz uradne evidence in ne izda ali ne podaljša dovoljenja s tistega upravnega področja, na katerem je bil storjen prekršek, če se to področje nanaša na javni red, organizacijo javnih zbiranj, vozniška dovoljenja, registracijo motornih vozil in registracijo subjektov, ki jih ureja zakon o gospodarskih družbah. Storilcu, ki ne plača globe, se ne izda ali ne podaljša dovoljenja v upravnem postopku tudi z drugega upravnega področja, na katerem je bil storjen prekršek, če tako določa zakon. Tega ukrepa ni mogoče določiti za potrdila in druge listine o dejstvih, o katerih se vodijo uradne evidence na področju osebnih stanj.«.

8. člen

Za 20. členom se doda nov 20.a člen, ki se glasi:

»Nadomestni zapor

20.a člen

(1) Če znesek posamične globe ali seštevek dveh ali več glob, izrečenih istemu storilcu, doseže 1.000 eurov, globe ali glob pa ni mogoče izterjati po pravilih upravne izvršbe, sodišče sankcijo izvrši tako, da za vsakih začetih 100 eurov globe določi en dan zavora, pri čemer zapor ne sme biti daljši od 90 dni. V seštevek glob se vštejejo le globe, izrečene s posamičnim plačilnim nalogom, odločbo ali sodbo v višini najmanj 300 eurov.

(2) Če je istemu storilcu izrečenih deset ali več glob v znesku manj kot 300 eurov na posamični plačilni nalog, odločbo ali sodbo, pa seštevek teh glob doseže 1.000 eurov, glob pa ni mogoče izterjati po pravilih upravne izvršbe, sodišče sankcijo izvrši tako, da za vsakih začetih 100 eurov globe določi en dan zavora, pri čemer zapor ne sme biti daljši od 30 dni.

(3) Če sodišče ob upoštevanju storilčeve zmožnosti za prestajanje zavora, njegovih osebnih

razmer ali drugih okoliščin v času odločanja oceni, da za to obstajajo utemeljeni in upravičeni razlogi, lahko število dni nadomestnega zavora, določeno na podlagi prvega in drugega odstavka tega člena, zniža za največ eno tretjino, vendar ne na manj kot 8 dni.

(4) Ko storilec preneha nadomestni zavora, terjatev iz naslova neplačane globe, ki je zajeta s sklepom o nadomestnem zavoru, ugasne.

(5) Nadomestni zavora se lahko izvrši do zastaranja izvršitve globe.«.

9. člen

Na koncu drugega odstavka 27. člena se doda nov drugi stavek, ki se glasi:

»Če to opravičujejo okoliščine iz drugega, tretjega in petega odstavka prejšnjega člena, se za istovrstne prekrške v steku, za katere je izdana ena odločba o prekršku (56. člen), lahko storilcu izreče enotna sankcija, ki ne dosega seštevka določenih sankcij ali ne presega največje mere posamezne vrste sankcije po tem zakonu.«.

10. člen

V drugem odstavku 36. člena se 5. točka spremeni tako, da se glasi:

»5. obiskovati ustanovo, ki nudi vzgojno, poklicno, psihološko ali drugo psihosocialno pomoč;«.

Za 5. točko se dodajo nove 6. do 10. točka, ki se glasijo:

»6. osebno se opravičiti oškodovancu;

7. poravnati se z oškodovancem tako, da mladoletnik s plačilom iz lastnih sredstev, z delom ali kako drugače povrne škodo, ki jo je povzročil s prekrškom;

8. usposabljanje se za poklic ali sprejeti zaposlitev, ki ustreza njegovemu znanju, sposobnosti in nagnjenju;

9. zdraviti se v ustreznem zdravstvenem zavodu;

10. udeležiti se programov socialnega treninga.«.

Sedmi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(7) Navodila iz 1., 2., 5., 7., 8. in 10. točke drugega odstavka tega člena pripravijo in njihovo izvajanje vodijo organi socialnega varstva, pri njihovem izvrševanju pa sodeluje in jih nadzoruje sodnik tako, da najmanj enkrat mesečno pri pristojnem organu socialnega varstva preveri izvajanje navodil ter na podlagi mesečnih poročil o izvrševanju izrečenega vzgojnega ukrepa odloči, ali se izvajanje vzgojnega ukrepa ustavi ali spremeni.«.

Za sedmim odstavkom se doda nov osmi odstavek, ki se glasi:

»(8) Navodilo iz devete točke drugega odstavka tega člena izvaja ustrezni zdravstveni

zavod, njegovo izvajanje pa nadzoruje sodnik tako, da najmanj enkrat mesečno pri zdravstvenem zavodu preveri izvajanje navodila ter na podlagi mesečnih poročil o izvrševanju izrečenega vzgojnega ukrepa odloči, ali se izvajanje vzgojnega ukrepa ustavi ali spremeni.«.

Dosedanji osmi, deveti in deseti odstavek postanejo deveti, deseti in enajsti odstavek.

11. člen

37. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Nadzorstvo organa socialnega varstva

37. člen

(1) Če mladoletnik potrebuje strokovno pomoč in nadzorstvo, in je treba trajneje vplivati na njegovo vzgojo, prevzgojo in pravilen razvoj, mu sodišče izreče nadzorstvo organa socialnega varstva.

(2) Pristojni organ socialnega varstva določi mladoletniku svetovalca, ki mladoletnika nadzoruje, predvsem pa skrbi za njegovo šolanje, zaposlitev, izločitev iz okolja, ki nanj škodljivo vpliva, za potrebno zdravljenje in ureditev razmer, v katerih živi.

(3) Ob vzgojnem ukrepu nadzorstva organa socialnega varstva lahko sodišče določi mladoletniku eno ali več navodil iz prejšnjega člena, ki v tem primeru nimajo narave samostojnega vzgojnega ukrepa.

(4) Poleg navodil iz prejšnjega člena lahko sodišče ob vzgojnem ukrepu nadzorstva organa socialnega varstva določi mladoletniku še naslednja navodila:

1. prepoved približevanja žrtvi ali kaki drugi osebi;
2. prepoved druženja z določenimi osebami;
3. prepoved dostopa na posamezne kraje.

(5) Nadzorstvo organa socialnega varstva sme trajati najdlje eno leto. Po šestih mesecih izvrševanja tega ukrepa lahko sodišče po uradni dolžnosti ali na predlog pristojnega organa socialnega varstva ustavi njegovo izvrševanje, če ugotovi, da je namen ukrepa že dosežen.«.

12. člen

V tretjem odstavku 39. člena se besedilo »mu ne izreče uklonilni zapor.« nadomesti z besedilom »globa izterja prisilno, ni pa možna njena sprememba v nadomestni zapor«.

13. člen

42. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Zastaranje preгона

42. člen

(1) Postopek o prekršku ni dopusten, če pretečeta dve leti od dneva, ko je bil prekršek storjen.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka postopek za prekršek, za katerega je predpisana globa v skladu s četrtem odstavkom 17. člena tega zakona, ni dopusten, če pretečejo tri leta od dneva, ko je bil prekršek storjen.

(3) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena postopek za prekršek, za katerega je predpisana globa v skladu s petim ali šestim odstavkom 17. člena tega zakona, ni dopusten, če preteče pet let od dneva, ko je bil prekršek storjen.

(4) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena postopka za prekršek zoper varnost cestnega prometa, ki je bil ugotovljen s tehničnimi sredstvi, ni dopustno začeti, če od dneva storitve prekrška preteče več kot 30 dni.

(5) Zastaranje ne teče v času, ko se po zakonu postopek o prekršku ne sme začeti ali nadaljevati.

(6) Zastaranje pretrga vsako dejanje organa, pristojnega za postopek, ki meri na pregon storilca prekrška, vključno z dejanjem, opravljenim za potrebe vložitve obdolžilnega predloga. Po vsakem pretrganju začne teči zastaranje znova, vendar pa postopek o prekršku v nobenem primeru ni več mogoč, ko poteče dvakrat toliko časa, kolikor ga zahteva zakon za zastaranje postopka o prekršku.

(7) Zastaranje se pretrga tudi, če stori storilec v času, ko teče zastaralni rok, enako hud ali hujši istovrstni prekršek.«.

14. člen

43. člen se črta.

15. člen

48.a člen se spremeni tako, da se glasi:

»Veljavnost in uporaba nekaterih določb

48.a člen

(1) Določbe tega zakona, ki veljajo za zakonca, veljajo enako tudi za osebo, ki je registrirala

istospolno partnersko skupnost po zakonu, ki ureja registracijo istospolne partnerske skupnosti. Določbe tega zakona, ki veljajo za osebo, ki živi v zunajzakonski skupnosti, veljajo enako tudi za istospolno usmerjeno osebo, ki živi v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti, vendar ni registrirala partnerske skupnosti po zakonu, ki ureja registracijo istospolne partnerske skupnosti, in tudi ni razlogov, zaradi katerih bi bila taka partnerska skupnost neveljavna.

(2) Za posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, se glede postopka o prekršku uporabljajo določbe tega zakona o samostojnem podjetniku posamezniku.«.

16. člen

V prvem odstavku 48.b člena se besedilo »Direktiva 2011/82/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o lažji čezmejni izmenjavi informacij o prometnih prekrških, povezanih z varnostjo v cestnem prometu (UL L št. 288 z dne 5. 11. 2011, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2011/82/EU)« nadomesti z besedilom »Direktiva (EU) 2015/413 Evropskega parlamenta in Sveta o lažji čezmejni izmenjavi informacij o prometnih prekrških, povezanih z varnostjo v cestnem prometu (UL L št. 68 z dne 13. 3. 2015, str. 9; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2015/413/EU)«.

V drugem odstavku se v napovednem stavku besedilo »Direktive 2011/82/EU« nadomesti z besedilom »Direktive (EU) 2015/413«, v prvi alineji pa besedilo »Direktiva 2011/82/EU« z besedilom »Direktiva 2015/413/EU«.

17. člen

V drugem odstavku 52. člena se v sedmi alineji pika nadomesti s podpičjem in doda nova osma alineja, ki se glasi:

»- če obdolžilni predlog za prekršek v skladu z drugim odstavkom 103. člena tega zakona vložijo organ, ki po zakonu nadzoruje delo prekrškovnega organa.«.

18. člen

Drugi odstavek 56. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Pisna odločba o prekršku mora imeti številko, datum, podpis pooblaščenega uradne osebe in žig prekrškovnega organa, ki jo je izdal, ter uvod, izrek in pravni pouk, v primeru, ko je zoper njo napovedana vložitev zahteve za sodno varstvo, pa tudi obrazložitev.«.

V četrtem odstavku se besedilo »o uklonilnem zaporu, če globa ne bo pravočasno plačana, oziroma da se bodo neplačana globa in stroški postopka prisilno izterjali, ter o možnosti nadomestitve uklonilnega zapora oziroma plačila z opravo določenih nalog« nadomesti z besedilom »o možnosti za nadomestitev plačila globe in stroškov postopka z delom v splošno korist in o tem, da se bodo neplačana globa in stroški postopka izterjali prisilno, če globe ne bo mogoče izterjati niti prisilno, pa se bo lahko v skladu z zakonom izvršila z

nadomestnim zaporom«.

19. člen

V tretjem odstavku 57. člena se za besedilom »prisilno izterjani,« doda besedilo »če globe ne bo mogoče izterjati niti prisilno, pa se bo lahko v skladu z zakonom izvršila z nadomestnim zaporom«.

20. člen

57.c člen se spremeni tako, da se glasi:

»Plačilo izrečene globe in stroškov postopka

57.c člen

(1) Kršitelj, ki ne vloži zahteve za sodno varstvo zoper plačilni nalog, plača polovico izrečene globe, če jo plača v osmih dneh po pravnomočnosti. Če plača polovično globo pred pravnomočnostjo, zahteva za sodno varstvo in ugovor zoper plačilni nalog nista dovoljena, razen če je kršitelj v skladu z določbami tega zakona globo moral plačati pred pravnomočnostjo.

(2) Kršitelj, ki ne napove zahteve za sodno varstvo zoper odločbo o prekršku, plača polovični znesek globe v roku osmih dni po izteku roka za napoved zahteve za sodno varstvo. Če plača polovično globo pred iztekom roka za napoved zahteve za sodno varstvo, zahteva za sodno varstvo zoper odločbo ni dovoljena, razen, če je v skladu z določbami tega zakona globo moral plačati pred iztekom roka za napoved zahteve za sodno varstvo.

(3) Kršitelj, ki ne plača polovičnega zneska globe po prvem in drugem odstavku tega člena, mora plačati celoten znesek globe v roku, ki je določen v odločbi oziroma plačilnem nalogu.

(4) Pouk o pravicah, obveznostih in omejitvah iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena je del pouka o dolžnosti napovedi vložitve zahteve za sodno varstvo na odločbi o prekršku in del pouka o pravici do pravnega sredstva na odločbi o prekršku ali plačilnem nalogu.

(5) Pod pogoji in v skladu s predpisi, ki urejajo finančno poslovanje organa, pristojnega za postopek o prekršku, lahko kršitelj plača globo, stroške postopka in stroške negotovinskega plačila tudi z negotovinskim plačilnim sredstvom. Pouk o možnosti takega načina plačila je sestavni del pravnega pouka.

(6) Določbe tega člena o pravici do polovičnega plačila globe se ne uporabljajo za prekrške s področja varstva konkurence.«.

21. člen

V prvem odstavku 58. člena se za besedilom »narokov,« doda besedilo »vrnitve v prejšnje stanje,«.

22. člen

V prvem odstavku 59. člena se pika na koncu odstavka nadomesti z vejico in doda besedilo: »pod pogojem, da je upravičenec pravočasno napovedal njeno vložitev v skladu z 59.a členom tega zakona.«.

23. člen

Za 59. členom se doda nov 59.a člen, ki se glasi:

»Napoved zahteve za sodno varstvo

59.a člen

(1) Prekrškovni organ upravičencem do zahteve za sodno varstvo pošlje odločbo o prekršku iz 56. člena tega zakona, ki ne vsebuje obrazložitve. V pouku o dolžnosti predhodne pisne napovedi vložitev zahteve za sodno varstvo mora biti upravičenec poučen o dolžnostih in posledicah iz drugega, tretjega, četrtega in petega odstavka tega člena.

(2) Upravičenci do zahteve za sodno varstvo iz prvega odstavka 59. člena tega zakona morajo vložitev zahteve za sodno varstvo organu, ki je izdal odločbo o prekršku, pisno napovedati v roku osmih dni od prejema odločbe o prekršku iz prejšnjega odstavka. Napovedana vložitev zahteve za sodno varstvo se lahko umakne do poteka roka za napoved vložitev te zahteve. Če je napoved umaknjena v zakonskem roku, se šteje, da vložitev zahteve za sodno varstvo ni bila napovedana.

(3) Če upravičenec do zahteve za sodno varstvo v zakonskem roku vložitev te zahteve ne napove ali napoved umakne, se šteje, da se je odpovedal pravici do zahteve za sodno varstvo.

(4) Če nihče od upravičencev do zahteve za sodno varstvo te zahteve ne napove, prekrškovni organ ne izdelava odločbe o prekršku z obrazložitvijo, ampak se šteje, da je z dnem vročitve odločbe iz prvega odstavka tega člena vročena končna odločba. Ta odločba z iztekom roka za napoved zahteve za sodno varstvo postane pravnomočna.

(5) Če je vsaj eden od upravičencev do zahteve za sodno varstvo napovedal vložitev te zahteve, mora biti pisna odločba o prekršku z obrazložitvijo izdelana in odposlana najkasneje v 30 dneh po prejemu napovedi vložitev zahteve za sodno varstvo. Odločba z obrazložitvijo se vroči vsem upravičencem do zahteve za sodno varstvo.«.

24. člen

V prvem odstavku 67. člena se v osmi alineji besedilo »razen če gre za poseg v tajnost pisem in drugih občil« nadomesti z besedilom »za poseg v tajnost pisem in občil pa le, če je

to nujno za pridobitev nevsebinskih komunikacijskih podatkov za odkritje prekrškov in storilcev prekrškov iz petega odstavka 17. člena tega zakona in prekrškov, ki pomenijo kršitev ustavne prepovedi spodbujanja k neenakopravnosti, nasilju, nestrpnosti zoper narodnostno, rasno, versko ali drugo socialno skupino,«.

25. člen

Na koncu četrtega odstavka 113. člena se doda nov stavek, ki se glasi:

»Pod pogoji in v skladu s predpisi, ki urejajo finančno poslovanje organa, se varščina lahko položi tudi z negotovinskim plačilnim sredstvom. Pouk o možnosti takega načina plačila je sestavni del pravnega pouka v sklepu o varščini.«.

26. člen

Drugi odstavek 113.d člena se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Sodišče ugotovi predlogu za vrnitev začasno odvzetega vozniškega dovoljenja le, če iz predloženega zdravniškega spričevala izhaja, da je oseba telesno in duševno zmožna za vožnjo motornih vozil, in če narava in pomen očitane kršitve, osebnost obdolženca, njegovo prejšnje življenje in druge okoliščine kažejo, da začasen odvzem ni neizogibno potreben za varnost cestnega prometa. Za razjasnitev teh okoliščin lahko sodišče pridobi pisno izjavo obdolženca ali ga zasliši ter izvede druge dokaze, potrebne za odločitev o predlogu.«.

27. člen

V 138. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) V sodbi o prekršku se določi rok, v katerem je treba plačati globo in stroške postopka in navede opozorilo o možnosti za nadomestitev plačila globe in stroškov postopka z delom v splošno korist in o tem, da se bodo neplačana globa in stroški postopka izterjali prisilno, če je ne bo mogoče izterjati niti prisilno, pa se bo globa lahko v skladu z zakonom izvršila z nadomestnim zaporom.«.

28. člen

Na koncu petega odstavka 144. člena se doda nov drugi stavek, ki se glasi: »Če se te okoliščine ugotovijo po izdaji odločitve o stroških, sme sodišče na predlog obdolženca s posebnim sklepom oprostiti obdolženca povrnitve stroškov prekrškovnega postopka ali odložiti plačilo stroškov prekrškovnega postopka. Predlog lahko obdolženec poda najpozneje do izteka roka za plačilo, ki ga določi sodišče.«.

29. člen

Za 192. členom se dodajo novo trinajsto a) poglavje in novi 192.a, 192.b, 192.c in 192.č člen, ki se glasijo:

»Trinajsto a) poglavje

POSTOPEK ZA ODREDETEV NADOMESTNEGA ZAPORA

Pisno obvestilo in izjava storilca

192.a člen

(1) Ko organ, pristojen za izterjavo neplačane globe po pravilih upravne izvršbe ugotovi, da obstajajo okoliščine iz prvega ali drugega odstavka 20.a člena tega zakona, o tem obvesti sodišče, na območju katerega ima storilec stalno, če nima stalnega, pa začasno prebivališče.

(2) V obvestilu iz prejšnjega odstavka mora organ navesti:

- seznam neizterjanih glob, v katerem mora biti poleg zneska posamezne neplačane globe navedena pravilna številka odločbe ali plačilnega naloga, s katerim je bila globa izrečena, organ, ki je odločbo ali plačilni nalog izdal in datum izvršljivosti,
- podatke, ki izkazujejo, da upravna izvršba ni bila uspešna, in
- druge podatke, s katerimi razpolaga, če ocenjuje, da so relevantni za odločanje sodišča.

(3) Če sodišče po prejemu obvestila in podatkov iz prvega in drugega odstavka tega člena ugotovi, da ni pogojev za odreditev nadomestnega zapora, o tem obvesti organ iz prvega odstavka tega člena.

(4) Če sodišče po prejemu obvestila in podatkov iz prejšnjega odstavka ugotovi, da so izpolnjeni pogoji iz prvega ali drugega odstavka 20.a člena tega zakona, pošlje storilcu pisno obvestilo o uvedbi postopka za odreditev nadomestnega zapora, in ga pozove, da se v roku petih dni izjavi o vsebini obvestila. V tej izjavi storilec ne more uspešno uveljavljati ugovorov zoper pravnomočno sodbo, odločbo ali plačilni nalog, s katerim je bila izrečena globa, lahko pa predlaga nadomestitev plačila globe z delom v splošno korist oziroma navede in pojasni dejstva in okoliščine, povezane z nezmožnostjo plačila globe ali nezmožnostjo prestajanja nadomestnega zapora. Za svoje navedbe mora storilec predložiti dokaze.

(5) Pisno obvestilo o uvedbi postopka za odreditev nadomestnega zapora vsebuje:

- podatek o skupnem znesku neplačanih glob, katerih plačilo se nadomešča z zaporom, in število dni nadomestnega zapora. Pri tem sodišče navede tudi seznam neizterjanih glob, v katerem mora biti poleg zneska posamezne neplačane globe navedena pravilna številka odločbe ali plačilnega naloga, s katerim je bila globa izrečena, organ, ki je odločbo ali plačilni nalog izdal in datum pravnomočnosti,
- obvestilo storilcu, da se lahko v roku petih dni izjavi o vsebini obvestila,
- opozorilo storilcu, da v izjavi ne more uspešno uveljavljati ugovorov zoper pravnomočno odločbo ali plačilni nalog, s katerim je bila izrečena globa; če pa je v celoti ali delno globo plačal, naj ugovoru priloži dokazila,

- obvestilo storilcu, da lahko v izjavi predlaga nadomestitev plačila globe z delom v splošno korist skladno z določbo 192.b člena tega zakona,
- obvestilo storilcu, da lahko v izjavi navede in pojasni dejstva in okoliščine, povezane z nezmožnostjo plačila globe ali nezmožnostjo prestajanja nadomestnega zapor, pri čemer mora za svoje navedbe predložiti dokaze,
- obvestilo storilcu, da njegova neizjava ni ovira za nadaljevanje postopka in
- obvestilo storilcu, da se bo postopek odreditve nadomestnega zapor ustavil, če poravna vse neizterjane globe, navedene v sklepu.

(6) Če storilec v zakonsko določenem roku predlaga nadomestitev plačila globe z delom v splošno korist, sodišče nadaljuje postopek po določbah 192.b člena tega zakona.

(7) Če se storilec v zakonsko določenem roku ne izjavi ali če sodišče ugotovi, da v izjavi ni navedel dejstev in okoliščin, ki bi vplivale na odreditev nadomestnega zapor, ali zanje ni predložil dokazov, izda sodišče sklep o nadomestnem zaporu po določbah 192.c člena tega zakona.

(8) Če storilec v izjavi navede dejstva in predloži dokaze za okoliščine, ki po zakonu, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij, omogočajo odložitev pričetka izvrševanja kazni zapor, sodišče v sklepu, s katerim izreče nadomestni zapor, odloči tudi o odložitvi izvršitve tega ukrepa, in sicer s smiselno uporabo določb zakona, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij.

(9) Če sodišče ugotovi, da je storilec v izjavi navedel dejstva in predložil dokaze, ki onemogočajo izvršitev in posledično odreditev nadomestnega zapor ali če presodi, da nadomestni zapor glede na okoliščine konkretnega primera ne bi bil sorazmeren in pravičen ukrep, postopek ustavi in o tem obvesti organ iz prvega odstavka tega člena.

(10) Sodišče lahko v primeru iz sedmega, osmega in devetega odstavka tega člena pred odločitvijo oziroma pred izdajo sklepa o nadomestnem zaporu zaradi ugotavljanja relevantnih okoliščin v zvezi z odreditvijo nadomestnega zapor po potrebi izvede narok za zaslišanje storilca ali od njega zahteva pisno dopolnitev izjave in predložitve dodatnih dokazov.

Nadomestitev plačila globe z delom v splošno korist

192.b člen

(1) Če storilec v izjavi iz četrtega odstavka prejšnjega člena predlaga nadomestitev plačila globe z delom v splošno korist, sodišče o njegovem predlogu odloči po določbah tega zakona, ki urejajo delo v splošno korist, pri čemer se šteje, da je pogoj iz drugega odstavka 19.a člena tega zakona za odobritev dela v splošno korist izpolnjen.

(2) Če sodišče ugotovi, da je storilec za eno ali več glob iz prvega odstavka 20.a člena tega zakona že imel odobreno nadomestitev plačila z delom v splošno korist, lahko njegov predlog v tem delu zavrne, če ugotovi, da storilec dela ni opravil po lastni krivdi (šesti in sedmi odstavek 202.c člena).

(3) Če sodišče ugotovi predlogu storilca, s sklepom prekine postopek odreditve nadomestnega zavora in odobri delo v splošno korist skladno z določbo 19.a členu tega zakona.

(4) Zoper odločitev sodišča o delu v splošno korist ni pritožbe.

(5) Če storilec dela ne opravi, se izmika ali ga opravi le delno, sodišče po obvestilu pristojnega organa socialnega varstva nadaljuje s postopkom in izda sklep o nadomestnem zavoru, pri čemer se obdobje zavora skrajša sorazmerno z urami opravljenega dela. O tem mora biti storilec v sklepu iz tretjega odstavka tega členu poučen.

(6) Če storilec v celoti opravi delo, sodišče postopek odreditve nadomestnega zavora ustavi. O tem mora biti storilec v sklepu iz tretjega odstavka tega členu poučen.

Sklep o nadomestnem zavoru

192.c člen

(1) Sklep o nadomestnem zavoru vsebuje:

- podatke o sodišču in sodniku, ki je sklep izdal,
- osebne podatke storilca (ime in priimek, datum in kraj rojstva, EMŠO, naslov stalnega ali začasnega prebivališča in državljanstvo; če je oseba tujec, se namesto EMŠO navedejo rojstni podatki),
- izrek, da se skupen znesek neplačanih glob nadomesti z zavorom in število dni nadomestnega zavora. Pri tem sodišče navede tudi seznam neizterjanih glob, v katerem mora biti poleg zneska posamezne neplačane globe navedena opravilna številka odločbe ali plačilnega naloga, s katerim je bila globa izrečena, organ, ki je odločbo ali plačilni nalog izdal in datum pravnomočnosti,
- obrazložitev, v kateri sodišče kratko pojasni način določitve višine nadomestnega zavora, povzame dokazila pristojnega organa, da upravna izvršba ni bila uspešna, in se opredeli do izjave storilca, in
- pravni pouk, v katerem sodišče storilca pouči o pravici do pritožbe iz 192.č členu tega zakona.

(2) Če storilec pred začetkom izvrševanja nadomestnega zavora plača globo v celoti, se nadomestni zavor ne izvrši, če jo plača delno, pa se izvrši le sorazmerni del nadomestnega zavora, o čemer sodišče izda poseben sklep. Če storilec po začetku izvrševanja nadomestnega zavora plača globo v znesku, ki dosega ali presega neprestani del nadomestnega zavora, se izvrševanje nadomestnega zavora takoj ustavi, storilcu pa se morebiten znesek globe, ki jo je pred plačilom odslužil z nadomestnim zavorom, vrne. Če storilec po začetku izvrševanja nadomestnega zavora plača globo v znesku, ki ne dosega neprestanega dela nadomestnega zavora, sodišče s sklepom ustrezno skrajša dolžino nadomestnega zavora Zoper sklepe sodišča po tem odstavku ni pritožbe.

(3) Če v primeru delnega plačila globe iz prejšnjega odstavka tega členu višina preostalega dela neplačane globe ne dosega 1.000 evrov, sodišče ne glede na določbe prvega in drugega odstavka 20.a členu tega zakona ravna po pravilih iz prejšnjega odstavka.

(4) Ko storilec preстане nadomestni zavor, organ, pristojen za izvrševanje kazenskih

sankcij, o tem nemudoma obvesti sodišče, ki je nadomestni zapor odredilo, sodišče pa obvestilo posreduje organu iz prvega odstavka 192.a člena tega zakona.

Pritožba

192.č člen

(1) Zoper sklep o nadomestnem zaporu lahko storilec v roku osmih dni vloži pritožbo, ki zadrži izvršitev sklepa.

(2) Pritožba zoper sklep o nadomestnem zaporu se lahko vloži zaradi:

- kršitve določb tega zakona o nadomestnem zaporu in odreditvi tega ukrepa,
- zastaranja izvršitve sankcije, in
- skupne višine globe, ki se nadomešča z zaporom ali dolžine odrejenega nadomestnega zapora, pri čemer mora storilec predložiti dokaze, ki izkazujejo, da je v izpodbijanem sklepu zajet previsok znesek globe.

(3) S pritožbo zoper sklep o nadomestnem zaporu ni mogoče izpodbijati pravnomočne odločbe, s katero je bila izrečena globa.

(4) Pritožba se vloži pri sodišču, ki je izdalo sklep o nadomestnem zaporu. Prepozno ali nedovoljeno pritožbo sodišče zavrže s sklepom, pravočasno pritožbo pa skupaj s spisom nemudoma odstopi v pristojno odločanje višjemu sodišču. Višje sodišče mora o pritožbi odločiti v 15 dneh od prejema spisa.

(5) Višje sodišče s sklepom zavrže prepozno ali nedovoljeno pritožbo, če tega ni storilo že sodišče, ki je izdalo sklep o nadomestnem zaporu, neutemeljeno pritožbo ali pritožbo, ki ji niso predloženi potrebni dokazi, pa zavrne. Če spozna, da je pritožba utemeljena, višje sodišče samo odloči o stvari, pri čemer lahko:

- razveljavi izpodbijani sklep o nadomestnem zaporu in ustavi postopek,
- odloži izvrševanje nadomestnega zapora s smiselno uporabo določb zakona, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij, ali
- spremeni sklep o nadomestnem zaporu tako, da skrajša dolžino odrejenega zapora ali odpravi morebitno drugo kršitev.«.

30. člen

V prvem odstavku 193. člena se besedilo »zato, ker je bilo ugotovljeno, da dejanje ni prekršek, ali pa zato, ker so bili podani razlogi, ki izključujejo storilčevo odgovornost za prekršek« nadomesti z besedilom », razen, če je škoda nastala zaradi zastaranja po krivdi storilca«.

31. člen

V tretjem odstavku 202. člena se za besedilom »sodišča,« doda besedilo »ter predmete iz

petega odstavka 123. člena tega zakona,«.

Sedmi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(7) Sklep o prenehanju veljavnosti vozniškega dovoljenja izvrši pristojno okrajno sodišče.«.

Osmi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(8) Sklep o odreditvi dela v splošno korist in navodilo iz 2. točke drugega odstavka 36. člena tega zakona izvrši organ socialnega varstva, pristojen po stalnem ali začasnem bivališču predlagatelja po določbah zakona, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij, če z zakonom ni določeno drugače. Če je za kršitelja izdanih več sklepov o odreditvi dela v splošno korist, se ti praviloma izvršujejo po vrstnem redu datuma izdaje, lahko pa se naenkrat izvršuje tudi več sklepov, če to omogočajo okoliščine na strani storilca.«.

Deveti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(9) Nadomestni zapor se izvrši po pravilih, ki jih za izvrševanje kazni zapora določa zakon, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij.«.

Deseti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(10) Organ, pristojen za izterjavo, mora prekrškovni organ in sodišče obvestiti o zaključku postopka izvršitve na podlagi določb tega člena in zakona, ki ureja davčno izvršbo, razen v primerih iz enajstega odstavka tega člena. Če je za plačilo globe začel postopek za odreditev nadomestnega zapora, se obveščanje po tem odstavku izvede po prejemu obvestila sodišča o zaključku postopka odreditve oziroma izvršitve nadomestnega zapora.«.

32. člen

202.c člen se spremeni tako, da se glasi:

»Postopek nadomestitve plačila globe in stroškov postopka z delom v splošno korist

202.c člen

(1) Predlog za nadomestitev plačila globe in stroškov postopka z delom v splošno korist lahko storilec vloži pri organu, ki je izdal odločbo o prekršku. Predlog mora vsebovati navedbo odločbe, na katero se nanaša, dejstva, s katerimi se utemeljuje upravičenost do dela v splošno korist, in podpis predlagatelja. Pravočasen predlog, ki je vložen pri prekrškovnem organu ali nepristojnem sodišču, se nemudoma posreduje pristojnemu sodišču.

(2) Če je predlog nedovoljen ali prepozen, ga sodišče zavrže s sklepom, če tega ni storil že organ, ki je predlog prejel. Če je predlog nepopoln, sodišče pozove storilca, da ga ustrezno dopolni. Če storilec predloga v roku, ki ga določi sodišče, ne dopolni, sodišče predlog

zavrže. Če predlog ni utemeljen, ker ni pogojev za nadomestitev plačila globe in stroškov postopka z delom v splošno korist po tem zakonu, ga sodišče s sklepom zavrne. Zoper sklep o zavrženju ali zavrnitvi predloga je dopustna pritožba v roku 15 dni od vročitve sklepa. Višje sodišče mora o pritožbi odločiti v 15 dneh od prejema spisa.

(3) Pri ugotavljanju materialnega pogoja iz drugega odstavka 19.a člena tega zakona sodišče smiselno uporablja določbe zakona, ki ureja brezplačno pravno pomoč, po potrebi pa lahko izvede tudi narok za zaslišanje storilca ali od njega zahteva pisno dopolnitev predloga. Pri tem sodišče do zbirk podatkov, ki so potrebni za ugotavljanje pogoja iz drugega odstavka 19.a člena tega zakona, dostopa pod pogoji iz zakona, ki ureja brezplačno pravno pomoč. Zbrane podatke lahko sodišče obdeluje za potrebe postopka nadomestitve plačila globe in stroškov postopka z delom v splošno korist.

(4) Če sodišče ugodi predlogu, izda sklep o nadomestitvi plačila globe in stroškov postopka z delom v splošno korist, s katerim določi število ur dela, ki ga mora storilec opraviti, in rok za opravo tega dela. Ta sklep, zoper katerega ni pritožbe, sodišče vroči predlagatelju in pristojnemu organu socialnega varstva.

(5) Če storilec delo opravi v celoti, pristojni organ socialnega varstva o tem nemudoma obvesti sodišče, ki je izdalo sklep iz prejšnjega odstavka.

(6) Če storilec nalog, ki jih je v skladu s sklepom sodišča določil pristojni organ socialnega varstva, ne opravi v celoti, organ socialnega varstva o tem obvesti sodišče, navede število ur opravljenega dela in kratko pojasni tudi razloge, če so mu znani. Sodišče v tem primeru ustavi izvrševanje sklepa iz četrtega odstavka tega člena. O tem mora biti storilec v sklepu iz četrtega odstavka tega člena poučen.

(7) Če se storilec neopravičeno ne odzove vabilu organa socialnega varstva na razgovor glede oprave dela v splošno korist, se vabilu izmika ali se izogiba pričetku opravljanja dela, organ socialnega varstva o tem obvesti pristojno sodišče, ki ustavi izvrševanje sklepa iz četrtega odstavka tega člena. O tem mora biti storilec v sklepu iz četrtega odstavka tega člena poučen.«.

33. člen

202.d člen se spremeni tako, da se glasi:

»Odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja

202.d člen

(1) Sodišče sme odložiti izvršitev prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja pod pogojem, da storilec v času, ki ne sme biti krajši od šestih mesecev in ne daljši od 24 mesecev (preizkusna doba), ne stori hujšega prekrška, in če v roku, ki ga določi sodišče, izpolni obveznosti, ki jih določi sodišče na podlagi zakona o voznikih.

(2) Predlog za odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja lahko storilec

prekrška vloži v 15 dneh od pravnomočnosti sklepa o prenehanju veljavnosti vozniškega dovoljenja pri sodišču, ki je izdalo ta sklep, o čemer mora biti storilec v sklepu poučen.. Vložitev predloga zadrži izvršitev prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja.

(3) Storilec prekrška mora predlogu iz prejšnjega odstavka priložiti zdravniško spričevalo o opravljenem kontrolnem zdravstvenem pregledu po zakonu o voznikih, če ga ni predložil že v postopku za vrnitev začasno odvzetega vozniškega dovoljenja, sicer sodišče predlog zavrže.

(4) Predlog za odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja se zavrže, če od dneva poteka preizkusne dobe, določene z zadnjim sklepom o odložitvi prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja, še nista minili dve leti.

(5) Če iz priloženega zdravniškega spričevala o opravljenem kontrolnem zdravstvenem pregledu izhaja, da je storilec trajno telesno in duševno nezmožen za vožnjo motornega vozila, se predlog za odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja zavrže.

(6) Če iz priloženega zdravniškega spričevala o opravljenem kontrolnem zdravstvenem izhaja, da je storilec začasno telesno in duševno nezmožen za vožnjo motornega vozila, sodišče postopek odločanja o odložitvi izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja s sklepom prekine do predložitve zdravniškega spričevala, ki izkazuje storilčovo telesno in duševno zmožnost za vožnjo motornega vozila, vendar največ za eno leto od vročitve sklepa o prekinitvi postopka. Če v tem roku storilec ne predloži ustreznega novega zdravniškega spričevala, se predlog za odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja zavrže, o čemer mora biti predlagatelj v sklepu o prekinitvi postopka poučen.

(7) Pri odločanju o odložitvi izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja sodišče upošteva osebnost storilca, njegovo prejšnje življenje, njegovo obnašanje po storjenem prekršku, stopnjo njegove odgovornosti za prekršek in okoliščine, v katerih je storil prekršek, ter na tej podlagi oceni, ali je mogoče pričakovati, da ne bo več ponavljal prekrškov in da bo izpolnil obveznosti po zakonu o voznikih. Za ugotovitev teh okoliščin lahko sodišče razpiše narok, na katerega povabi storilca. Če storilec na narok ne pride in izostanka ne opraviči, se šteje, da je predlog umaknil, o čemer mora biti v vabilu poučen.

(8) V sklepu, s katerim ugodi predlogu za odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja, sodišče navede čas trajanja preizkusne dobe in obveznosti, ki jih mora storilec izpolniti po tem zakonu in po zakonu o voznikih, ter rok za predložitev dokazil o izpolnitvi teh obveznosti, kratko pa pojasni tudi razloge za odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja in za določitev posameznih obveznosti. Storilec mora biti poučen o posledicah, če v roku ne bo izpolnil obveznosti, ki jih določi sodišče.

(9) Obveznosti iz prejšnjega odstavka so udeležba v programu dodatnega usposabljanja za varno vožnjo, udeležba v ustreznem rehabilitacijskem programu po zakonu o voznikih ali udeležba v obeh navedenih programih. Sodišče pri izbiri obveznosti upošteva število, naravo in pomen prekrškov vožnje pod vplivom alkohola, prepovedanih drog, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi, ki so bili podlaga za prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja, ugotovitve in predloge v zdravniškem spričevalu o opravljenem kontrolnem

zdravstvenem pregledu in druge okoliščine, ki so pomembne za odpravo vzrokov, zaradi katerih storilec krši pravila cestnega prometa.

(10) Storilec mora najkasneje v 15 dneh po pravnomočnosti sklepa iz osmega odstavka tega člena sodišču predložiti dokazilo o vključitvi v ustrezen program z navedbo izvajalca, pooblaščenega po zakonu o voznikih. O tej dolžnosti mora biti storilec v sklepu poučen. Po prejemu dokazila sodišče sklep iz osmega odstavka tega člena vroči izvajalcu programa, ki je dolžan sodišču posredovati potrdilo o opravljenem programu oziroma sodišče obvestiti, če se storilec programa ne udeleži. Če je storilcu določena obveznost udeležbe v programu zdravljenja odvisnosti, sodišče v sklepu določi tudi roke, v katerih ga je izvajalec dolžan obveščati o poteku in uspešnosti izvajanja programa.

(11) Če storilec v roku iz prejšnjega odstavka sodišču priloži dokazilo o vključitvi v zahtevnejši rehabilitacijski program, sodišče sklep o odložitvi izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja ustrezno spremeni v delu, ki se nanaša na rehabilitacijski program. Zoper ta sklep ni pritožbe.

(12) Zoper sklep o zavrženju ali zavrnitvi predloga za odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja lahko storilec vloži pritožbo v osmih dneh od dneva vročitve sklepa. Pritožba ne zadrži izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja. O pritožbi odloči višje sodišče s sklepom, ki ga izda v 15 dneh od prejema spisa.

(13) Sklep o odložitvi izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja se vpiše v skupno evidenco kazenskih točk iz 207. člena tega zakona in v evidenco izdanih vozniških dovoljenj.

(14) Zastaranje izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja začne teči po poteku preizkusne dobe.«.

34. člen

V prvem odstavku 202.e člena se za besedo »izda« doda besedilo »najpozneje v 15 dneh«.

V drugem odstavku se za prvim stavkom doda nov drugi stavek, ki se glasi:

»Ne glede na prejšnji odstavek sodišče po uradni dolžnosti z istim sklepom odloči tudi o drugih odločbah v zvezi z odložitvijo izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja.«.

V tretjem odstavku se črta besedilo »odloči, ali naj se mu« in zadnji stavek.

35. člen

Na koncu prvega odstavka 203. člena se doda nov drugi stavek, ki se glasi: »Ministrstvo, pristojno za pravosodje, zagotavlja skupno informacijsko infrastrukturo, v kateri lahko organi iz prejšnjega stavka z uporabo lastnih sredstev informacijske tehnologije vodijo svoje

evidence. Organ, ki vodi svoje evidence samostojno z lastno informacijsko infrastrukturo, zagotovi, da se v skupno informacijsko infrastrukturo pri ministrstvu, pristojnem za pravosodje, prenašajo podatki iz drugega odstavka tega člena.«.

Tretji odstavek se črta.

36. člen

V 204. členu se črta drugi odstavek.

37. člen

V prvem odstavku 204.a člena se beseda »prošnje« nadomesti z besedo »vloge« ter črta drugi stavek.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Posameznikom iz prvega odstavka tega člena daje podatke iz evidence iz 203. člena tega zakona prekrškovni organ vsak za svoje področje, podatke iz evidence iz 204. člena tega zakona pa ministrstvo, pristojno za pravosodje.«.

Četrti odstavek se črta.

Dosedanji peti odstavek, ki postane četrti odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(4) Sodiščem in državnim tožilstvom se omogoči brezplačen oddaljeni dostop do podatkov v evidencah o pravnomočnih odločbah o prekrških iz 203. in 204. člena tega zakona. Prekrškovnim organom se omogoči brezplačen oddaljeni dostop do lastnih podatkov v njihovi evidenci iz 203. člena tega zakona in do podatkov o pravnomočnih odločbah sodišč iz 204. člena tega zakona, ki se nanašajo na zadeve, v katerih so odločali kot prekrškovni organi. Drugim državnim organom in organom samoupravnih lokalnih skupnosti se omogoči brezplačen oddaljen dostop do tistih podatkov v evidencah iz 203. in 204. člena tega zakona, ki jih potrebujejo za izvajanje svojih zakonsko določenih pristojnosti.«.

Za četrtim odstavkom se dodata nova peti in šesti odstavek, ki se glasita:

»(5) Osebam, ki imajo za uporabo podatkov iz 203. in 204. člena tega zakona upravičen, na zakonu utemeljen interes, se ti podatki dajejo na podlagi obrazložene pisne zahteve.

(6) Način upravljanja evidenc iz 203. in 204. člena tega zakona, dajanje podatkov iz teh evidenc, način oddaljenega elektronskega dostopa do evidenc in tehnične pogoje za uporabo podatkov določi minister, pristojen za pravosodje, po predhodnem mnenju državnega nadzornega organa za varstvo osebnih podatkov.«.

38. člen

V prvem odstavku 206. člena se beseda »uklonilnih« nadomesti z besedo »nadomestnih«.

V drugem odstavku se beseda »uklonilnih« nadomesti z besedo »nadomestnih«.

39. člen

Za petim odstavkom 207. člena se doda nov šesti odstavek, ki se glasi:

»(6) Ne glede na prejšnji odstavek se podatek o datumu izdaje sklepa o odložitvi izvršitve prenehanja veljavnosti voziškega dovoljenja iz evidence izbriše po treh letih od datuma vročitve tega sklepa.«.

Dosedanji šesti do deveti odstavek postanejo sedmi do deseti odstavek.

40. člen

Na koncu drugega odstavka 214. člena se doda nov drugi stavek, ki se glasi:

»V primeru prenosa pristojnosti za sojenje določenega števila zadev na drugo manj obremenjeno okrajno sodišče se uporabljajo določbe zakona, ki ureja sodišča.«.

V tretjem odstavku se črta besedilo »določitev uklonilnega zapora in«, za besedilom »izrečene s sodbo sodišča,« pa se doda besedilo »za odobritev dela v splošno korist in za odreditev nadomestnega zapora,«.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

41. člen

Novi 20.a člen, 192.a člen, 192.b člen, 192.c člen in 192.č člen zakona se uporabljajo za prekrške, storjene po uveljavitvi tega zakona.

42. člen

Postopki v zvezi s predlogi za opravo nalog v splošno korist ali korist samoupravne lokalne skupnosti, ki so bili začeti pred uveljavitvijo tega zakona, se končajo po dosedanjih predpisih.

43. člen

(1) Predpis iz novega šestega odstavka 204.a člena zakona se izda najpozneje v šestih

mesecih po uveljavitvi tega zakona.

(2) Minister, pristojen za pravosodje, podzakonske predpise, izdane na podlagi Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US in 92/14 – odl. US), uskladi z določbami tega zakona najpozneje v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

44. člen

(1) Določbe spremenjenega 203. in 204.a člena zakona se začnejo uporabljati, ko so zagotovljeni tehnični pogoji za njihovo izvajanje.

(2) Začetek uporabe spremenjenega 203. in 204.a člena določi minister, pristojen za pravosodje, s sklepom, ki se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

(3) Do začetka uporabe določb iz prvega odstavka tega člena se glede upravljanja evidenc prekrškovnih organov in dajanja podatkov iz evidenc o pravnomočnih odločbah o prekrških uporabljata 203. in 204.a člen Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US in 92/14 – odl. US).

45. člen

Ta zakon začne veljati šest mesecev po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Z izrecno izključitvijo celotnega ZP-1 (materialnopравnih, procesnih in izvršilnih določb) se vzpostavlja sistemska podstat za oblikovanje določb, ki bodo omogočile administrativno sankcioniranje pravnih oseb za kršitve predpisov s širšega področja finančnih trgov. Konkretno bo po predlagani ureditvi vzpostavitev takšnega sistema možna na področjih, ki so v pristojnosti osrednjih regulatornih organov v državi, to so Agencija za varstvo konkurence (AVK), Agencija za trg vrednostnih papirjev (ATVP), Agencija za zavarovalni nadzor (AZN, Banka Slovenije in Urad za preprečevanje pranja denarja (UPPD), vzpostavil pa se bo lahko z matičnimi predpisi na posameznem področju (ZPOmK-1, ZTFI, ZBan-2, ZZavar-1, ZPPDFT, ...).

Osrednje značilnosti in omejitve sistema administrativnega sankcioniranja so naslednje:

- izključitev določb ZP-1 omogoča, da se uvede objektivna odgovornost (*strict liability*) pravnih oseb za določene kršitve, to je avtomatična odgovornost v primeru ugotovljene kršitve, brez navezave na ravnanje odgovornih oseb pravne osebe in tudi brez navezave na kakršenkoli subjektivni substrat, ki je po naravi stvari lahko povezan le s fizičnimi osebami (npr. naklep, malomarnost),
- administrativna sankcija je kompenzacija (odškodnina oziroma nadomestilo družbi) za kršitev - in s tem se njen namen izčrpa. Namen teh vrst sankcij je torej izključno v tem, da se zagotovi spoštovanje pravil, brez presoje kakršnegakoli subjektivnega elementa (na širši ravni lahko imajo te sankcije sicer generalno-preventivni učinek, ne morejo pa biti v osnovi namenjene »vzgoji in prevzgoji« pravne osebe in tudi retribucijski (povračilni) element takšne sankcije je lahko kvečjemu posledica, ne sme pa biti cilj oziroma namen),
- administrativne sankcije so lahko le denarni zneski, ki se določijo bodisi v evrskih zneskih ali pa v odstotkih od določenega zneska (ta je lahko povezan s poslovanjem pravne osebe, s posledico kršitve oz. višino povzročene škode ipd.),
- pristojen organ administrativne sankcije ne izreče v svojstvu prekrškovnega organa, ampak v funkciji regulatorja.

Iz odločbe Ustavnega sodišča RS št. U-I-40/12 z dne 11.4.2013 je razvidno stališče tega sodišča, da pravne osebe določene ustavne pravice uživajo v manjši meri (manj intenzivno) kot fizične osebe, vendar pod pogojem, da je postopek (proces) zoper pravne osebe še vedno pošten.³ S tega vidika predlagatelj ocenjuje, da vpeljava administrativnega sankcioniranja z ustavnopravnega vidika ni sporna, če je izvedena na način, ki še vedno zagotavlja ustrezen nivo pravic in procesnih garancij. Poleg tega administrativne sankcije

³ V konkretni zadevi je Ustavno sodišče RS odločalo o prostorski in komunikacijski zasebnosti in v zvezi s tem zapisalo: »Prostorska in komunikacijska zasebnost pravnih oseb sta varovani manj intenzivno kot prostorska in komunikacijska zasebnost fizičnih oseb. Nižja stopnja varstva pravnih oseb v primerjavi s fizičnimi osebami se lahko odraža predvsem v blažjih pogojih za odreditev posega tako na abstraktni ravni kot v konkretnih postopkih in v možnosti odreditve bolj invazivnih in dolgotrajnih posegov. Ne more pa se odražati v opustitvi ustavne zahteve po sodni odločbi, katere namen je v preprečitvi zlorab in v spoštovanju enakega pravnega obravnavanja vseh subjektov.«

slovenskemu (u)pravnemu redu niso tuje (prim. npr. 4. odst. 520.a člena Zakona o trgu finančnih instrumentov, 4. odst. 27. člena in 3. in 4. odst. 31. člena Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence,), čeprav vanj sistemsko niso umeščene – večinoma se uporabljajo za kršitve, povezane z opustitvijo posredovanja dokumentacije oziroma kršitvijo sodelovalne dolžnosti, pri čemer določeni predpisi (npr. Zakon o davčnem postopku, Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije) istovrstne kršitve opredeljujejo kot prekršek (ni znano, da bi se do (ne)spornosti tovrstnega pristopa doslej opredelilo katero od domačih sodišč, vključno z Ustavnim sodiščem RS).

S sistemskim nastavkom v novem 4. odst. 1. člena ZP-1 se v pravni red torej tudi formalno uvaja nova kategorija »administrativnih kršitev,« vendar v zelo omejenem posegu, saj bo dopustna le na področju posebej reguliranih dejavnosti, ki so v pristojnosti osrednjih regulatornih organov v državi (AVK, ATPV, AZN, UPPD in Banka Slovenije), domača pravna ureditev teh področij pa je pomembno determinirana tudi s predpisi EU in regulatornimi organi EU. Pri tem je določena pomembna omejitev, da se lahko administrativna sankcija predpiše in izreče samo pravni osebi. Za fizične osebe (t.j. odgovorne osebe pravnih oseb) administrativno sankcioniranje ne pride v poštev. Za kršitve, za katere je primerno, da se zaradi zagotavljanja specialno-preventivnih učinkov sankcionira odgovorno osebo pravne osebe, je treba predpisati prekršek in izvesti prekrškovni postopek po pravilih ZP-1,

Institut administrativnega sankcioniranja po predlagani ureditvi torej predstavlja izjemo v sistemu, ki bo prišla v poštev le na omejenem vsebinskem področju in (še)le, ko oziroma če bo tako z ustrezno spremembo predpisov s posameznega področja odločil zakonodajalec, in zgolj za pravne osebe; splošno pravilo (pri fizičnih osebah brez izjem) pa bo še vedno ostala sistemska ureditev, določena z ZP-1.

Do ustrezne spremembe predpisov, ki jih zajema predlagana določba četrtega odstavka 1. člena ZP-1, ta določba ne bo imela nobenega učnika in se bodo tudi na teh področjih še naprej uporabljale prekrškovne določbe obstoječih predpisov na podlagi ZP-1 kot sistemskega zakona za to področje.

Zaradi pravilnega razumevanja vsebine in razsežnosti sistema administrativnega sankcioniranja predlagatelj na tem mestu navaja še nekatere temeljne postopkovne vidike in smernice za oblikovanje tega sistema v področnih predpisih, zajetih s predlagano določbo:

- administrativna sankcija se izreče v istem postopku, v katerem je ugotovljena kršitev,

⁴ Navedene varovalke bodo pomembne v primeru presoje sistema s strani Ustavnega sodišča RS oziroma presoje konkretnega primera s strani Evropskega sodišča za človekove pravice, ki pojem 'kazenske obtožbe' tolmači zelo široko in priznava večino garancij iz Evropske konvencije o človekovih pravicah tudi pravnim osebam.

⁵ Če je znesek globe in stroškov denimo 900 EUR, kar po tretjem odstavku pomeni 90 ur dela v splošno korist, bo lahko sodišče storilcu izjemoma naložilo manj ali več ur dela v splošno korist, vendar v nobenem primeru manj kot 60 oziroma več kot 120 ur.

⁶ Podatki, tabele in grafi so povzeti iz Analize FURS o učinkovitosti davčne izterjave prekrškovnih terjatev z dne 17.9.2015.

⁷ Več o tem Kramberger Varl K.: Izvajanje postopkov davčne izvršbe denarnih terjatev iz naslova glob in stroškov postopka, ki jih v skladu z Zakonom o prekrških izreka Policija, Zbornik 9. Dnevo prekrškovnega prava, GV založba, Ljubljana 2014, str. 13 – 22.

⁸ ZVOP-1, Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo.

⁹ Glej tudi odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenije št. P-1/14-6 z dne 11. 6. 2015.

¹⁰ Za kaznovanje prehitre vožnje so poleg policije pristojna vsaj še občinska redarstva.

in sicer kot (avtomatična) posledica ugotovljene kršitve, pri čemer morajo biti v tem postopku spoštovana naslednja temeljna pravila:

- *pravna oseba mora biti obveščena o očitani kršitvi in ji mora biti dana možnost ter dovolj časa, da se do očitkov opredeli (pravica do izjave) in da predloži dokaze v svojo korist, preden je sprejeta dokončna odločitev o kršitvi in o sankciji,*
 - *dokazi o kršitvi, iz katere izvira sankcija, morajo biti pridobljeni na zakonit način,*
 - *izrečena sankcija mora biti ustrezno obrazložena (osnova obrazložitve je neposredna navezava na ugotovljeno kršitev),*
 - *pravna oseba mora imeti možnost izpodbijati izrečeno sankcijo pred sodiščem (s tem, ko izpodbija sankcijo, pravna oseba avtomatično izpodbija tudi ugotovljeno kršitev, zato o pravnem sredstvu odloča sodišče, ki je pristojno za sodno kontrolo odločitve o kršitvi),*
 - *pravna oseba za isto kršitev ne more biti administrativno sankcionirana dvakrat ali večkrat.*
- kjer je možno, naj se v postopku ugotavljanja kršitve, zaradi katere se izreče sankcija, zagotovijo tudi naslednji mehanizmi (na zakonski in/ali praktični ravni):⁴
- *opustitev sodelovalne dolžnosti oziroma čim nižja stopnja sodelovalne dolžnosti pravne osebe (po možnosti omejena na zadeve, povezane z dokumentacijo, ne pa na pojasnila in izjave),*
 - *dokazovanje kršitve brez izjav zastopnikov pravne osebe in njenih zaposlenih,*
 - *sodna verifikacija (nalog) za pridobitev ključnih dokazov o kršitvi.*
- administrativne kršitve niso prekrški, zato naj se kršitve, za katere se predvidijo administrativne sankcije, ne opredelijo z izrazom »prekršek«, niti naj se ne določijo kot prekrški (zanje je primerno uporabiti izraze kot so »kršitev določbe«, »nespoštovanje določbe«, »prekoračitev določbe« ipd.),
- administrativna sankcija se ne poimenuje z izrazi, ki so lastni kazenskemu oz. prekrškovnemu pravu (globa, denarna kazen), ampak je primerno uporabiti izraz, ki bo vsebinsko nakazoval, da gre za kompenzacijo za kršitev – npr. »denarna odškodnina za kršitev«, »plačilo zneska« ipd.
- v določbah, s katerimi se določajo administrativne sankcije, se ne uporablja izraz »pravna oseba se kaznuje«, pač pa izrazi, ki ne odkazujejo na kaznovanje (npr. »se pravni osebi naloži plačilo«, »je pravna oseba dolžna plačati odškodnino za kršitev« ipd.),
- kjer je mogoče, je primerno administrativne sankcije za kršitve določiti v posebnem (zadnjem) odstavku določbe, ki vsebuje pravilo, katerega kršitev bo imela za posledico administrativno sankcijo (če gre za povezana pravila, je smotno posebno določbo z administrativno sankcijo oblikovati npr. na koncu poglavja s temi pravili). Čim bolj se je smiselno izogibati podobnostim z aktualnim sistemom »kazenskih določb« ob koncu predpisa, kjer bodo sicer še vedno določeni prekrški za odgovorne osebe,
- pri določitvi administrativnih sankcij *ni priporočljivo uporabljati razponov*, ampak naj

bo sankcija za določeno kršitev fiksna (se pravi določena v fiksnem znesku ali v fiksnem odstotku od določenega zneska; če je to potrebno zaradi zagotovitve sorazmernosti, se lahko določijo tudi različni zneski ali odstotki administrativnih sankcij za mikro, male, srednje in velike pravne osebe). Možnost izrekanja administrativne sankcije v razponu namreč terja najmanj ugotavljanje olajševalnih in obteževalnih okoliščin v povezavi s kršitvijo, kar se odmika od načela objektivne odgovornosti in približuje sferi subjektivne odgovornosti, za katero veljalo pravila in standardi kazenskega oziroma prekrškovnega prava,

- priporočljivo je, da se – kjer je to ustrezno in mogoče - določijo primeri, v katerih *lahko organ odloči, da administrativne sankcije kljub ugotovljeni kršitvi ne bo izrekel* (npr. slabo premoženjsko stanje pravne osebe, višja sila ipd.), in možnost, da se *izreče znižana administrativna sankcija* (npr. kadar pravna oseba aktivno sodeluje z regulatorjem, samoiniciativno izvede ukrepe za odpravo kršitve ipd.),
- administrativne sankcije naj bodo *določene (sora)zmerno po višini in le za kršitve, kjer so dejansko potrebne,*
- priporočljivo je *zamejiti časovni okvir*, znotraj katerega se lahko izrečejo administrativne sankcije (npr. največ dve leti pri enostavnejših in največ pet let pri težjih kršitvah, šteto od izvršene kršitve ali od začetka obdobja, v katerem je kršitev trajala).

K 2. členu

S predlaganim novim tretjim odstavkom se za potrebe prekrškovne zakonodaje z vidika hierarhije predpisov izenačujeta zakon in uredba Vlade Republike Slovenije, ki določa prekrške in sankcije za kršitve določb pravnih aktov Evropske unije, ki se v Republiki Sloveniji uporabljajo neposredno. Vlada RS bo pri pripravi uredb o izvajanju Uredb EU (in le pri teh!) lahko uporabila institute, ki so sicer rezervirani za zakon, kot so:

- odgovornost odgovorne osebe v državnem organu ali samoupravni lokalni skupnosti (13.a člen ZP-1),
- predpisovanje globe v večkratniku ali odstotku, globa v odstotku od letnega prometa in določitev globe za najhujše prekrške v višini trikratnika (četrti, peti in šesti odstavek 17. člena ZP-1),
- obvezen odvzem predmetov in način izvršitve odvzema predmetov (25. člen ZP-1),
- odmera sankcije pod mejo, ki je predpisana (šesti odstavek 26. člen ZP-1),
- določitev pooblastila za izrekanje globe, ki je višja od najnižje predpisane (tretji odstavek 52. člena ZP-1),
- idr.

Ta sprememba je primarno potrebna zaradi priprave izvedbenih predpisov s področja carin (Carinski zakonik Skupnosti), zaradi systemske narave predlagane rešitve pa bo odstopo, ki so sicer rezervirani le za zakon, mogoče uporabiti tudi pri pripravi drugih izvedbenih uredb na področjih, ki so pridržana urejanju s sekundarno zakonodajo (uredbami) Evropske unije.

K 3. členu

Ta zakon in predpisi, ki določajo prekrške, se po dosedanji ureditvi v nobenem primeru ne raztezajo čez meje Republike Slovenije, kar se je izkazalo za omejujoče v primeru pripadnikov Slovenske vojske, ki so na misijah, vojaških operacijah in podobnih dogodkih v tujini. Kadar je zaradi narave teh misij oziroma operacij določena pridržana jurisdikcija države gostiteljice, se ob obstoječi ureditvi pripadnik Slovenske vojske lahko izgone sankciji za kršitev, ki je sicer določena kot kaznivo ravnanje tudi v državi gostiteljici, vendar pa zanj predpisi te države ne veljajo oziroma ne zapade pod pristojnost organov te države ali ti ne (z)morejo uvesti in izvesti postopka (npr. zaradi vojnega stanja). V takšnem primeru nova določba tretjega odstavka 5. člena ZP-1 omogoča, da se pripadnika Slovenske vojske obravnava po prekrškovnih predpisih Republike Slovenije. Ker gre za širjenje veljavnosti domače zakonodaje preko meja Republike Slovenije, je uporabljen ožji pristop – nova ureditev se bo lahko uporabljala le na točno določenih področjih, ki so v zakonu taksativno naštetja (javni red in mir, orožje, obramba in prepovedan promet z drogami) in le za ravnanja, ki so kazniva (torej sankcionirana kot kaznivo dejanje, prekršek ali kot druga vrsta delikta) tako v državi gostiteljici kot po predpisih Republike Slovenije (dvojna kaznivost). Podobno velja za policiste ali druge uradne osebe, ki so lahko del mirovnih operacij (npr. v preteklosti: Kosovo). Običajno namreč vojaki in policisti v primeru/okviru mirovnih operacij še vedno ostanejo pod kaznovalno jurisdikcijo Republike Slovenije.

K 4. členu

S predlagano spremembo drugega odstavka 18. člena ZP-1 se odpravlja možnost, da kršitelj v postopku o prekršku pred pravnomočnostjo in izvršljivostjo plačilnega naloga, odločbe ali sodbe o prekršku predlaga obročno plačilo globe. To možnost bo imel kršitelj skladno s predlaganim novim drugim odstavkom 18. člena šele v postopku pred organom, pristojnim za prisilno izterjavo globe in stroškov postopka, ki bo tudi odločal o njegovi vlogi (t. j. Finančna uprava RS). S predlagano spremembo drugega odstavka 18. člena ZP-1 se hkrati odpravlja omejitev glede obročnega plačila, ki se nanaša na višino globe, kar pomeni, da bo storilec prekrška organ, pristojen za prisilno izterjavo, lahko zaprosil za obročno plačilo globe ne glede na višino izrečene globe – omejitev v tej smeri predstavlja le predlagana določba, da lahko najmanjši obrok za plačilo globe in stroškov postopka za fizično in odgovorno osebo znaša 20 evrov, medtem ko je predviden minimalni obrok za pravne osebe, samostojne podjetnike posameznike in posameznike, ki samostojno opravljajo dejavnost, 200 evrov. Najdaljši rok za plačilo globe in stroškov postopka na obroke ostaja eno leto.

Predlog je posledica dejstva, da obstoječa ureditev, ki dopušča možnost predlaganja in odobritve obročnega plačila globe v postopku pred prekrškovnim organom oziroma sodiščem, povzroča nepotrebno administrativno obremenitev tako teh organov kot tudi Finančne uprave Republike Slovenije (v nadaljevanju: FURS). Podatki iz prakse namreč kažejo, da vloge za obročno plačilo globe storilci v veliki večini primerov vlagajo šele v fazi, ko je zadeva odstopljena v prisilno izterjavo, in sicer praviloma storilci predlog za obročno plačilo globe pošljejo po prejetem opominu pred izvršbo, ki ga FURS pošlje v fazi pred formalnim začetkom davčne izvršbe. Pri tem je večina storilcev, ki vložijo prošnjo za

obročno plačilo globe pri FURS, brez rubljivih denarnih prejemkov oziroma sredstev, posledično pa je pri njih verjetnost uspešne izterjave minimalna.

Namen predlagane ureditve je torej v tem, da se prekrškovni organi in sodišča v celoti razbremenijo administriranja, povezanega z določitvijo in izvajanjem obročnega plačila globe in stroškov postopka. Obročno plačevanje globe v praksi sicer ni pogosto, zato tudi storilci prekrškov s tem, ko se možnost obročnega plačila globe in stroškov postopka o prekršku premika v fazo izvršitve sankcije, ne bodo na slabšem.

Storilec bo o možnosti predlaganja obročnega plačila globe v postopku pred FURS poučen v plačilnem nalogu, odločbi o prekršku oziroma sodbi o prekršku. Če bo kljub danemu pravnemu pouku storilec prošnjo za obročno plačilo naslovil na prekrškovni organ oziroma sodišče, ki mu je izreklo globo, bo prekrškovni organ oz. sodišče to prošnjo poslalo v pristojno reševanje FURS, in sicer skupaj s terjatvijo, ki jo bo posredovalo v prisilno izterjavo (ta ureditev velja enako v primerih, ko se izvršljiva terjatev prenese na FURS (državni prekrškovni organi) in v primerih, ko se terjatev le odstopi oziroma pošlje FURS v prisilno izterjavo (prekrškovni organi lokalnih skupnosti) .

Enak sistem se bo po predlaganem petem odstavku 18. člena uporabljal za neplačane stroške postopka in odvzem premoženjske koristi s plačilom denarnega zneska, s čimer se izenačujejo načini izvrševanja vseh denarnih terjatev, ki izvirajo iz prekrškovnega postopka.

Kot doslej, bo tudi po predlagani spremembi veljalo, da zoper sklep o obročnem odplačilu globe ni pravnega sredstva (pritožbe).

K 5. členu

Obstoječi 19. člen ZP-1 ureja instituta uklonilnega zapora in nadomestitve plačila globe z opravo nalog v splošno korist ali korist samoupravne lokalne skupnosti. Uklonilni zapor se kot posledica odločitve Ustavnega sodišča RS, št. U-I-12/12 z dne 11.12.2014 ukinja oziroma črta iz ZP-1, nadomestitev plačila globe z delom v splošno pa se povsem na novo ureja v predlaganem 19.a členu ZP-1. Posledično je treba črtati tudi 19. člen ZP-1.

K 6. členu

V predlaganem členu so urejeni materialnopravni vidiki instituta nadomestitve plačila globe in stroškov postopka z opravo dela v splošno korist, pri se čemer predmetni institut, ki je namenjen ekonomsko najšibkejšim storilcem, celostno prenavlja. Z izrazom »delo v splošno korist« so mišljene vse dovoljene oblike dela, od katerih ima korist širša skupnost na državni ali lokalni ravni (npr. pomoč humanitarnim organizacijam, delo v javnih zavodih, urejanje okolja v samoupravnih lokalnih skupnostih ipd.).

Nadomestitev globe in stroškov postopka z opravo nalog v splošno korist bo lahko po novem predlagal storilec, ki zaradi premoženjskega stanja ali svojih zmožnosti za plačilo ne zmore plačati globe in stroškov postopka, in sicer bo storilec ta predlog lahko podal najpozneje do poteka roka za plačilo globe in stroškov postopka.

Ker sta odreditev in organizacija dela v splošno korist časovno in stroškovno zahtevni, se iz razlogov ekonomičnosti in smotrnosti predlaga omejitev, skladno s katero se z delom v splošno korist lahko nadomesti le plačilo globe in stroškov postopka, ki skupaj znašajo vsaj 300 evrov. Pri tem ni pomembno, s katero vrsto odločbe (plačilnim nalogom, odločbo prekrškovnega organa ali sodbo sodišča) je bila globa izrečena, mora pa najmanj 300 EUR znašati seštevke globe in stroškov, ki izvirajo iz enega plačilnega naloga, odločbe oziroma sodbe (cenzus je torej lahko dosežen tudi z enotno globo za več prekrškov v steku, ki je izrečena z eno odločbo; ni pa mogoče seštevati glob in stroškov, izrečenih z več akti).

V predlaganem drugem odstavku je definiran krog upravičencev oziroma storilcev, ki se jim plačilo globe in stroškov postopka lahko nadomesti z delom v splošno korist. Iz razloga notranje poenotenosti pravnega reda se ta kriterij neposredno navezuje na materialne kriterije po zakonu, ki ureja brezplačno pravno pomoč, kar pomeni, da bo sodišče storilcu odobrilo delo v splošno korist, če je upravičen do redne brezplačne pravne pomoči. Nadomestitev plačila globe in stroškov postopka z delom v splošno korist bo torej lahko uspešno predlagal le storilec, ki glede na svoj materialni položaj in glede na materialni položaj svoje družine brez škode za svoje socialno stanje in socialno stanje svoje družine ne bi zmožgal plačati globe in stroškov postopka, pri čemer se skladno s 13. členom Zakona o brezplačni pravni pomoči (v nadaljevanju: ZBPP) šteje, da je njegovo socialno stanje oziroma socialno stanje njegove družine zaradi plačila globe in stroškov prekrškovnega postopka ogroženo, če mesečni dohodek predlagatelja (lastni dohodek) oziroma mesečni povprečni dohodek na člana družine (lastni dohodek družine) ne presega višine dveh osnovnih zneskov minimalnega dohodka, določenega z zakonom, ki ureja socialnovarstvene prejemke.

S praktičnega vidika predlagani kriterij pomeni, da bo nadomestitev globe možna pri storilcih, katerih mesečni dohodek (lastni dohodek) oziroma mesečni povprečni dohodek na člana družine (lastni dohodek družine) ne presega cca. 540 evrov mesečno. Predlagani kriterij je smiseln, saj sta oba instituta – brezplačna pravna pomoč in delo v splošno korist – namenjena socialno šibkejšim osebam, zato tudi ni razlikovanja med prosilci za brezplačno pravno pomoč in predlagatelji nadomestitve plačila globe in stroškov postopka z opravo nalog v splošno korist ali korist samoupravne lokalne skupnosti; pri obeh vrstah prosilcev se bo tako preverjalo celotno premoženjsko stanje družine (če jo storilec prekrška ima) in ne morda samo premoženjsko stanje storilca prekrška.

O nadomestitvi plačila globe in stroškov postopka z delom v splošno korist (izpolnjevanje kriterija iz drugega odstavka predlaganega 19.a člena ZP-1) bo po predlagani ureditvi odločal sodnik okrajnega sodišča po stalnem ali začasnem prebivališču predlagatelja (glej 38. člen predloga zakona).

Predlagani tretji odstavek določa »menjalni tečaj« pri nadomestitvi plačila globe in stroškov postopka z delom v splošno korist. Doslej veljavna ureditev tega ni določala, kar je vodilo do zelo neenotne prakse sodišč na tem področju. Po predlagani ureditvi bo vsakih začetih 10 evrov globe in stroškov postopka izenačenih z eno uro dela v splošno korist. Pri tem bo lahko sodišče odredilo minimalno 30 ur dela v splošno korist (kar je usklajeno z minimalno višino globe in stroškov, ki se lahko nadomestijo z delom v splošno korist po prvem odstavku predlaganega člena, se pravi 300 EUR) in največ 400 ur tovrstnega dela (kar

pomeni, da se bo lahko z delom v splošno korist nadomestilo največ 4.000 EUR globe in stroškov postopka na posamezno odločbo). V vsakem primeru bo moralo biti delo v splošno korist opravljeno najkasneje v roku šestih mesecev od pričetka dela.

Predlagani četrti odstavek omogoča določeno mero individualizacije pri določitvi dokončnega števila ur dela v splošno korist, ki jih bo moral opraviti storilec. Sodišče bo lahko število ur, preračunano na podlagi kriterija iz tretjega odstavka (10 EUR globe in stroškov = 1 ura dela v splošno korist), zvišalo ali znižalo za največ eno tretjino,⁵ če bodo okoliščine konkretnega primera izkazovale, da za to obstajajo utemeljeni in upravičeni razlogi. Ti razlogi se navezujejo na zmožnost storilca za delo oziroma njegove osebne okoliščine ali druge relevantne okoliščine, ki obstajajo v času odločanja o odreditvi dela v splošno korist in so povezane z izvršitvijo tega dela (ne pa na naravo in težo prekrška, iz katerega izvirajo globa in stroški postopka, saj je delo v splošno korist oblika nadomestne izvršitve pravnomočno izrečene sankcije in ne mehanizem za ponovno presojo te sankcije). Olajševalne okoliščine, ki bodo omogočale znižanje števila ur, bodo tako npr. zmanjšana ali okrnjena delovna zmožnost storilca, težke družinske razmere v času, ko bo moral delati v splošno korist ipd.; obteževalna okoliščina, ki bo omogočala zvišanje števila ur, pa bo npr. dejstvo, da je storilec večkratni povratnik, da je v preteklosti v drugem postopku že imel odobreno delo v splošno korist, pa ga po lastni krivdi ni opravil ipd.. Poudariti je treba še, da je predlagani četrti odstavek izjema od splošnega pravila, ki je opredeljeno v tretjem odstavku, in ga bo sodišče lahko uporabilo le, če bodo obstajale posebne okoliščine, hkrati pa ga v primeru obstoja teh okoliščin ne bo dolžno uporabiti (odločitev je torej v diskreciji sodišča).

V predlaganem petem odstavku se določa, da se globa in stroški postopka ne izterjajo, če storilec v celoti opravi obseg ur, ki mu je bil določen s sklepom sodišča. Če storilec odrejenega dela ne opravi ali ga ne opravi v celoti in tudi ne plača (preostale) globe in stroškov, se bodo ti prisilno izterjali.

K 7. členu

Predlagani prvi odstavek novega 20. člena zakona določa, da se globa in stroški postopka izterjajo prisilno, če niso plačani v roku, ki je določen v odločbi ali sklepu oziroma niso poplačani niti obročno. To velja za vse vrste kršiteljev oziroma obdolžencev: posameznike, samostojne podjetnike posameznike in posameznike, ki samostojno opravljajo dejavnost, pravne osebe in odgovorne osebe.

Predlagani drugi odstavek je po vsebini razširjeni četrti odstavek 20. člena ZP-1, ki po novem predvideva, da se storilcu, ki bo v postopku prisilne izterjave, do plačila globe in stroškov postopka oziroma do ustavitve postopka prisilne izterjave ne bo izdalo potrdila iz uradne evidence oziroma ne bo izdalo ali podaljšalo dovoljenja s tistega upravnega področja, na katerem je bil storjen prekršek, če se to področje nanaša na javni red, organizacijo javnih zbiranj, voziška dovoljenja, registracijo motornih vozil in registracijo subjektov, ki jih ureja zakon o gospodarskih družbah. Ohranja se ureditev, po kateri lahko zakon tudi na drugih upravnih področjih določi, da se storilcu, ki ne plača globe, ne izda ali ne podaljša dovoljenja v upravnem postopku s tistega področja, na katerem je bil storjen prekršek. Ohranja se tudi omejitvev, da tega ukrepa ni mogoče določiti za potrdila in druge

listine o dejstvih, o katerih se vodijo uradne evidence na področju osebnih stanj. Ob tem predlagatelj posebej pojasnjuje, da se lahko ukrepi, predvideni v drugem odstavku, uporabijo le, če se zoper storilca vodi prisilna izterjava. Dokler ta ni uvedena (npr. v času, ko je storilcu po sklepu Finančne uprave RS omogočeno obročno odplačevanje globe), ukrepi iz drugega odstavka 20. člena ne pridejo v poštev.

Glede na predlagano dopolnitev vsebine prekrškovnih evidenc s podatkom o izvršitvi sankcije (drugi odstavek 35. člena predloga zakona) bodo pravne posledice neplačila globe v obliki ukrepov iz drugega odstavka 20. člena časovno omejene na tri leta od pravnomočnosti odločbe, kar je skladno rokom, ki ga za izbris iz prekrškovnih evidenc določa 205. člen ZP-1. Takšna ureditev je po mnenju predlagatelja ustrezna z vidika načela sorazmernosti (2. člen v zvezi s tretjim odstavkom 15. člena Ustave Republike Slovenije), saj pravne posledice neplačila globe ne bodo trajale do zastaranja izvršbe globe po predpisih, ki urejajo davčno izvršbo (absolutni rok: 10 let), pač pa le tri leta od pravnomočnosti prekrškovne odločbe, torej toliko časa, dokler podatki iz drugega odstavka 203. člena ZP-1 ne bodo izbrisani iz evidence.

K 8. členu

Predlagani 20.a člen uvaja nov način izvršitve neplačane in neizterljive globe z njeno spremembo v nadomestni zapor. Pri tem je treba poudariti, da nadomestni zapor ni alternativa, niti variacija uklonilnega zapora, ampak gre za dva povsem različna instituta. Medtem ko je bil uklonilni zapor sredstvo prisile k plačilu, ki se je uporabilo takoj po izteku plačilnega roka, hkrati pa ni nadomestilo plačila globe, saj jo je storilec kljub prestanemu uklonilnemu zaporu še vedno dolgoval državi oziroma samoupravni lokalni skupnosti, je nadomestni zapor oblika izvršitve (!) globe, ki se bo lahko uporabila, ko ene ali več neplačanih glob v skupnem znesku najmanj 1.000 EUR (znotraj tega se razlikujejo globe v višini do in nad 300 evrov) ne bo mogoče izterjati niti prisilno; s tem, ko storilec preстане nadomestni zapor, pa njegova obveznost plačila globe ugasne. Nadomestni zapor bo kot nadomestna oblika izvršitve izrečene in neizterljive globe prišel v poštev za storilce – fizične osebe (torej za osebe, ki bodo prekrške izvršile v svojstvu posameznika, samostojnega podjetnika, posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost (zasebnika) in odgovorne osebe). Po oceni predlagatelja upravičenost predlaganega novega načina izvršitve neplačane pravnomočne izrečene globe s spremembo v zapor nesporno izhaja iz podatkov Finančne uprave RS kot pristojnega organa za prisilno izterjavo neplačanih glob.

Podatki FURS⁶ namreč kažejo, da 24.809 dolžnikov oz. 39,5%, zoper katere so bili na dan 24.8.2015 odprti postopki davčne izvršbe, sodi med dolžnike, katerih dolg je težje izterljiv oziroma ga ni možno izterjati. Celoten dolg teh dolžnikov znaša 49 milijonov evrov oz. 44,2% prekrškovnih terjatev, ki so trenutno v izterjavi (zadeve v reševanju, zajeti so tudi knjiženi stroški davčne izvršbe). Za dolžnike, ki so v insolvenčnih postopkih, brez bivališča v Sloveniji in na prestajanju zaporne kazni, je možnost poplačila v postopkih davčne izvršbe minimalna oziroma je praktično ni. Ti dolžniki dolgujejo skupaj 16,2 milijona evrov ali 15% dolga; dolžniki v postopkih insolventnosti dolgujejo 7 milijonov evrov, dolžniki brez bivališča v Sloveniji 2,7 milijonov evrov in dolžniki na prestajanju zaporne kazni 6,5 milijona evrov. Rekord z največjim številom zadev v izvršbi je trenutno dolžnik, zoper katerega se vodi 257 zadev. Pregled zadev po višini dolga kaže, da največ dolžnikov dolguje do 500 evrov

(42,76%), delež dolžnikov, ki dolgujejo med 500 in 1.000 evrov (17,13%) in tistih, ki dolgujejo med 1.000 in 2.000 evrov pa je približno enak in znaša okrog 17%. Dolžnikov, katerih dolg znaša do 5.000 evrov, je 57.446 oziroma 91,6%.

Tabela 7: Prikaz števila dolžnikov glede na višino dolga (nerešene zadeve na dan 24.8.2015)

Dolg v EUR	Število dolžnikov	Odstotek
do 500 EUR	26.830	42,76%
od 500 do 1.000 EUR	10.749	17,13%
od 1.000 do 2.000 EUR	10.573	16,85%
od 2.000 do 5.000 EUR	9.294	14,81%
od 5.000 do 10.000 EUR	3.552	5,66%
od 10.000 do 20.000 EUR	1.382	2,20%
od 20.000 do 50.000 EUR	339	0,54%
nad 50.000 EUR	23	0,04%
Skupaj	62.742	100,00%

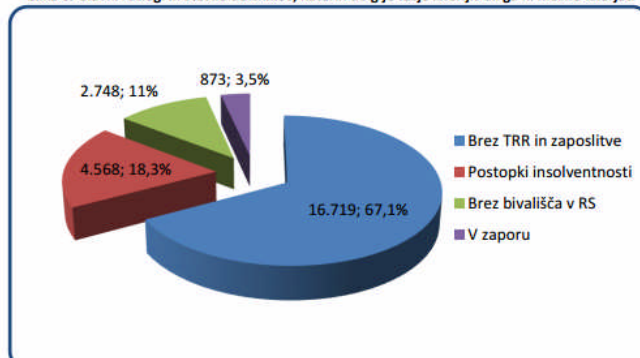
Tabela 8: Prikaz števila dolžnikov glede na število zadev (nerešene zadeve na dan 24.8.2015)

Št. izvršb po dolžniku	Število dolžnikov	Delež
do 10	53.741	85,65%
11 do 20	5.651	9,01%
21 do 30	1.796	2,86%
31 do 40	721	1,15%
41 do 50	334	0,53%
51 do 60	204	0,33%
61 do 70	107	0,17%
71 do 80	71	0,11%
81 do 90	40	0,06%
91 do 100	24	0,04%
nad 100	53	0,08%
Skupaj	62.742	100,00%

Konkretnije je bilo med 62.742 dolžniki, katerih zadeve so bile na dan 24.8.2015 v reševanju:

- 16.719 dolžnikov brez zaposlitve ali drugih prejemkov in/ali odprtega transakcijskega računa pri banki ali hranilnici;
- 4.568 dolžnikov v insolvenčnih postopkih. V zvezi z insolvenčnimi postopki je potrebno poudariti, da odpust obveznosti v postopku osebnega stečaja ne učinkuje na terjatve iz naslova glob, izrečenih v prekrškovnem postopku, in odvzema premoženjske koristi, pridobljene s prekrškom, vendar pa se postopek davčne izvršbe za te terjatve ne sme voditi do zaključka insolvenčnega postopka;
- 2.748 dolžnikov nima bivališča v Republiki Sloveniji;
- 873 dolžnikov na prestajanju zaporne kazni v enem izmed zavodov Uprave RS za izvrševanje kazenskih sankcij.

Slika 6: Glavni razlogi in število dolžnikov, katerih dolg je težje izterljiv ali ga ni možno izterjati

Iz teh podatkov je razvidno, da obstaja (pre)veliko število primerov, v katerih globe kot najtežje sankcije za prekrške ne dosežejo specialno-preventivnega učinka, hkrati pa imajo ti primeri negativen vpliv na generalno-preventivno učinkovanje izrečenih sankcij za prekrške in pomenijo tudi administrativno in dolgotrajno breme za državne organe, ki so sankcijo izrekli oziroma ki so pristojni za prisilno izvršitev globe.⁷

Kot ukrep, ki ustrezno naslavlja opisano problematiko, se torej predlaga nov način izvršitve neplačane in neizterljive globe v obliki spremembe te globe v zapor. Kot rečeno, ta t.i. nadomestni zapor ni namenjen temu, da se storilca prisili k plačilu globe, pač pa se z njim nadomesti plačilo dveh ali več neplačanih glob (potem ko jih ni mogoče niti prisilno izterjati), ki po izvršitvi nadomestnega zapora ugasnejo.

Predlagana nova določba 20.a člena ZP-1 ureja materialnopravne vidike nadomestitve neplačanih in neizterljivih glob z zaporom, procesni oziroma postopkovni vidiki pa so urejeni s predlaganim novim poglavjem v drugem delu ZP-1, ki obsega člene od 192.a do 192.č.

Glede na to, da predpisi o prekrških praviloma določajo (zelo) visoke globe in za razliko od kazenskega prava ne temeljijo na sistemu dnevniških zneskov, ki višino denarne sankcije prilagodi premoženjskemu stanju konkretnega storilca, je predvideno, da bo en dan zapora nadomestil 100 EUR neplačane globe (predlagani »menjalni tečaj« za znesek globe, ki jo nadomesti en dan zapora, je torej mišljen tudi kot korelat visokim predpisanim globam, zato je v primerjavi z ureditvijo v kazenskem pravu višji).

Nadomestni zapor bo možen šele, ko bo kršitelj iz naslova neplačane globe oziroma glob dolgoval vsaj 1.000 evrov, pri doseganju tega cenusa pa predlagana ureditev zaradi zagotavljanja skladnosti z načelom sorazmernosti razlikuje težje in lažje prekrške. Ločnico med temi prekrški predstavlja izrečena globa, pri čemer po pregledu predpisanih glob za nekatere pogostejše prekrške (Zakon o pravilih cestnega prometa, Zakon o varstvu javnega reda in miru, Zakon o davčnem postopku, Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, Zakon o proizvodnji in prometu s prepovedanimi drogami, Zakon o orožju, Zakon o zaščiti živali itd.) predlagatelj ocenjuje, da je primerna meja 300 EUR (primarno so bile upoštevane predpisane globe za prekrške, ki jih lahko izvršijo (tudi) fizične osebe). V primeru težjega prekrška (to pomeni, da gre bodisi za prekršek, ki je po naravi težji in ima predpisano globo v znesku 300 EUR ali več ali pa je bil v konkretnem primeru izvršen na način, da je organ, ki je globo izrekel, ocenil, da je v okviru predpisanega razpona primerna globa 300 EUR ali več), za katerega je storilcu izrečena globa najmanj v višini 300 EUR, bo

nadomestni zapor možen, ko bo znesek posamične ali seštevek dveh ali več glob, izrečenih s posamezno odločbo, dosegel 1.000 EUR (pri tem se kot relevantna upošteva tudi enotna globa v višini 300 EUR ali več, pri kateri teži prekrška ustrezno nadomesti kriminalna količina oziroma dejstvo, da gre za dva ali več prekrškov). V primeru prekrškov, ki so po naravi ali po okoliščinah, v katerih so bili izvršeni, lažji in za katere je predpisana oziroma je bila v konkretnem primeru s posamično odločbo izrečena globa pod 300 EUR (se pravi največ 299 EUR), pa bo nadomestni zapor možen le, če bo znesek 1.000 EUR dosegel seštevek najmanj desetih neplačanih in neizterljivih glob.

Glede na predlagani menjalni tečaj bo minimalno možno trajanje nadomestnega zapora praviloma 10 dni (prvi in drugi odstavek 20.a člena) oziroma izjemoma 8 dni (tretji odstavek 20. člena), kar je sorazmerno tudi z organizacijskega vidika oziroma dela zavodov za izvrševanje kazni zapora. Najdlje bo nadomestni zapor po izrecni določbi predlaganega prvega odstavka 20.a člena ZP-1 lahko trajal 90 dni v primeru težjih prekrškov, za katere se bo odredil po določbi predlaganega prvega odstavka 20.a člena (se pravi cca. tri mesece, kar je enkrat manj kot lahko traja nadomestni zapor v primeru neplačane denarne kazni za kaznivo dejanje) oz. 30 dni v primeru lažjih prekrškov, za katere se bo odredil po določbi predlaganega drugega odstavka 20.a člena

Sodišče bo imelo tudi v primeru odreditve nadomestnega zapora možnost do določene mere upoštevati individualne okoliščine konkretnega primera in število dni zapora znižati za največ eno tretjino (vendar v nobenem primeru na manj kot 8 dni), če bodo okoliščine konkretnega primera izkazovale, da za to obstajajo utemeljeni in upravičeni razlogi. Enako kot v primeru individualizacije števila ur dela v splošno korist se tudi pri nadomestnem zaporu ti razlogi navezujejo na osebne okoliščine storilca ali druge relevantne okoliščine, povezane z izvršitvijo nadomestnega zapora, in ne na naravo in teži prekrška, iz katerega izvira neizterljiva globa. Nadomestni zapor je namreč oblika nadomestne izvršitve pravnomočno izrečene globe in ne mehanizem za ponovno presojo te globe (olajševalne in obteževalne okoliščine, povezane s konkretnim prekrškom, so bile skladno s 26. členom ZP-1 upoštevane ob izreku globe). Olajševalne okoliščine, ki bodo omogočale znižanje števila dni nadomestnega zapora, bodo tako npr. invalidnost storilca (ki pa ne onemogoča izvršitve nadomestnega zapora), težke družinske razmere v času, ko bo moral v nadomestni zapor ipd.. Za primer morebitnih obteževalnih okoliščin pa možnost zvišanja števila dni nadomestnega zapora ni predvidena, saj bi bilo to ob upoštevanju dejstva, da nadomestna izvršitev premoženjske sankcije v tem primeru posega v osebno svobodo posameznika, po oceni predlagatelja nesorazmerno.

Poudariti je treba še, da je predlagani tretji odstavek izjema od splošnih pravil, ki sta opredeljeni v prvem in drugem odstavku, in ga bo sodišče lahko uporabilo le, če bodo obstajale posebne okoliščine olajševalne narave, hkrati pa ga v primeru obstoja teh okoliščin ne bo dolžno uporabiti (odločitev je torej v diskreciji sodišča). Nadalje je treba poudariti, da ima poleg možnosti znižanja števila dni nadomestnega zapora sodišče v posebnih primerih tudi možnost, da nadomestnega zapora ne odredi (prim. 9. odstavek predlaganega 192.a člena).

Ker gre za obliko izvršitve globe, mora biti nadomestni zapor izvršen najkasneje do poteka zastaralnega roka za izvršitev globe (ta se po določbi prvega odstavka 202. člena ZP-1 ravna po določbah zakona, ki ureja davčno izvršbo) in sme torej zajemati samo globe, za

katere rok za izvršitev še ni potekel oziroma bo potekel najkasneje ob zaključku izvršitve nadomestnega zapor. V nadomestni zapor se torej lahko zajamejo vse nezastarane globe, vendar pa mora biti v konkretnem primeru odrejen dovolj zgodaj, da se lahko do poteka roka za izvršitev globe tudi izvrši, pri čemer je treba ustrezno upoštevati tudi (potencialne) postopke po predlaganem 192.c (delo v splošno korist) in 192.č členu (pritožba).

V nadomestni zapor se lahko spremeni le neplačana in neizterjana globa, ne pa tudi stroški postopka.

K 9. členu

S predlagano dopolnitvijo 27. člena ZP-1 se predlaga izjema od izrekanja enotne sankcije v primeru steka prekrškov, ki je sicer določena v prvem stavku drugega odstavka 27. člena ZP-1.

V praksi so se namreč pojavili primeri, ko so storilci izvršili neobičajno veliko število istovrstnih (t. j. vedno enakih) prekrškov (npr. neupravičeno vpogledovanje v osebne podatke, kar je prekršek po Zakonu o varstvu osebnih podatkov⁸), ob odkritju storjenih kršitev pa so bile te osebe v večini primerov kaznovane z globo v maksimalni višini dvakratnika največje mere posamezne vrste sankcije (na primer kršiteljem, ki so kot odgovorne osebe v državnem organu neupravičeno vpogledovale v osebne podatke, so bile tako v hitrem postopku o prekršku izrečene globe v višini 20.000 evrov).

Veljavna ureditev glede izrekanja sankcij za prekrške v steku je torej razmeroma toga (prekrškovno pravo v Republiki Sloveniji ne pozna pravila o asperaciji) in glede na kaznovalno politiko na področju prekrškov v Republiki Sloveniji v posameznih primerih tudi nesorazmerna, zato se s predlagano dopolnitvijo drugega odstavka 27. člena ZP-1 določa izjema za izrekanje globe v primeru steka prekrškov, kadar gre za ponavljanje ali hkratno izvršitev več prekrškov, ki jih določa ena pravna kvalifikacija (se pravi za istovrstne prekrške), ne glede na to, ali so izvršeni v realnem ali idealnem steku.

Po predlagani ureditvi se bo v tovrstnih primerih lahko izrekla enotna globa, ki ne bo dosegla seštevka glob, izrečenih za posamezne prekrške, ali pa bo izrečena maksimalno v višini splošnih maksimumov, ki jih sicer določajo drugi, šesti in sedmi odstavek 17. člena ZP-1. Izjemo bo mogoče uporabiti, če bodo to opravičevale (olajševalne) okoliščine iz drugega odstavka 26. člena ZP-1, premoženjsko stanje in druge obveznosti (tretji odstavek 26. člena ZP-1), pri gospodarskih družbah in podjetnikih pa tudi gospodarska moč poslovnega subjekta (peti odstavek 26. člena ZP-1). Prekrškovni organi oziroma sodišča bodo tako za vsak konkretni primer tehtala teža prekrška in okoliščine iz drugega, tretjega in petega odstavka 26. člena ZP-1; če bo prevladala teža prekrška, bo izrečena globa po obstoječem pravilu, če bodo prevladale druge (olajševalne) okoliščine, pa bo lahko izrečena globa po predlagani ureditvi, pri čemer bo v odločbi treba obrazložiti razloge za izrek globe v skladu s predlagano izjemo.

K 10. členu

Vzgojni ukrep, katerega vsebina so različne obveznosti, ki jih je mogoče naložiti mladoletniku, ne da bi ga izločili iz njegovega okolja, je bil uveden v prekrškovno

zakonodajo leta 2005. Zanj je značilno, da obsega večje število obveznosti (navodil) in daje zato sodišču široke možnosti za ukrepanje in individualizacijo pri izbiri ustreznega ukrepa.

Veljavni ZP-1 v členu 36. določa le pet navodil, medtem ko Kazenski zakonik (v nadaljevanju: KZ) v 77. členu omogoča še šest dodatnih (navodila iz 5. do 10. točke tega člena). Predlog spremembe dodaja v 36. člen ZP-1 pet navodil iz KZ, ki so primerna tudi za mladoletne storilce prekrškov. Še vedno pa ne bo šlo za popolno prekrivanje navodil in prepovedi s KZ, saj mladoletnim storilcem prekrškov tudi po spremenjeni ureditvi ne bo mogoče izreči navodila, ki zajema nastanitev pri določeni družini, v domu ali drugje, ker to navodilo predstavlja izločitev mladoletnika iz njegovega okolja in takšen ukrep ni sorazmeren s prekrški kot lažjimi kršitvami.

V primerjavi z dosedanjim 36. členom ZP-1 predlagana ureditev vsebinsko torej razširja navodila iz 5. točke drugega odstavka tega člena iz zgolj posvetovalnic na širšo paleto ustanov, ki nudijo vzgojno, poklicno, psihološko ali drugo psihosocialno pomoč ter dodaja pet novih navodil, ki jih lahko sodišče izreče mladoletnim storilcem prekrškov, in sicer:

- osebno se opravičiti oškodovancu;
- poravnati se z oškodovancem tako, da mladoletnik s plačilom iz lastnih sredstev, z delom ali kako drugače povrne škodo, ki jo je povzročil s prekrškom;
- usposabljanje se za poklic ali sprejeti zaposlitev, ki ustreza njegovemu znanju, sposobnosti in nagnjenju;
- zdraviti se v ustreznem zdravstvenem zavodu;
- udeležiti se programov socialnega treninga.

Navedena sprememba bo sodnikom omogočila večjo individualizacijo obravnavanja mladoletnih storilcev prekrškov. Statistični podatki namreč kažejo, da sodniki le v redkih primerih za prekršek izrečejo vzgojni ukrep »navodila in prepovedi«, premočno pa prevladuje vzgojni ukrep »ukor« (leto 2012: 94%, leto 2013: 92,8%), kar pomeni, da je individualizacija vzgojnih ukrepov zelo skromna. S spremenjenim 36. členom bodo sodniki imeli dovolj možnosti za individualizacijo.

Zaradi predlaganih novih navodil sedmi odstavek določa, da navodilo iz 1., 2., 5., 7., 8. in 10. točke drugega odstavka tega člena pripravijo in njihovo izvajanje vodijo organi socialnega varstva, pri njihovem izvrševanju pa sodeluje in jih nadzoruje sodnik tako, da najmanj enkrat mesečno pri pristojnem organu socialnega varstva preveri izvajanje navodil ter na podlagi mesečnih poročil o izvrševanju izrečenega vzgojnega ukrepa odloči, ali se izvajanje vzgojnega ukrepa ustavi ali spremeni. Način izvajanja navodil in nadzor nad njihovim izvrševanjem ne odstopa od veljavne ureditve.

Zaradi drugačne narave (novega) navodila iz 9. točke drugega odstavka 36. člena zakona (navodilo zdraviti se v ustreznem zdravstvenem zavodu) predlagani novi osmi odstavek določa, da predmetno navodilo izvaja ustrezeni zdravstveni zavod, njegovo izvajanje pa nadzoruje sodnik tako, da najmanj enkrat mesečno pri zdravstvenem zavodu preveri izvajanje navodila ter na podlagi mesečnih poročil o izvrševanju izrečenega vzgojnega ukrepa odloči, ali se izvajanje vzgojnega ukrepa ustavi ali spremeni.

K 11. členu

Mladoletnemu storilcu prekrška, ki potrebuje intenzivnejšo in trajnejšo pomoč in nadzorstvo, sodišče izreče vzgojni ukrep nadzorstva. Izvajanje nadzorstva obsega pomoč, vodenje in usmerjanje, tako da bi bil mladoletnik po izvršenem ukrepu sposoben samostojno sprejemati zrele odločitve, izpolnjevati obveznosti in dejavno delovati v svojem okolju. Nadzorstvo se izvaja v okolju, v katerem mladoletnik živi.

S predlagano spremembo je črtano nadzorstvo staršev, saj odpira številna vprašanja predvsem v zvezi z izvrševanjem in nadzorom nad izvrševanjem. Iz teh razlogov je bila takšna oblika nadzorstva iz kazenske zakonodaje črtana že leta 1995. Če mladoletnik potrebuje večje nadzorstvo, naj to nadzorstvo izvajajo strokovni delavci organa socialnega varstva, predvsem z vidika skrbi mladoletnikovo šolanje, zaposlitev, izločitev iz okolja, ki nanj škodljivo vpliva, za potrebno zdravljenje in ureditev razmer, v katerih živi – predlagana prvi in drugi odstavek.

Z namenom, da se sodišču ponudijo širše možnosti za ukrepanje in individualizacijo pri izbiri ustreznega ukrepa, lahko sodišče ob tem vzgojnem ukrepu mladoletniku izreče tudi navodila in prepovedi, ki so opredeljene v 36. členu, seznamu nalog pa so s predlagano spremembo dodane še tri prepovedi, ki jih je uvedel že KZ-1 v okviru pogojne obsodbe z varstvenim nadzorstvom (65. člen KZ-1) in nalog za pogojno odpuščenega (osmi odstavek 88. člena KZ-1) in so primerne tudi za mladoletne storilce prekrškov – predlagani peti odstavek. To so prepoved druženja z nekaterimi osebami, prepoved približevanja žrtvi ali kakšni drugi osebi in prepoved dostopa na posamezne kraje. Vsebinsko posameznih pojmov (npr. druženje, dostop) oz. obseg ukrepa bo morala čim bolj enotno napolniti sodna praksa.

Trajanje izvrševanja vzgojnega ukrepa nadzorstva se po predlaganem petem odstavku ne spreminja – ukrep sme trajati najdlje eno leto. Po šestih mesecih izvrševanja tega ukrepa lahko sodišče po uradni dolžnosti ali na predlog pristojnega organa socialnega varstva ustavi njegovo izvrševanje, če ugotovi, da je namen ukrepa že dosežen.

K 12. členu

Predlagana sprememba dela tretjega odstavka 39. člena ZP-1 je potrebna zaradi ukinitve uklonilnega zavora in spremembe dosedanjega instituta nadomestitve plačila globe in stroškov postopka z opravo nalog v splošno korist ali korist samoupravne lokalne skupnosti.

Ker je izrek globe starejšemu mladoletniku izjema od obravnavanja mladoletnih storilcev prekrškov (praviloma se starejšim mladoletnikom izrekajo vzgojni ukrepi), se s predlagano določbo izključuje možnost, da bi se po neuspešni prisilni izterjavi neplačana globa spremenila v nadomestni zapor ali odslužila z delom v splošno korist. Starejšemu mladoletniku se namreč globa lahko izreče le, če jo je po svojih premoženjskih razmerah zmožen plačati (to pomeni, da do postopka prisilne izterjave načeloma ne bi smelo priti, če bo prišlo, pa bi morala biti prisilna izterjava uspešna), dodaten pogoj za izrek globe pa je, da mladoletniku ne bi bilo upravičeno izreči katerega od vzgojnih ukrepov. Med vzgojnimi ukrepi, ki jih določa ZP-1, so tudi navodila in prepovedi (36. člen ZP-1), v sklopu katerih je mladoletniku mogoče izreči opravo dela v korist humanitarnih organizacij ali samoupravne

lokalne skupnosti, kar pa je po vsebini skoraj identično opravi dela v splošno korist.

K 13. členu

Določbe o zastaranju pregona prekrška se sistemsko usklajujejo z določbo 17. člena ZP-1, ki ureja način predpisovanja in dovoljeno višino glob za prekrške. Dosedanja ureditev zastaranja pregona, ki temelji na kazuističnem urejanju zastaranja pregona prekrškov s posameznih področij in dovoljuje določanje zastaralnih rokov tudi v posameznih predpisih, s katerimi so določeni prekrški, se nadomešča z ureditvijo, skladno s katero so relativni zastaralni roki za uvedbo postopka o prekršku usklajeni s težo prekrška, ki se meri po višini globe, ki se lahko predpiše (in posledično izreče) za posamezne prekrške.

Splošni relativni zastaralni rok za pregon prekrška ostaja dve leti, prav tako ostaja nespremenjen posebni relativni zastaralni rok 30 dni za prekrške zoper varnost cestnega prometa, ki so bili ugotovljeni s tehničnimi sredstvi, pri čemer je po novem 30-dnevni rok jasno in nedvoumno navezan izključno na uvedbo oziroma začetek postopka. Kljub temu, da je v obrazložitvi 6. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških (ZP-1H), ki je uvedla 30-dnevni zastaralni rok, izrecno pojasnjeno, da je v tem roku treba začeti postopek, kar »v praksi pomeni, da bodo morali prekrškovni organi fizičnim osebam izdati plačilni nalog, oziroma v primerih, ko so lastniki vozil pravne osebe, le tem poslati zahteve za posredovanje podatkov o uporabniku vozila ali imetniku uporabe. V primerih, ko so bili prekrški ugotovljeni z vozili, registriranimi v tujini, je potrebno v istem roku pristojnemu organu poslati zahtevo za posredovanje podatkov o lastniku vozila«, in kljub temu, da to nedvoumno izhaja tudi iz zakonskega besedila, so se namreč v praksi pojavila tolmačenja, da mora biti v primeru prekrška, ugotovljenega s tehničnimi sredstvi, v 30 dneh storilec seznanjen s kršitvijo (takšne ureditve zakonodajalec ni imel v mislih, saj je jasno, da lahko postopek identifikacije storilca predvsem v primerih, ko gre za vozila v lasti pravnih oseb, in v primerih, ko vozila ni upravljal lastnik, tudi ob zelo ažurnem in korektnem postopanju prekrškovnega organa traja več kot 30 dni, upoštevajoč tudi pravila o vročanju pisanj v prekrškovnem postopku). V novi določbi četrtega odstavka se zato opušča del besedila, ki je omogočal tovrstna tolmačenja, in pušča le nesporen del besedila, skladno s katerim se mora v primeru prekrška, ugotovljenega s tehničnim sredstvom, postopek začeti v roku 30 dni (določba logično pride v poštev le, ko se postopek ne začne neposredno ob ali po zaznavi prekrška s tehničnim sredstvom), kar pomeni, da – enako kot izhaja iz že veljavne ureditve - »bodo morali prekrškovni organi fizičnim osebam izdati plačilni nalog, oziroma v primerih, ko so lastniki vozil pravne osebe, le tem poslati zahteve za posredovanje podatkov o uporabniku vozila ali imetniku uporabe. V primerih, ko so bili prekrški ugotovljeni z vozili, registriranimi v tujini, je potrebno v istem roku pristojnemu organu poslati zahtevo za posredovanje podatkov o lastniku vozila«.

Na novo pa sta določena dva posebna relativna zastaralna roka, in sicer:

- tri leta od dneva storitve za prekrške s področja davkov, trošarin in carin ter javnega naročanja, za katere je z zakonom predpisana globa v večkratniku davka, trošarine, carine ali vrednosti naročila skladno s četrtem odstavkom 17. člena ZP-1, in
- pet let od dneva storitve: 1) za prekrške s področja varstva konkurence ter trga z električno energijo ali zemeljskim plinom, za katere je z zakonom predpisana globa v

višini do 10% letnega prometa skladno s 5. odst. 17. člena ZP-1, in 2) za najhujše prekrške iz področij, navedenih v šestem odstavku 17. člena ZP-1, za katere je skladno s to določbo predpisana trikrat višja globa od splošnih maksimumov, določenih v drugem in tretjem odstavku 17. člena ZP-1.

Posebna zastaralna roka za prekrške iz četrtega, petega in šestega odstavka 17. člena ZP-1 prideta v poštev le, če je za posamezni prekršek z zakonom predpisana posebna oziroma višja globa. Daljši zastaralni rok je torej vezan na težo prekrška, ki se odraža v predpisani globi za prekršek (pri tem predlagatelj izhaja iz tega, da so težji prekrški tudi zahtevnejši za obravnavo in dokazovanje), in ne (avtomatično) na področje, na katerem je po določbi 17. člena ZP-1 možno predpisovanje glob v posebnem ali višjem znesku.

Način določitve absolutnega zastaralnega roka (2-kratnik relativnega zastaralnega roka) ostaja nespremenjen, določbe o teku (pretrganju) zastaranja pa so dopolnjene na način, da zastaranje pretrgajo tudi ravnanja (pridobivanje dokazov, poizvedbe ipd.), ki so potrebna za vložitev obdolžilnega predloga. Na ta način je jasno določeno, da lahko zastaranje pretrgajo tudi dejanja, izvršena pred začetkom postopka, kar je relevantno v primeru rednega sodnega postopka, ki se po določbi 1. odst. 103. člena ZP-1 začne z vložitvijo obdolžilnega predloga. V praksi se je namreč izkazalo, da je v primeru določenih kompleksnejših prekrškov, ki so praviloma odkriti razmeroma pozno v nadzornih ali pritožbenih postopkih (npr. prekrški s področja javnega naročanja) povezovanje relativnega zastaralnega roka s trenutkom vložitve obdolžilnega predloga (in brez upoštevanja aktivnosti prekrškovnega organa pred vložitvijo tega predloga) preveč omejujoče oziroma nesorazmerno v korist storilcem.

Za prekrške, za katere se zastaralni roki s predlagano novo določbo 42. člena ZP-1 podaljšujejo, je treba upoštevati pravilo, po katerem se za prekršek uporabi zakon, ki je veljal v času izvršitve prekrška, razen če je novi zakon milejši (*lex mitior*). Ker je v teh primerih nova ureditev strožja, se bo lahko daljši zastaralni rok uporabil le za prekrške, izvršene po uveljavitvi novele ZP-1J.

K 14. členu

Zaradi sistemske ureditve zastaralnih rokov v novem 42. členu je potrebno 43. člen ZP-1 črtati. Glede na to, da bodo po novem daljši zastaralni roki določeni sistemsko, črtanje 43. člena ne ustvarja kolizije z zakoni, ki v svojih določbah predpisujejo daljše roke za zastaranje. Ti so se namreč lahko nanašali le na prekrške iz šestega odstavka 17. člena ZP-1 in v nobenem primeru niso smeli preseči treh let, po novem pa bo zastaralni rok za te prekrške pet let. V primerih, ko področni zakon za prekrške določa daljši rok za zastaranje na podlagi 43. člena ZP-1, bo za prekrške, izvršene pred uveljavitvijo novele ZP-1J, torej veljal zastaralni rok iz področnega zakona, za prekrške, izvršene po uveljavitvi te novele, pa se bo zastaralni rok odmerjal na podlagi 42. člena ZP-1 po pravilu kasnejšega predpisa.

K 15. členu

Predlagani prvi odstavek novega 48.a člena ZP-1 enači registrirano istospolno skupnost z

zakonsko skupnostjo, neregistrirano istospolno skupnost pa z zunajzakonsko skupnostjo, s čemer se v sistemskem zakonu s področja prekrškov zagotavlja (procesna) enakopravnost istospolno usmerjenih oseb, saj ZP-1 v več členih ureja pravice zakoncev oziroma oseb, ki živijo v zunajzakonski zvezi (npr. pravica zakonca ali zunajzakonskega partnerja, da najame zagovornika obdolžencu – tretji odstavek 90. člena ZP-1), hkrati pa v nekaterih določbah postavlja tudi omejitve za zakonca ali zunajzakonska partnerja (npr. 2. točka prvega odstavka 84. člena ZP-1 določa izključitveni razlog za sodnika, ki je z obdolžencem v zakonski zvezi ali zunajzakonski skupnosti –).

Ustavno sodišče Republike Slovenije je v odločbi št. U-I-425/06 z dne 2. 7. 2009 ugotovilo, da ureditev zakonitega dedovanja po 22. členu Zakona o registraciji istospolne partnerske skupnosti (v nadaljevanju: ZRIPS) ni v skladu z Ustavo Republike Slovenije, ker partnerje iz registrirane istospolne partnerske skupnosti pri uresničevanju pravice do dedovanja kot temeljne človekove pravice obravnava diskriminatorno glede na zakonce oziroma zunajzakonske partnerje, zgolj na temelju spolne usmerjenosti kot ene od osebnih okoliščin. Ustavno sodišče Republike Slovenije je slaba štiri leta kasneje sprejelo še eno odločitev glede dedovanja partnerjev iz istospolne partnerske skupnosti, tokrat njene neregistrirane različice. Z odločbo št. U-I-212/10 z dne 14. 3. 2015 je ugotovilo, da je ureditev zakonitega dedovanja v Zakona o dedovanju v neskladju z Ustavo Republike Slovenije, ker za partnerje iz neregistrirane istospolne partnerske skupnosti pri zakonitem dedovanju ne določa enakih pravnih posledic kot za zunajzakonske partnerje.

Dne 15. 12. 2014 je skupina poslancev vložila v zakonodajni postopek Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (v nadaljevanju ZZZDR). Cilj zakonskega predloga je bil odpraviti vse tiste zakonske določbe v veljavni zakonodaji, ki zakonsko in zunajzakonsko zvezo določajo kot skupnost dveh oseb nasprotnega spola; predvideval pa je tudi prenehanje veljavnosti ZRIPS in preoblikovanje registrirane istospolne partnerske skupnosti v zakonsko zvezo. Dne 3. 3. 2015 je bil predlog novele sprejet, vendar zaradi začetega postopka za razpis referendumu ni začel veljati. Na referendumu dne 20. 12. 2015 je bil Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih zavrnjen, zato še naprej ostajata v veljavi 3. člen ZZZDR, ki opredeljuje zakonsko zvezo kot z zakonom urejeno življenjsko skupnost moža in žene, ter ZRIPS.

Predlagani drugi odstavek je vsebinsko nespremenjeni prvi odstavek veljavnega 48.a člena ZP-1, ki določa, da se za posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, glede postopka o prekršku uporabljajo določbe tega zakona o samostojnem podjetniku posamezniku.

K 16. členu

Predlagani člen je posledica uskladitve ZP-1 s pravnim redom Evropske unije. Sodišče EU je s sodbo C-43/12 z dne 13. 6. 2014 razveljavilo Direktivo 2011/82/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o lažji čezmejni izmenjavi informacij o prometnih prekrških, povezanih z varnostjo v cestnem prometu (v nadaljevanju: direktiva), in sicer iz razloga, ker je bila ta sprejeta na napačni pravni podlagi. Razveljavljena direktiva se

je lahko uporabljala še največ 12 mesecev od dneva razglasitve sodbe, v tem času pa je bila sprejeta vsebinsko identična Direktiva 2015/413/EU Evropskega parlamenta in Sveta o lažji čezmejni izmenjavi informacij o prometnih prekrških, povezanih z varnostjo v cestnem prometu, ki je bila objavljena v Uradnem listu EU št. 68 z dne 13. 3. 2015, str. 9 (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2011/82/EU).

Direktiva 2011/82/EU je bila v slovenski pravni red delno prenesena z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških (ZP-1H; Uradni list RS, št. 21/13), zato je zaradi spremembe predpisa EU treba prilagoditi tudi ZP-1. V predlaganem prvem odstavku se zato besedilo Direktiva 2011/82/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o lažji čezmejni izmenjavi informacij o prometnih prekrških, povezanih z varnostjo v cestnem prometu (UL L št. 288 z dne 5. 11. 2011, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2011/82/EU)« nadomesti z besedilom »Direktiva (EU) 2015/413 Evropskega parlamenta in Sveta o lažji čezmejni izmenjavi informacij o prometnih prekrških, povezanih z varnostjo v cestnem prometu (UL L št. 68 z dne 13. 3. 2015, str. 9; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2015/413/EU)«.

S predlaganim drugim odstavkom se v besedilu zakona na vseh mestih besedilo »Direktiva 2011/82/EU« v vseh sklonih nadomešča z besedilom »Direktiva 2015/413/EU« v ustreznem sklonu.

K 17. členu

Glede na to, da v primerih, ki jih zajema drugi odstavek 103. člena ZP-1, prekrškovni organ ne začne postopka o prekršku, njegov nadzorni organ pa oceni, da pogoji za ta postopek obstajajo, izvedbe prekrškovnega postopka ni smotno naložiti (ali odstopiti) prekrškovnemu organu, ki je že zavzel stališče, da postopka ne bo uvedel oziroma da ne bo izdal odločbe. Zato zakon določa, da prekrškovni postopek v tem primeru izvede sodišče. Sodišče postopek o prekršku vedno izvaja po pravilih rednega sodnega postopka, kar velja tudi za primere, ko prejme obdolžilni predlog nadzornega organa prekrškovnega organa. Ker je v praksi prišlo do različnih tolmačenj, ali lahko nadzorni organ prekrškovnega organa obdolžilni predlog vložil le za prekrške, ki se obravnavajo v rednem sodnem postopku ali tudi za prekrške, ki jih prekrškovni organ sicer obravnava v hitrem postopku o prekršku, se z novo alinejo v 52. členu ZP-1 izrecno določa, da v primerih, ko obdolžilni predlog za katerikoli prekršek (torej tudi za prekršek, ki ga sicer obravnava prekrškovni organ v hitrem postopku o prekršku) vložil nadzorni organ prekrškovnega organa, hitri postopek ni dovoljen.⁹ S tem je jasno določeno, da v teh primerih postopek o prekršku izvede sodišče po pravilih rednega sodnega postopka.

Ob tem je treba opozoriti, da sklicevanje na peti odstavek 51. člena ZP-1 v drugem odstavku 103. člena ZP-1 pomeni, da lahko nadzorni organ prekrškovnega organa pooblastilo iz drugega odstavka 103. člena ZP-1 uporabi le, kadar je prekrškovni organ predhodno izvedel postopek po 51. členu ZP-1 in pri tem ugotovil, da obstajajo razlogi iz četrtega odstavka 51. člena ZP-1, zaradi katerih ne bo izdal odločbe o prekršku oziroma vložil obdolžilnega predloga. O tej odločitvi, ki mora biti ustrezno obrazložena, mora prekrškovni organ po določbi petega odstavka 51. člena ZP-1 v 30 dneh pisno obvestiti predlagatelja, s čimer nastopijo pogoji za uporabo drugega odstavka 103. člena ZP-1. Nadzorni organ

prekrškovnega organa v okviru zahtevka predlagatelja presoja zakonitost in pravilnost odločitve prekrškovnega organa, sprejete v okviru četrtega odstavka 51. člena ZP-1, pri čemer lahko obdolžilni predlog skladno z drugim odstavkom 103. člena ZP-1 vložiti (še)le, če oceni, da je prekrškovni organ napačno uporabil ali prekoračil določbo četrtega odstavka 51. člena ZP-1. Če prekrškovni organ svoje odločitve ne obrazloži in nadzorni organ posledično ne razpolaga s podatki, ki bi mu omogočili presojo zakonitosti in pravilnosti ravnanja prekrškovnega organa, ni mogoče neposredno uporabiti določbe drugega odstavka 103. člena ZP-1, ampak mora nadzorni organ v okviru svoje nadzorne funkcije od prekrškovnega organa najprej zahtevati, da izpolni svojo zakonsko obveznost in obrazloži razloge, zaradi katerih je v konkretnem primeru uporabil četrty odstavek 51. člena ZP-1. Šele na tej podlagi lahko nadzorni organ nato uporabi določbo drugega odstavka 103. člena in vložiti obdolžilni predlog, če oceni, da je prekrškovni organ napačno uporabil ali prekoračil četrty odstavek 51. člena ZP-1. *Ob pravilni uporabi določbe drugega odstavka 103. člena ZP-1 so možnosti za obid hitrega prekrškovnega postopka torej minimalne oziroma lahko pride do tega le v primeru naklepne napačne uporabe (se pravi zlorabe) zakona oz. kriterijev iz četrtega odstavka 51. člena ZP-1 s strani prekrškovnega organa.* V takem primeru pa se vloga nadzornega organa prekrškovnega organa ne izčrpa v vložitvi obdolžilnega predloga, ampak mora v okviru svoje nadzorne funkcije sprejeti in izvesti ustrezne ukrepe za sanacijo ugotovljene kršitve oziroma zlorabe zakona in za preprečitev tovrstnih ravnanj v bodoče.

K 18. členu

Ker se uvaja nov institut napovedi zahteve za sodno varstvo zoper odločbo o prekršku, ki bo omogočil izdajo odločbe brez obrazložitve, je treba ustrezno prilagoditi določbo drugega odstavka 56. člena o sestavinah pisne odločbe o prekršku.

Nadalje se s predlaganim členom iz četrtega odstavka 56. člena ZP-1 zaradi ukinitve instituta uklonilnega zavora črta pravni pouk glede določitve uklonilnega zavora, ostali elementi pravnega pouka pa se ustrezno jezikovno preoblikujejo. Pravni pouk bo po novem moral vsebovati tudi opozorilo, da se bo globa, ki je ne bo mogoče izterjati niti prisilno, lahko izvršila z nadomestnim zaporom. Predlagatelj ocenjuje, da je ta del izreka odločbe s tem, ko je storilec opozorjen na možnost nadomestnega zavora (z izrecno navedbo, da se bo neizterljiva globa »skladno z zakonom lahko izvršila z nadomestnim zaporom«) dovolj jasn in v opozorilu ni potrebno posebej navajati zakonskih pogojev iz novega 20.a člena, saj so ti razvidni iz zakona, na katerega se opozorilo sklicuje.

K 19. členu

S predlagano spremembo se v plačilni nalog dodaja določba o tem, da se bo neplačana in neizterljiva globa skladno z zakonom lahko izvršila z nadomestnim zaporom. Enako kot zgoraj predlagatelj ocenjuje, da je del plačilnega naloga, v katerem je storilec opozorjen na možnost nadomestnega zavora (z izrecno navedbo, da se bo neizterljiva globa »skladno z zakonom lahko izvršila z nadomestnim zaporom«) dovolj jasn in v opozorilu ni potrebno posebej navajati zakonskih pogojev iz novega 20.a člena, saj so ti razvidni iz zakona, na katerega se opozorilo sklicuje.

K 20. členu

Sprememba 57. c člena je potrebna zaradi uveljavitve novega instituta napovedi vložitve zahteve za sodno varstvo zoper odločbe o prekršku (novi 59.a člen ZP-1), čemur je treba ustrezno prilagoditi tudi pravico do plačila t.i. polovičke. Medtem ko sistem pri plačilnih nalogih ostaja nespremenjen, bo imel po novem kršitelj pravico do plačila polovične globe, naložene z odločbo o prekršku, le v primeru, ko zahteve za sodno varstvo zoper to odločbo ne bo napovedal oziroma jo bo v zakonskem roku umaknil (in je posledično tudi ne bo vložil). 8-dnevni rok za plačilo polovične globe bo pričel teči z dnem izteka roka za napoved vložitve zahteve za sodno varstvo. Če bo kršitelj polovični znesek globe plačal pred iztekom roka za napoved zahteve za sodno varstvo, bo pravico do napovedi in vložitve tega pravnega sredstva praviloma izgubil.

Če kršitelj ne izkoristi pravice za polovično plačilo globe, ki je primarno pogojena z odpovedjo pravnemu sredstvu in vezana na določen rok, mora plačati celotno globo. Zaradi odprave morebitnih dvomov in neenotne prakse je v spremenjeni določbi 57.c člena izrecno določeno, da kršitelj izgubi pravico do plačila polovičnega zneska globe tudi v primeru, ko vloži napoved zahteve za sodno varstvo, nato pa pravnega sredstva ne vloži. Če kršitelj napoved vložitve zahteve za sodno varstvo pravočasno umakne (glejte drugi odstavek novega 59.a člena ZP-1), pa, kot rečeno, obdrži pravico do polovičnega plačila globe.

Pravica do plačila globe in stroškov postopka z negotovinskim plačilnim sredstvom in omejitev, skladno s katero polovično plačilo globe ne pride v poštev za prekrške s področja varstva konkurence, ostajata nespremenjeni.

K 21. členu

S predlagano dopolnitvijo prvega odstavka 58. člena ZP-1 se jasno in nedvoumno določa, da v hitrem prekrškovnem postopku pride v poštev institut vrnitve v prejšnje stanje. Prvi odstavek 58. člena ZP-1 napotuje na smiselno uporabo določb Zakona o splošnem upravnem postopku (ZUP) o rokih in narokih, pri čemer pa ZUP (drugače kot Zakon o kazenskem postopku) instituta vrnitve v prejšnje stanje ne ureja v poglavju o rokih in narokih (čeprav gre za vsebinsko povezane institute), ampak v posebnem poglavju. ZKP torej v poglavju o rokih ureja tudi vrnitev v prejšnje stanje, zato za prenos tega instituta v redni sodni postopek o prekršku zadostuje napotitev na smiselno uporabo določb Zakona o kazenskem postopku o rokih in narokih; za prenos instituta vrnitve v prejšnje stanje v hitri postopek o prekršku pa je potrebna posebna napotitev na smiselno uporabo ZUP, saj ta zakon, kot rečeno, vrnitev v prejšnje stanje ureja v posebnem poglavju.

K 22. členu

Sprememba oziroma dodatek je potreben zaradi uvedbe instituta napovedi zahteve za sodno varstvo, in sicer se z dodanim besedilom jasno določa, da je pravica do vložitve zahteve za sodno varstvo pogojena s predhodno napovedjo vložitve tega pravnega sredstva po določbah novega 59.a člena ZP-1.

K 23. členu

Z novim 59.a členom se uvaja institut napovedi zahteve za sodno varstvo zoper pisne odločbe prekrškovnega organa o prekršku (t. j. odločbe iz 56. člena ZP-1), vključno z odločbami, ki so po ugovoru zoper plačilni nalog izdane na podlagi 57.b člena veljavnega ZP-1. Ta institut pa ne velja za plačilne naloge, kjer sistem vložitve zahteve za sodno varstvo (zaenkrat) ostaja nespremenjen.

Bistvo instituta napovedi zahteve za sodno varstvo je v tem, da odločba o prekršku, zoper katero ne bo napovedana vložitev zahteve za sodno varstvo, po novem ne bo terjala izdelave obrazložitve odločitve. Obrazložitev odločbe o prekršku primarno služi instančnemu sodišču kot osnova za vpogled v proces, vsebino in podlage prvostopnega odločanja o prekršku. Razpoložljivi statistični podatki kažejo, da je zahteva za sodno varstvo vložena povprečno zoper 7% – 9% odločb o prekršku, kar pomeni, da več kot 90% odločb, izdanih v hitrem postopku o prekršku, ne preide v fazo sodne kontrole. Posledično je časovni vložek, ki ga prekrškovni organi namenijo za pripravo obrazložitev teh določb, nesorazmeren, saj v teh primerih obrazložitve služijo le kršiteljem, ki pa si praviloma že iz podatkov v izreku odločbe o prekršku ustvarijo mnenje o tem, ali je odločba z njihovega vidika utemeljena ali ne. Na podlagi navedenega predlagatelj ocenjuje, da bo uvedba napovedi zahteve za sodno varstvo zoper pisne odločbe o prekršku bistveno razbremenila prekrškovne organe, ki bodo na račun manjšega obsega dela pri pripravi (obrazložitev) odločb o prekrških lahko povečali število nadzorov (in morda tudi prekrškovnih postopkov).

Sistem napovedi zahteve za sodno varstvo je v osnovi soroden sistemu napovedi pritožbe, ki že velja v rednem sodnem postopku o prekršku (prim. 98. in 151. člen veljavnega ZP-1) in za katerega iz prakse ni poročil o večjih težavah pri izvajanju. Navedena sprememba prekrškovnemu organu ne preprečuje izdajo pisne odločbe (56. člen ZP-1), ki že v izhodišču vsebuje tudi obrazložitev – v tem primeru napovedi pritožbe (po sami naravi stvari) ni. Načelo enakega obravnavanja pa zahteva, da se v okviru istega prekrškovnega organa vodi enako politiko glede (ne) vključevanja obrazložitev v pisne odločbe (56. člen ZP-1).

Prekrškovni organ bo upravičencu do zahteve za sodno varstvo (t. j. osebi, ki ji je bila izrečena sankcija, njenemu zakonitemu zastopniku ali zagovorniku ter lastniku odvzetih predmetov) vročil odločbo o prekršku z vsemi sestavinami razen obrazložitve. Ta odločba bo torej vsebovala uvod, izrek in pravni pouk, pri čemer bodo v pravnem pouku navedene vsebine iz novega 59.a člena ZP-1, in sicer:

- dolžnost napovedi zahteve za sodno varstvo v roku 8 dni od prejema odločbe brez obrazložitve,
- pojasnilo, da mora biti napoved pisna in vložena pri organu, ki je izdal odločbo o prekršku,
- izrecno navedbo, da je napoved vložitve zahteve za sodno varstvo mogoče umakniti le do roka, do katerega je možna napoved (če je vložitev zahteve za sodno varstvo napovedana pred iztekom 8-dnevnega roka, jo je torej mogoče brez posledic umakniti do izteka tega roka),
- izrecno navedbo, da se upravičenec odpoveduje zahtevi za sodno varstvo, če je v zakonskem roku ne napove oziroma če v istem roku napovedi ne umakne, in da bo

vročena odločba o prekršku (brez obrazložitve) z iztekom roka za napoved zahteve za sodno varstvo postala pravnomočna,

- da bo v primeru, da napove vložitev zahteve za sodno varstvo, upravičenec v roku 30 dni od napovedi pritožbe prejel odločbo o prekršku z obrazložitvijo.

Poleg tega bodo morale biti pravnemu pouku dodane tudi spremenjene vsebine iz 57.c člena o pravici do polovičnega plačila globe in omejitvah v zvezi s tem.

Če kršitelj ne napove zahteve za sodno varstvo v zakonsko določenem roku, nato pa to pravno sredstvo vseeno vložijo, je treba skladno s 1. odst. 63. člena oz. 64. členom ZP-1 šteti, da je zahtevo za sodno varstvo vložila oseba, ki je nima pravice vložiti, zato se takšna zahteva zavrže.

Predlagatelj ob uvedbi sistema, ki bo omogočil izdajo odločbe o prekršku brez obrazložitve, posebej opozarja na *izjemen pomen pravičnega oblikovanja izreka odločbe o prekršku*. Sestavine izreka odločbe o prekršku so določene v četrtem odstavku 56. člena ZP-1 in obsegajo:

- *osebne podatke kršitelja* (osebno ime, EMŠO, če je fizična oseba tujec, pa njene rojstne podatke, državljanstvo, stalno oziroma začasno prebivališče, za odgovorno osebo tudi zaposlitev, za pravno osebo pa naziv in sedež ter matično številko. Če so bile izrečene kazenske točke ali gre za kršitev, ki je povezana z veljavnostjo vozniškega dovoljenja, mora izrek vsebovati tudi številko izdanega vozniškega dovoljenja, navedbo organa, ki je izdal dovoljenje in datum izdaje. Če prekrškovni organ ne razpolaga z vsemi navedenimi podatki, navede v izreku tiste, ki so dostopni in morebitne druge podatke o kršitelju, ki so bili navedeni oziroma ugotovljeni v postopku),
- *kratek opis dejanja, s katerim je storjen prekršek* (kraj in čas storitve, način storitve ter odločilne okoliščine morajo biti v opisu dejanja v izreku odločbe opredeljeni *na abstraktni in na konkretni ravni, pri čemer mora biti poudarek na konkretizaciji zakonskih znakov prekrška!*),
- *izrek, da je kršitelj odgovoren za prekršek, ki ga je storil,*
- *pravno opredelitev prekrška z navedbo predpisa, ki določa prekršek, in s številčno označbo člena, ki določa prekršek,*
- *znesek globe in stroškov postopka ter rok za njihovo plačilo,*
- *morebitne izrečene stranske sankcije,*
- *odločitev o odvzemu premoženjske koristi, če jo je bilo treba odvzeti in*
- *opozorilo o pravici do plačila globe in stroškov postopka na obroke ter opozorilo, da se bodo neplačana globa in stroški postopka prisilno izterjali, ter pouk o možnosti nadomestitve plačila globe z opravo nalog v splošno korist ali korist samoupravne lokalne skupnosti.*

K 24. členu

Glede na odločbo Ustavnega sodišča RS, št. U-I-40/12 z dne 11. 4. 2013 je poseg v tajnost pisem in drugih občil dopusten, če se z njim doseže varstvo posameznih dobrin, ki morajo biti zaradi njihovega družbenega pomena visoko varovane, kar se odraža tudi v tem, da se varujejo tudi s pomočjo kaznovalnega prava, ki v navedenem pomenu lahko zajema tudi

prekrške.

S predlagano dopolnitvijo 8. alineje prvega odstavka 67. člena ZP-1 se za prekrške iz petega odstavka 17. člena ZP-1 (t. j. za prekrške s področja varstva konkurence ter s področja trga z električno energijo ali zemeljskim plinom, kjer se lahko za pravno osebo, samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, z zakonom predpiše globa v višini do deset odstotkov njihovega letnega prometa ali njihovega letnega prometa s podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu) in prekrške, ki pomenijo kršitev ustavne prepovedi spodbujanja k neenakopravnosti, nasilju, nestrpnosti zoper narodnostno, rasno, versko ali drugo socialno skupino, dopušča poseg v tajnost pisem in drugih občil s smiselno uporabo določb Zakona o kazenskem postopku – na ta način se zagotavlja predhodna sodna kontrola, saj bo prekrškovni organ (oziroma državno tožilstvo, kadar bo samo podalo obdolžilni predlog) podatke lahko pridobil le na podlagi sodne odločbe.

Z vidika načela sorazmernosti predlagana sprememba pomeni manj invaziven poseg v komunikacijsko zasebnost, saj gre v navedenih primerih za poseg v t. i. statusne in prometne komunikacijske podatke (nevsebinski podatki), v primerih prekrškov spodbujanja k neenakopravnosti, nasilja ali nestrpnosti zoper rasno versko ali drugo socialno skupino pa bo podatke mogoče pridobili le ob izpolnjevanju dodatnega pogoja, in sicer le, če bo prekršek storjen zoper skupino oseb.

Poseg v tajnost pisem in drugih občil tako kot doslej torej še vedno ne bo prišel v poštev za klasične prekrške (npr. za cestnoprometne prekrške,...).

K 25. členu

S predlagano dopolnitvijo četrtega odstavka 113. člena ZP-1 se določa možnost pologa varščine tudi z negotovinskim plačilnim sredstvom. Veljavni ZP-1 ne ureja možnosti pologa varščine z negotovinskim plačilnim sredstvom, kar povzroča dvome o dopustnosti takega načina plačevanja, ki je sicer v sodobnem plačilnem prometu splošno uveljavljen. Zato se s predlagano določbo omogoča takšno plačilo varščine pod pogoji in v skladu s predpisi, ki urejajo finančno poslovanje organa, če bodo hkrati izpolnjeni ustrezni tehnični pogoji. Če bo negotovinski polog varščine možen, mora biti pouk o takem načinu plačila sestavni del pravnega pouka, kar zagotavlja vsem storilcem prekrškov na določenem področju enak položaj, v skladu s stopnjo tehnične opremljenosti posameznih organov in pogoji, v katerih delujejo. To je tudi razlog, da splošne možnosti negotovinskega plačila predlog zaenkrat ne določa, saj je ne bi bilo mogoče zagotoviti, predvsem glede na stroške uvedbe (POS terminali, povezovanje) – določbe o varščini se namreč smiselno uporabljajo tudi v hitrem prekrškovnem postopku (drugi odstavek 58. člena ZP-1).

V zvezi z institutom varščine predlagatelj sicer opozarja, da je ta v hitrem postopku nepraktična, in sicer predvsem v primerih, ko prekrškovni organ zazna prekršek in ga obravnava na kraju storitve – v tem primeru je po mnenju predlagatelja neprimerno bolj učinkovita in enostavnejša uporaba instituta zavarovanja izvršitve (201. člen ZP-1).

K 26. členu

V primeru zdravstvene nezmožnosti se vodi postopek po 57. členu Zakona o voznikih (v nadaljevanju: ZVoz). Če upravna enota prejme dokončno zdravniško spričevalo, v katerem je ugotovljena telesna ali duševna nezmožnost posameznika za vožnjo motornih vozil, z odločbo imetniku odvzame vozniško dovoljenje za toliko časa, dokler se ne ugotovi, da je oseba telesno in duševno zmožna za vožnjo motornega vozila.

Z novim drugim odstavkom 113.d člena se jasno določa, da se začasno odvzeto vozniško dovoljenje lahko vrne le, če iz predloženega zdravniškega spričevala izhaja, da je oseba telesno ali duševno zmožna za vožnjo motornih vozil, odvzem pa ob upoštevanju okoliščin konkretnega primera ni neizogibno potreben za varnost cestnega prometa.

Če bo posameznik predložil zdravniško spričevalo, iz katerega bo izhajalo, da je telesno ali duševno nezmožen za vožnjo motornih vozil, bo sodišče torej s sklepom zavrnilo predlog za vrnitev začasno odvzetega vozniškega dovoljenja, v nasprotnem primeru pa bo sodišče pred dokončno odločitvijo o vrnitvi začasno odvzetega vozniškega dovoljenja presojalo še ostale okoliščine (naravo in pomen očitane kršitve, osebnost obdolženca, njegovo prejšnje življenje ipd.).

K 27. členu

Novi drugi odstavek 138. člena ZP-1 se predlaga zaradi razveljavitve instituta uklonilnega zavora s strani Ustavnega sodišča RS in zaradi nomotehnične redakcije člena.

Predlagani člen nespremenjeno določa, da se v sodbi o prekršku določi rok, v katerem je treba plačati globo ter stroške postopka. Sodba o prekršku pa bo morala v skladu s predlaganim novim drugim odstavkom 138. člena ZP-1 vsebovati tudi pouk o možnosti za nadomestitev plačila globe in stroškov postopka z delom v splošno korist ter opozorilo, da bodo neplačana globa in stroški postopka prisilno izterjani ter da se bo neizterljiva globa skladno z zakonom lahko izvršila z nadomestnim zaporom. Enako kot v primeru plačilnega naloga in odločbe o prekršku predlagatelj ocenjuje, da je opozorilo o možnosti nadomestnega zavora (z izrecno navedbo, da se bo neizterljiva globa »skladno z zakonom lahko izvršila z nadomestnim zaporom«) v sodbi dovolj jasno in v opozorilu ni potrebno posebej navajati zakonskih pogojev iz novega 20.a člena, saj so ti razvidni iz zakona, na katerega se opozorilo sklicuje.

K 28. členu

S predlagano določbo se ZP-1 usklajuje z Zakonom o sodnih taksah (v nadaljevanju: ZST-1) in vsebinsko izenačuje z Zakonom o kazenskem postopku (v nadaljevanju: ZKP). Po vzoru četrtega odstavka 95. člena ZKP se zagotavlja pravna podlaga za poseg v pravnomočno sodno odločbo, katere del je tudi odločitev o stroških postopka, če se okoliščine za oprostitev stroškov postopka (sodne takse) ugotovijo po izdaji odločbe, s katero je bilo odločeno o stroških.

Ker gre v večini primerov, ko so odmerjeni stroški prekrškovnega postopka, le za odmero sodne takse, se s predlagano dopolnitvijo petega odstavka 144. člena ZP-1 zakon prvenstveno usklajuje z določbami ZST-1. Ob uporabi določb o oprostitvi, odlogu in obročnem plačilu sodnih taks (10. do 15. člen ZST-1), zlasti določbe prvega odstavka 13. člena ZST-1, je mogoče predlog za oprostitev, odlog ali obročno plačilo sodne takse podati do izteka roka za plačilo sodne takse. Ob tem je treba upoštevati 8. točko prvega odstavka 5. člena ZST-1, ki določa, da taksna obveznost za postopek o prekrških nastane ob pravnomočnosti odločbe, s katero se izreče sankcija za prekršek ali se storilcu prekrška sankcija odpusti, v primeru, če storilec prekrška ne more dokazati identitete ali nima stalnega prebivališča ali če bi se z odhodom zaradi prebivanja v tujini lahko izognil odgovornosti za prekršek, pa takoj po izdaji odločbe o prekršku; za pravna sredstva v postopku o prekrških pa taksna obveznost nastane ob pravnomočnosti odločbe o pravnem sredstvu.

Glede na veljavno ureditev v 144. členu ZP-1 je torej po pravnomočnosti sodbe za oprostitev sodne takse oziroma stroškov postopka treba vložiti pravno sredstvo zoper odločitev o glavni stvari (glej tudi odločbo Ustavnega sodišča RS, št. P-14/14 z dne 4.6.2015), medtem ko ZST-1 vložitev predloga za oprostitev, odlog ali obročno plačilo sodne takse omogoča do roka za (prostovoljno) plačilo sodne takse oziroma stroškov postopka. Na podlagi predlagane dopolnitve petega odstavka 144. člena ZP-1 pa bo mogoče s posebnim sklepom poseči v že izdano odločbo, če sodišče storilca ne bo oprostilo stroškov prekrškovnega postopka že v postopku samem, npr. ker tega ni predlagal ali ni mogel predlagati. Na ta način bo mogoče enostavneje upoštevati primere, ko se npr. premoženjske razmere ali druge okoliščine na strani storilca prekrška znatno spremenijo (npr. izguba zaposlitve) po izdaji odločbe in pred potekom roka za plačilo. Sodišče bo lahko v teh primerih z naknadnim sklepom storilca oprostilo plačila stroškov ali to plačilo odložilo (ne bo pa moglo dovoliti obročnega odplačila, saj bo to storilec lahko predlagal v postopku prisilne izterjave).

K 29. členu

Predlagani 192.a člen: Odreditev nadomestnega zapora je v izključni pristojnosti okrajnega sodišča, na območju katerega ima storilec stalno (če tega nima, pa začasno) prebivališče, postopek pa steče na pobudo oziroma na podlagi obvestila Finančne uprave RS kot organa, pristojnega za prisilno izterjavo glob, ki ga ta pošlje sodišču, ko ugotovi, da mehanizmi upravne izvršbe v primeru ene ali več glob v znesku najmanj 1.000 evrov (in znotraj tega v posamičnem znesku najmanj 300 evrov), izrečenih istemu storilcu, niso uspešni.

Ob upoštevanju 2. odstavka 289. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (ZUP) in relevantnih določb Zakona o davčnem postopku (ZDavP-2) se bo upravna izvršba štela za neuspešno (oziroma se bo štelo, da globe po upravni poti ni mogoče izterjati), če ne bo mogoča ali ne bo uspešna davčna izvršba na dolžnikove denarne prejemke, denarna sredstva, denarne terjatve, premičnine ali vrednostne papirje. Izvršba na naštete predmete izvršbe ni mogoča, če dolжник teh sploh nima (ni zaposlen, nima računov pri banki, nima terjatev, vrednostnih papirjev) ali nima prebivališča v Sloveniji (posledično ni mogoče izvesti poskusa rubeža premičnin in v rubežnem zapisniku ugotoviti, da izvršba na premičnine ni uspešna).

Če bodo pogoji za odreditev nadomestnega zavora izpolnjeni, bo sodišče storilcu poslalo pisno obvestilo o uvedbi postopka za odreditev nadomestnega zavora s predpisanimi vsebinami. O vsebini tega obvestila se bo lahko storilec izjavil v roku petih dni in za svoje trditve navedel tudi dokaze. Storilec se bo v izjavi lahko opredelil do vseh dejanskih in pravnih okoliščin, povezanih z odreditvijo nadomestnega zavora, kar je v predlagani določbi v izogib morebitnim nejasnostim podrobneje specificirano. Tako storilec s to izjavo ne bo mogel uspešno uveljavljati ugovorov zoper pravnomočno odločbo ali plačilni nalog, s katerim je bila izrečena globa (postopek odreditve nadomestnega zavora ni izredno pravno sredstvo, zato v njem ni mogoče posegati v pravnomočne prekrškovne zadeve), lahko pa bo predlagal nadomestitev plačila globe z delom v splošno korist oziroma pojasnil dejstva in okoliščine, zaradi katerih se je znašel v situaciji, ko mu grozi nadomestni zavor oziroma zaradi katerih tega zavora ne bo mogel prestajati, uveljavljal bo lahko tudi pravne ovire (npr. zastaranje izvršitve sankcije). Nadaljnje ravnanje sodišča je odvisno od vsebine storilčeve izjave in je v predlagani določbi natančno določeno. Pri tem bo posebno pozornost od sodišča terjala presoja zakonskih kriterijev iz predlaganega 9. odstavka 192.a člena. Če storilec v izjavi navede in dokaže osebne okoliščine, zaradi katerih je popolnoma neprimeren oziroma nesposoben za prestajanje nadomestnega zavora (npr. zaradi neozdravljive težke bolezni, invalidnosti ipd.) in je posledično odreditev nadomestnega zavora onemogočena, lahko sodišče postopek ustavi. Enako ravna v primeru, če ugotovi, da nadomestni zavor glede na okoliščine konkretnega primera ne bi bil sorazmeren in pravičen ukrep (pri tem lahko kot relevantno okoliščino upošteva npr. tudi čas, ki je pretekel od izvršitve prekrška oziroma prekrškov, za katere se odreja nadomestni zavor). Predlagani 9. odstavek 192.a člena sodišče torej zavezuje, da pred odreditvijo nadomestnega zavora skrbno pretehta vse okoliščine konkretnega primera (tako tiste, ki jih je navedel storilec v izjavi, kot tudi morebitne druge okoliščine, ki so sodišču znane), saj sme nadomestni zavor tudi v primeru, ko so izpolnjeni vsi formalni pogoji, odrediti le, če oceni, da je v konkretnem primeru to sorazmeren in pravičen ukrep. Če storilec v izjavi utemeljeno uveljavlja okoliščine, ki skladno z ZIKS-1 zahtevajo odložitev izvrševanja zavorne kazni, sodišče v sklepu, s katerim odredi nadomestni zavor, odloči tudi o odložitvi izvršitve tega ukrepa do izteka teh okoliščin, pri čemer smiselno uporablja določbo 24. člena ZIKS-1.

Predlagani 192.b člen: Po predlagani ureditvi bo imel storilec - preden bo izdan sklep o nadomestnem zavoru - možnost predlagati nadomestitev plačila še neplačanih in neizterljivih glob oziroma nadomestnega zavora z delom v splošno korist, kar pomeni, da bo imel na voljo mehanizem, da se zavoru izogne, če bo resno pristopil k poplačilu izrečenih in neplačanih glob z delom. Pri tem - enako kot po dosedanji ureditvi - zoper odločitev sodišča o delu v splošno korist ne bo pravnega sredstva. Če je bilo storilcu delo v splošno korist predhodno že odobreno, a ga po lastni krivdi ni opravil, bo sodišče njegovo vlogo lahko zavrnilo (lahko pa ji bo tudi ugodilo, če bodo to upravičevale spremenjene okoliščine na strani storilca).

V primeru, ko storilec predlaga nadomestitev neplačanih in neizterljivih glob z delom v splošno korist, se o njegovi vlogi odloči po določbah tega zakona o odreditvi dela v splošno korist, s to razliko, da v tej fazi ni potrebno ugotavljati premoženjskega stanja storilca, saj izpolnjevanje tega pogoja izhaja iz dejstva, da prisilna izterjava ni bila uspešna (zakon to določa v obliki neizpodbojne domneve). Prav tako bo avtomatično izpolnjen pogoj glede višine globe, saj je nadomestni zavor možen šele, ko neplačana globa/globe doseže/jo

1.000 evrov (gl. predlagani 20.a člen).

Predlagana ureditev ureja tudi primer, ko storilec k odobrenemu delu v splošno korist ne pristopi resno oziroma iz drugega razloga dela ne opravi. V takem primeru se izda in izvrši sklep o nadomestnem zaporu (pri čemer se ustrezno upoštevajo morebitni odplačani zneski oziroma opravljene ure dela), in sicer po tem, ko pristojni organ socialnega varstva sodišče obvesti o okoliščinah iz 5. odstavka predlaganega 192.b člena.

Če storilec uspešno opravi delo v splošno korist, se postopek za odreditev nadomestnega zapora ustavi.

Predlagani 192.c člen: Če se storilec o okoliščinah iz pisnega obvestila o uvedbi postopka za odreditev nadomestnega zapora v zakonsko določenem roku ne bo izjavil, če ne bo navedel dejstev in dokazov, ki bi vplivali na odreditev nadomestnega zapora (npr. izkazal, da je globo plačal, nesporno izkazal slabo zdravstveno stanje, ki začasno ali trajno onemogoča izvršitev zapora) ali če ne bo predlagal dela v splošno korist, bo sodišče izdalo sklep o nadomestnem zaporu s predpisanimi vsebinami. Predlagana določba vsebuje tudi pravila za ravnanje v primeru, ko storilec pred ali med pričetkom izvrševanja nadomestnega zapora plača celotno globo ali njen del (pri tem je izrecno določeno, da delno plačilo globe vpliva le na dolžino nadomestnega zapora, ne more pa se storilec izogniti nadomestnemu zaporu na način, da bi znižal znesek dolgovane globe pod 1.000 evrov in da v teh primerih sodišče odloča s posebnimi sklepi, zoper katere ni pritožbe), ter dolžno obveščanje pristojnih organov, ko storilec preneha nadomestni zapor.

Predlagani 192.č člen: Zoper sklep o nadomestnem zaporu bo imel storilec po predvideni ureditvi na voljo pritožbo, o kateri bo odločalo višje sodišče. Podrobnosti v zvezi s to pritožbo (rok za vložitev, pritožbeni razlogi in obseg odločanja višjega sodišča) so urejene v predlaganem 192.č členu.

K 30. členu

Predlagani člen je posledica odločitve Ustavnega sodišča RS (odločba št. U-I-94/13 z dne 2. 10. 2014), da je prvi stavek prvega odstavka 193. člena ZP-1, kolikor izključuje pravico do povračila plačane globe v primeru, ko je prišlo do ustavitve postopka o prekršku zaradi zastaranja, v neskladju z Ustavo RS. Ustavno sodišče je Državnemu zboru Republike Slovenije naložilo, da mora neustavnost odpraviti v roku enega leta od objave odločbe v Uradnem listu Republike Slovenije (torej do 2. 10. 2015), do uveljavitve drugačne zakonske ureditve pa ima oseba pravico do povrnitve neupravičeno plačane globe, ki ji je bila v postopku o prekršku pravnomočna odločba oziroma sodba ali sklep o prekršku spremenjena, odpravljena ali razveljavljena in postopek zoper njo pravnomočno ustavljen zato, ker je nastopilo zastaranje.

S predlaganim členom se črta besedilo »zato, ker je bilo ugotovljeno, da dejanje ni prekršek, ali pa zato, ker so bili podani razlogi, ki izključujejo storilčevo odgovornost za prekršek.«, kar vsebinsko pomeni, da ima vsakdo, ki mu je bi v postopku o prekršku izrečena sankcija, pravico do povrnitve škode, ki jo je utrpel zaradi neopravičenega izreka sankcije, če je bila pravnomočna odločba oziroma sodba ali sklep o prekršku spremenjena, odpravljena ali

razveljavljena in postopek zoper njega pravnomočno ustavljen, ne glede na razlog razveljavitve odločbe (ker dejanje ni prekršek, ker so podani razlogi, ki izključujejo storilčevo odgovornost za prekršek, ker je nastopilo zastaranje,...). Z navedenim črtanjem besedila se tako odpravlja ugotovljena neustavnost prvega stavka prvega odstavka 193. člena ZP-1.

Povrnitev škode zaradi neopravičenega izreka sankcije, ki je posledica spremembe, odprave ali razveljavitve pravnomočne odločbe in ustavitve postopka, pa je po predlaganem členu izključena v primeru, če je škoda nastala zaradi zastaranja po krivdi storilca. Vsebinsko enako določbo vsebuje prvi odstavek 538. člena Zakona o kazenskem postopku (v nadaljevanju: ZKP), ki se glasi:

»(1) Pravico do povrnitve škode zaradi neopravičene obsodbe ima tisti, ki mu je bila pravnomočno izrečena kazenska sankcija ali je bil spoznan za krivega, pa mu je bila odpuščena kazen, pozneje pa je bil v zvezi z izrednim pravnim sredstvom novi postopek pravnomočno ustavljen ali je bil s pravnomočno sodbo oproščen obtožbe ali je bila obtožba zoper njega zavržena ali je bila s pravnomočnim sklepom obtožnica zavržena, razen v primerih:

1) če je bil postopek ustavljen ali sodba, s katero je bila obtožba zavržena, izrečena zaradi tega, ker pregon ni več dopusten zaradi zastaranja po krivdi obsojenca ali ker je v novem postopku oškodovanec kot tožilec oziroma zasebni tožilec odstopil od pregona ali ker je oškodovanec umaknil predlog, do odstopa oziroma umika pa je prišlo po sporazumu z obdolžencem;

2) če je bila s sklepom v novem postopku obtožnica zavržena zaradi tega, ker sodišče ni bilo pristojno, upravičeni tožilec pa je začel pregon pred pristojnim sodiščem.«

Pred uveljavitvijo Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (ZKP-K; Uradni list RS, št. 91/11) so bili v praksi opaženi številni primeri, v katerih je država v skladu z zakonom plačevala odškodnine zaradi neopravičene obsodbe zaradi zastaranja kazenskega pregona, ki je bil posledica zlorab procesnih določb s strani obdolženca po razveljavitvi pravnomočno izrečene kazenske sankcije v zvezi z izrednim pravnim sredstvom. Največkrat je šlo za izmikanje v postopku novega sojenja ali za skrivanje ter druge oblike zavlačevanja z namenom povzročiti zastaranje pregona, čeprav bili so obdolženci opozorjeni, da morajo obveščati sodišče o spremembah naslova oziroma bivališča in se udeleževati postopka.

Z namenom preprečevanja tovrstnih zlorab tudi na področju prekrškovnega prava se predlaga izključitev pravice do povrnitve škode v primerih, ko je pregon zastaral po krivdi obdolženca, se pravi omejitev odškodninske odgovornosti države v primerih, ko je škoda nastala zaradi zastaranja po krivdi storilca.

K 31. členu

S predlagano dopolnitvijo tretjega odstavka 202. člena ZP-1 se odpravlja pravna praznina, saj veljavni ZP-1 ne določa, po katerih pravilih se proda zasežen predmet, če so izpolnjeni pogoji iz petega odstavka 123. člena ZP-1. ZP-1 v tretjem odstavku 202. člena ureja le prodajo predmetov prekrška, ki so bil odvzeti z odločbo prekrškovnega organa ali s sodbo sodišča, ne ureja pa, po katerih predpisih se prodajo predmeti, ki še niso bili odvzeti z

odločbo ali sodbo, ampak so bili zaseženi in se lahko prodajo, ker gre za pokvarljivo blago ali blago, katerega hramba je povezana z nesorazmerno visokimi stroški. S predlagano dopolnitvijo se jasno določa, da se lahko hitro pokvarljivo blago ali blago, katerega hramba je povezana z nesorazmerno visokimi stroški, proda po pravilih, po katerih se sicer prodajo predmeti, ki so bili odvzeti z odločbo prekrškovnega organa ali s sodbo sodišča.

Novi sedmi odstavek 202. člena ZP-1 je potreben zaradi ukinitve uklonilnega zavora, in sicer se iz te določbe črta vsebina, povezana z uklonilnim zavorom, ohranja pa določba, da sklep o prenehanju veljavnosti vozniškega dovoljenja izvrši pristojno okrajno sodišče.

S predlaganim novim osmim odstavkom 202. člena ZP-1 pa se določa, da sklep sodišča, s katerim je odrejeno delo v splošno korist, izvrši organ socialnega varstva po stalnem ali začasnem bivališču predlagatelja po določbah zakona, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij, če z zakonom ni določeno drugače. S predlagano ureditvijo se (administrativno) razbremenjuje organe socialnega varstva, ki bodo glede na predlagano ureditev le izvršili sklep sodišča o odreditvi dela v splošno korist, v katerem bo sodišče določilo obseg dela (število ur) in rok za opravo dela, delno pa bodo zaradi nove ureditve dela v splošno korist razbremenjena tudi sodišča, saj pred odreditvijo dela v splošno korist ne bodo potrebni dogovori z organi socialnega varstva glede določitve točno določenega dela in izvajalske organizacije. S predlaganim novim osmim odstavkom pa se določa tudi postopanje v (praviloma izjemnem) primeru, ko je istemu storilcu izdanih več sklepov o odreditvi splošno koristnega dela:

- sklepi se praviloma izvršujejo v vrstnem redu datuma izdaje (npr., če oseba lahko poleg službe dela 2 uri na dan),
- vzporedno pa se lahko izvršuje več sklepov, če to omogočajo okoliščine na strani storilca (če mora storilec izpolniti obveznosti iz dveh sklepov o nadomestitvi plačila globe z nalogami, pa lahko npr. dela 8 ur na dan, se po predlagani ureditvi lahko ure porazdelijo med oba sklepa).

Na enak način kot delo v splošno korist se po določbah zakona, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij, izvrši tudi sklep s katerim sodišče mladoletnemu storilcu prekrška izreče navodilo iz 2. točke drugega odstavka 36. člena tega zakona – navodilo opraviti delo v korist humanitarnih organizacij ali samoupravne lokalne skupnosti.

Predlagani novi deveti odstavek 202. člena ZP-1 določa, da se nadomestni zapor se izvrši po pravilih, ki jih za izvrševanje kazni zavora določa zakon, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij. Kar se tiče izvršitve nadomestnega zavora, bo ta potekala po pravilih, ki jih za izvrševanje kazni zavora določa Zakon o izvrševanju kazenskih sankcij (ZIKS-1). Pri tem je treba poudariti, da ZP-1 ne določa materialnih pogojev in postopka za določitev za t. i. vikend zavora, hišnega zavora in drugih oblik bonitetnega oziroma alternativnega izvrševanja zavorne kazni, ki jih v primeru zavora, izrečenega v kazenskem postopku, določata Kazenski zakonik (KZ-1) in Zakon o kazenskem postopku (ZKP). Posledično pri izvrševanju nadomestnega zavora ne bodo prišle v poštev določbe ZIKS-1, ki se navezujejo za določbe KZ-1 in ZKP o alternativnih načinih izvrševanja zavorne kazni, ampak se bo nadomestni zapor, izrečen po določbah ZP-1, izvršil po splošnem pravilu 11. člena ZIKS-1, po katerem se kazni zavora in mladoletniškega zavora ter kazni zavora, izrečene po drugih predpisih, *izvršujejo v zavodih za prestajanje kazni zavora*.

Predlagani deseti odstavek se vsebinsko dodela na način, da je ustrezno urejena tudi situacija, ko pride do odreditve nadomestnega zapora.

K 32. členu

S prenovljenim 202.c členom se predlaga celovita ureditev postopka nadomestitve plačila globe in stroškov postopka z delom v splošno korist, ki prinaša odpravo administrativnih ovir tako na strani organov socialnega varstva kot tudi sodišč. Postopek bo po predlagani ureditvi tekel enosmerno, saj se sodišču pred izdajo sklepa o nadomestitvi plačila globe in stroškov postopka delom v splošno korist ne bo treba dogovarjati s pristojnim organom socialnega varstva za pripravo določene naloge, pač pa bo slednji sklep sodišča izvršil na način, da bo izvajalsko organizacijo (ali več teh) izbral sam. Cilj predlagane ureditve je, da lahko storilec opravi delo pri eni ali več izvajalskih organizacijah, pri čemer je bistveno, da opravi določeno število ur v določenem roku (oboje je določeno v sklepu sodišča).

S prvim odstavkom predlaganega člena se jasno določa, da je predlog za opravo dela v splošno korist treba vložiti pri organu, ki je izdal odločbo o prekršku (se pravi pri prekrškovnem organu, če je bila globa izrečena v hitrem postopku o prekršku, oziroma pri sodišču, če je bila globa izrečena v rednem sodnem postopku o prekršku). Zakon posebne forme za ta predlog ne določa, zahteva pa, da mora biti v njem identificirana odločba, na katero se predlog nanaša, navedeni razlogi šibkega socialnega stanja predlagatelja in predlagateljev podpis. Če bo predlog očitno prepozen ali nedovoljen, ga bo organ, ki ga je prejel, zavrgel; pravočasno (torej do izteka roka za plačilo globe oz. prvega obroka globe in stroškov) vložen predlog pa bo prekrškovni organ nemudoma posredoval pristojnemu sodišču (t.j. po stalnem ali začasnem prebivališču storilca), enako pa bo ravnalo tudi sodišče, ki je izreklo globo, če ni enako sodišču po stalnem ali začasnem prebivališču storilca.

S predlaganim drugim odstavkom 202.c člena se določa ravnanje pristojnega sodišča, ki bo prejelo predlog za nadomestitev globe: nedovoljen ali prepozen predlog bo zavrglo s sklepom, če tega ni storil že organ, ki je predlog prejel; če predlog ne bo utemeljen, ker storilec ne izpolnjuje pogoja iz drugega odstavka 19.a člena ZP-1, pa ga bo s sklepom zavrnilo. Zoper sklep o zavrženju ali zavrnitvi predloga bo lahko storilec vložil pritožbo v roku osmih dni od vročitve sklepa. Višje sodišče mora o pritožbi odločiti v 15 dneh od prejema spisa. Predlagana ureditev zavrženja oziroma zavrnitve predloga za nadomestitev plačila globe in stroškov tako ne odstopa od veljavne ureditve.

Tretji odstavek predlaganega člena določa način ugotavljanja materialnega pogoja (torej ali storilec izpolnjuje materialni pogoj za pridobitev redne brezplačne pomoči (glej obrazložitev k 6. členu predloga zakona), in sicer s sklicevanjem na smiselno uporabo določb zakona, ki ureja brezplačno pravno pomoč, kar dejansko pomeni, da bo sodišče na enak način kot služba za brezplačno pravno pomoč ugotavljalo izpolnjevanje materialnega pogoja, poleg tega pa bo po potrebi lahko izvedlo tudi narok za zaslišanje storilca ali od njega zahtevalo pisno dopolnitev predloga. S predlagano določbo pa se vzpostavlja tudi pravna podlaga za dostop do zbirk podatkov, ki so potrebni za odločanje o nadomestitvi plačila globe in stroškov postopka z delom v splošno korist; sodiščem bo na ta način omogočeno, da dostopajo do vseh tistih zbirk podatkov do katerih za potrebe postopka dodelitve brezplačne

pravne pomoči dostopajo službe za brezplačno pravno pomoč (npr. t. i. »socialnega pladnja« in podatkov o prejemnikih denarne socialne pomoči). S predlaganim zadnjim stavkom predlaganega tretjega odstavka pa se določa pravna podlaga za obdelavo zbranih podatkov o premoženjskem stanju predlagatelja postopka (in njegovih družinskih članov) za potrebe določanja o nadomestitvi plačila globe in stroškov postopka z delom v splošno korist.

Predlagani četrti odstavek novega 202.c člena ZP-1 določa postopanje sodišča v primeru, ko je sodišče ugodil predlogu za nadomestitev globe z delom v splošno korist. V tem primeru se bo v sklepu o nadomestitvi plačila globe in stroškov postopka z delom v splošno korist določilo število ur, ki jih mora opraviti storilec, in rok za opravo teh ur. Sklep sodišča po novem tako ne bo vseboval vrste dela in organizacije, v kateri se bo delo opravljalo, saj bo o izvršitvi sklepa sodišča odločal pristojni organ socialnega varstva glede na razpoložljive možnosti za opravljanje dela v splošno korist (v ta namen bo sodišče sklep med drugim vročilo tudi organu socialnega varstva). Zoper sklep o nadomestitvi plačila globe in stroškov z opravo dela v splošno korist ni dopustna pritožba, kar določa že veljavni ZP-1.

Predlagani peti in šesti odstavek novega 202.c člena ZP-1 določata postopanje sodišča v primeru:

- ko je delo v splošno korist opravljeno v celoti: pristojni organ socialnega varstva bo v tem primeru o uspešno izvršenem delu obvestil sodišče, ki je izdalo sklep o nadomestitvi plačila globe in stroškov z delom v splošno korist (predlagani peti odstavek);
- če bodo naloge opravljene delno: pristojni organ socialnega varstva bo tudi v tem primeru obvestil sodišče o obsegu oziroma številu ur opravljenega dela. Sodišče bo v tem primeru izvrševanje sklepa ustavilo (predlagani četrti odstavek), sorazmerni del globe in stroškov postopka pa bo odstopilo v prisilno izterjavo, o čemer mora biti storilec v sklepu o odobritvi dela v splošno korist ustrezno poučen.

S predlaganim sedmim odstavkom pa se ureja ravnanje v primeru, če se storilec neopravičeno ne odzove vabilu organa socialnega varstva na razgovor glede oprave nalog v splošno korist ali se temu vabilu izmika oziroma se izogiba pričetku izvajanja dela, se pravi postopa neresno. V tem primeru bo sodišče po prejemu obvestila organa socialnega varstva ustavilo izvrševanje sklepa o določitvi dela v splošno korist, o čemer mora biti storilec v sklepu o odobritvi dela v splošno korist ustrezno poučen.

Če bo postopek prisilne izterjave v primerih iz šestega in sedmega odstavka tega člena neuspešen in se bo za isto globo uvedel postopek odreditve nadomestnega zapora, bo ravnanje storilca v zvezi s predhodno odobreno, a neizkoriščeno možnostjo dela v splošno korist lahko negativno vplivalo na (ponovno) odobritev nadomestila plačila te globe z delom v splošno korist po postopku iz predlaganega 192.b člena.

K 33. členu

Predlagani novi 202.d člen ZP-1 določa prenovljeno ureditev odložitve izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja.

Prvi in drugi odstavek nespremenjeno določata pravni okvir za določitev odložitve izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja. Predlagani tretji odstavek nespremenjeno določa, da mora biti predlogu za odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja priloženo zdravniško spričevalo po zakonu o voznikih, ter (nespremenjeno) posledico nepredložitve zdravniškega spričevala.

Predlagani četrti odstavek predstavlja novost, saj določa omejitve t. i. »veriženja« odložitev izvršitev prenehanj veljavnosti vozniških dovoljenj. Zaradi sprememb in dopolnitev Zakona o prekrških, ki jih je prinesla novela ZP-1H (Uradni list RS, št. 21/13), in zaradi prakse nekaterih sodišč, ki dopuščajo veriženje odložitev izvršitev prenehanj veljavnosti vozniških dovoljenj, v določenih primerih (tudi zaradi uporabe načela milejšega zakona – drugi odstavek 2. člena ZP-1) prihaja do situacije, ko imajo vozniki v evidenci kazenskih točk odprtih več odložitev izvršitev prenehanj veljavnosti vozniškega dovoljenja.

S predlagano določbo novega četrtega odstavka 202.d člena ZP-1 se kršiteljem cestnoprometnih predpisov omejuje možnost predlagati odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja v primeru, ko so pravico iz 202.d člena ZP-1 že izkoristili. Predlagana določba tako ne vpliva na storilce, ki jim izvršitev prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja še ni bila odložena; ti bodo lahko sodišču predlagali odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja v skladu z 202.d členom ZP-1. V ostalih primerih pa bo sodišče ob novem prenehanju veljavnosti vozniškega dovoljenja in vložnem predlogu za (ponovno) odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja moralo ugotoviti upravičenost takega predloga. Če bo sodišče ugotovilo, da od dneva poteka preizkusne dobe, določene z zadnjim sklepom o odložitvi prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja, še nista minili vsaj dve leti, bo izdalo sklep, s katerim bo zavrglo (ponovno) odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja, ne da bi ugotavljalo okoliščine iz predlaganega tretjega in osmega odstavka.

Z novim četrtim odstavkom 202.d člena je predlagano obdobje, v katerem ne bo več mogoče uspešno predlagati odložitve izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja, in sicer dve leti od dneva poteka preizkusne dobe, določene z zadnjim sklepom o odložitvi prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja. Predlagano obdobje je ustrezno z vidika načela sorazmernosti in enakosti pred zakonom, saj bodo storilci cestnoprometnih prekrškov v enakem položaju ne glede na dolžino preizkusne dobe, ki jo je določilo sodišče v sklepu o odložitvi izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja.

Predlagana ureditev pa med drugim pomeni poostreitev pogojev, ki morajo biti izpolnjeni za uspešno vložitev predloga za odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja v primerih, ko preizkusna doba ni izrečena v polnem obsegu (24 mesecev). Na ta način nove odložitve izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja ne bodo mogli predlagati storilci, ki jim preizkusna doba ni bila določena v največjem obsegu (če je bila npr. določena preizkusna doba šestih mesecev, bo sodišče dokončno odločilo o prenehanju veljavnosti vozniškega dovoljenja po 18 mesecih od vročitve sklepa o odložitvi prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja; če bo kršitelj v nadaljnjih 18 mesecih (torej v skupno 36 mesecih – treh letih) znova dosegel število točk, zaradi katerega se izreče prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja, pa po predlagani ureditvi ne bo mogel uspešno zaprositi za odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja in tako (vsaj formalno) ne bo smel več legalno voziti v cestnem prometu).

Predlagani novi peti odstavek jasno določa postopanje sodišča, če je predlogu za odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja priloženo zdravniško spričevalo o opravljenem kontrolnem zdravstvenem pregledu iz katerega izhaja, da je oseba trajno telesno in duševno nezmožna za vožnjo motornega vozila; sodišče predlog zavrglo brez ugotavljanja pogojev, ki jih sicer določa novi osmi odstavek predlaganega člena.

Predlagani novi šesti odstavek določa postopanje sodišča, če je predlogu za odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja priloženo zdravniško spričevalo o opravljenem kontrolnem zdravstvenem pregledu iz katerega izhaja, da je oseba začasno telesno in duševno nezmožna za vožnjo motornega vozila; sodišče v tem primeru prekine postopek odločanja o predlogu storilca prekrška, vendar največ za eno leto od vročitve sklepa o prekinitvi postopka. Začasna telesna in duševna nezmožnost je sicer navadno odpravljena v šestih mesecih, zato je obdobje prekinitve predlagano za čas enega leta, v kolikor pa niti v tem času začasna telesna in duševna nezmožnost nista odpravljena, pa sodišče ravna na enak način kot je to predlagano v novem šestem odstavku. Šesti odstavek določa tudi dolžnost sodišča, da v pravnem pouku predlagatelja pouči o posledicah nepredložitve ustreznega zdravniškega spričevala.

Predlagani sedmi odstavek predstavlja nespremenjeni peti odstavek veljavnega 202.d člena ZP-1 in določa okoliščine, ki jih mora sodišče upoštevati pri odločanju o odložitvi izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja.

Predlagani osmi odstavek nespremenjeno določa vsebino izrekla sklepa s katerim se ugotovi predlogu za odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja.

Predlagani novi deveti odstavek določa obveznosti, ki jih mora predlagatelj odložitve izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja opraviti, da se sklep o prenehanju veljavnosti vozniškega dovoljenja na izvrši, te pa so:

- udeležba v programu dodatnega usposabljanja za varno vožnjo,
 - udeležba v ustreznem rehabilitacijskem programu po zakonu o voznikih,
- sodišče pa bo lahko po novem kumulativno določilo udeležbo v obeh navedenih programih.

Okoliščine, pomembne za določitev obveznosti, ostajajo nespremenjene.

Predlagani deseti odstavek po vsebini predstavlja vsebinsko nespremenjeni osmi odstavek veljavnega 202.d člena ZP-1, prenovljeno je sklicevanje na druge odstavke predmetnega člena.

Predlagani enajsti odstavek predstavlja novost v zvezi s postopkom odložitve izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja v skladu s katero lahko storilec prekrška v roku za predložitev dokazila o prijavi v program, ki mu ga je določilo sodišče, predlaga spremembo rehabilitacijskega programa, če je predlogu priloženo dokazilo o prijavi v zahtevnejši rehabilitacijski program. Rehabilitacijske programe sicer določa 45. člen Zakona o voznikih, ki si po zahtevnosti sledijo po vrstnem redu kot je ta določen v prvem odstavku 45. člena ZP-1: najmanj vsebinsko obsežene so edukacijske delavnice, po obsegu vsebine sledijo psihosocialne delavnice, najbolj obsežen rehabilitacijski program pa predstavlja zdravljenje po standardiziranih programih zdravljenja odvisnosti. Po predlagani določbi

enajstega odstavka bo storilec lahko predlagal:

- namesto edukacijske delavnice psihosocialno delavnico ali zdravljenje od odvisnosti;
- namesto psihosocialne delavnice pa zdravljenje od odvisnosti.

Sodišče je po predlagani določbi na predlog storilca vezano, zoper sklep, s katerim se nadomesti obveznost pa ni pritožbe.

Novi dvanajsti, trinajsti in štirinajsti odstavek so po vsebini nespremenjeni deveti, deseti in enajsti odstavek veljavnega 202.d člena ZP-1.

K 34. členu

S predlagano dopolnitvijo prvega odstavka 202.e člena ZP-1 se določa rok, v katerem mora sodišče dokončno odločiti o neizvršitvi izrečene sankcije prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja. S tem se zmanjšuje negotovost storilcev v zvezi s posledico iz petega odstavka 202.e člena ZP-1, ki se glasi: *»Če storilec s temi (18) kazenskimi točkami v času do pravnomočnosti dokončne odločitve sodišča o prenehanju veljavnosti vozniškega dovoljenja doseže število kazenskih točk, zaradi katerega se izreče prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja, mu pristojno sodišče na tej podlagi prekliče odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja.«.*

Drugi odstavek predlaganega člena določa izjemo od pravila, ki je vsebovano v prvem odstavku 202.e člena ZP-1, in sicer v primerih, ko je izpolnjen pogoj za preklic odložitve izvršitve vozniškega dovoljenja storilcu, ki mu je bila ta odložitev odobrena večkrat.. Ko sodišče prekliče enega od sklepov o prenehanju veljavnosti vozniškega dovoljenja, ostali (praviloma predhodni) sklepi o odložitvi izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja postanejo brezpredmetni, zato je z vidika načela ekonomičnosti postopka smotno, da sodišče istočasno ostale sklepe prekliče, saj so vezani na neobstoječe vozniško dovoljenje in brez pravnega učnika.

Tretji odstavek predlaganega člena pa določa, da se iz besedila tretjega odstavka črta besedilo »odloči, ali naj se mu«, kar je posledica predlaganega novega petega odstavka 202.d člena ZP-1, ki omejuje storilce pri predlaganju odložitve izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja (glej obrazložitev zgoraj). V primeru, ki ga ureja tretji odstavek 202.e člena ZP-1 bo sodišče storilcu za prekršek, ki je bil storjen pred izdajo sklepa o odložitvi prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja, s sklepom (preprosto) preklicalo odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja (po veljavni ureditvi sodišče tehta, ali preklicati odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja ali ne).

K 35. členu

Predlagana dopolnitev prvega odstavka 203. člena določa zbir evidenc prekrškovnih organov na enem mestu – pri Ministrstvu za pravosodje. Po veljavni zakonodaji prekrškovne evidence vsak zase in na različne načine vodijo prekrškovni organi, kar ima za posledico razdrobljenost prekrškovnih evidenc, kar onemogoča pridobivanje popolnih podatkov o prekrškovni predkaznovanosti določenega storilca (če bi npr. sodišče želelo pridobiti

podatke o predkaznovanosti določene fizične osebe na področju kršitev pravil cestnega prometa, bi moralo vpogledati (vsaj) v evidenco iz 204. člena ZP-1 ter v prekrškovne evidence, ki jih vodijo policija, občinska redarstva, DARS d.d., itd.).

Predlagana ureditev pa predvideva, da Ministrstvo za pravosodje vzpostavi informacijsko infrastrukturo za vse prekrškovne organe, ki bodo imeli v sklopu ene (enotne) aplikacije vsak svojo prekrškovno evidenco, v katero bodo vnašali ali prenašali podatke, ki jih določa drugi odstavek 203. člena ZP-1. Predlagatelj ob tem posebej poudarja, da predlagana dopolnitev prvega odstavka 203. člena ne pomeni vzpostavitve enotne centralne evidence prekrškov, ki bi bila »v lasti« (oziroma v upravljanju) Ministrstva za pravosodje, pač pa bodo posamezne evidence (kot doslej) še vedno v lasti in v upravljanju prekrškovnih organov, le informacijska infrastruktura bo za vse prekrškovne organe skupna in na enem mestu. Ministrstvo za pravosodje bo torej vzpostavilo skupno storitveno infrastrukturo, ki bo prekrškovnim organom omogočala enostaven in hiter dostop do popolnih podatkov v evidencah; evidence pa bodo kot samostojni upravljavci zbirk osebnih podatkov še vedno vodili prekrškovni organi, ki bodo tudi odgovorni za njihovo vsebino (t. j. za pravilnost, točnost, ažurnost ipd. podatkov). Prednost predlagane ureditve, po kateri bodo evidence prekrškovnih organov zbrane na enem mestu, je tudi ta, da bodo spremembe in posodobitve infrastrukture oziroma evidenc učinkovale takoj in za vse prekrškovne organe. Dodatno predlagana zakonodajna rešitev za manjše prekrškovne organe, ki prekrškovno evidenco vodijo v obliki fizičnih vpisnikov oziroma z uporabo Word ali Excel datotek, z vzpostavitvijo skupne informacijske infrastrukture pomeni, da bodo svoje evidence lahko vodili na sodoben način, ne da bi investirali v lastne (drage) tehnološke rešitve.

Prekrškovni organi, ki imajo sodobne informacijske sisteme, v katerih vodijo lastno prekrškovno evidenco, bodo to evidenco še vedno lahko vodili z uporabo svoje informacijske tehnologije, bodo pa zavezani določene podatke iz te evidence prenašati v skupno informacijsko infrastrukturo. S predlagano zakonodajno rešitvijo bo tako na eni strani zagotovljena celovitost podatkov o predkaznovanosti storilcev prekrškov, hkrati pa prekrškovnim organom na drugi strani ne bo treba opustiti obstoječih tehnoloških rešitev, ki so prilagojene njihovemu delu, ampak bodo morali dodati bodo le funkcijo, ki bo omogočala posredovanje (izvoz) relevantnih podatkov še v enotno informacijsko infrastrukturo, ki jo bo zagotavljalo Ministrstvo za pravosodje.

S predlaganim drugim odstavkom se črta tretji odstavek 203. člena ZP-1. Vsebina črtanega odstavka se prenaša v novi šesti odstavek 204.a člena ZP-1.

K 36. členu

S predlaganim členom se črta drugi odstavek 204. člena ZP-1. Vsebina črtanega odstavka se prenaša v novi peti odstavek 204.a člena ZP-1.

K 37. členu

S predlagano spremembo prvega odstavka 204.a člena se določa, da posameznik, na

katerega se nanašajo podatki v evidencah iz 203. in 204. člena ZP-1, te pridobi na podlagi pisne vloge, kar je primernejše od trenutno veljavne pisne prošnje. Vsebina drugega stavka prvega odstavka se zaradi sistematike določbe ureja samostojno v predlaganem novem petem odstavku.

S predlaganim novim tretjim odstavkom 204.a člena se ob upoštevanju sprememb 203. in prvega odstavka 204.a člena določa pristojnost za dajanje podatkov iz evidenc prekrškovnih organov posamezniku. Glede na to, da s podatki v evidencah prekrškovnih organov upravljajo prekrškovni organi sami, so za dajanje podatkov iz lastnih evidenc še vedno pristojni sami, za dajanje podatkov iz evidence pravnomočnih odločb sodišč pa je nespremenjeno pristojno Ministrstvo za pravosodje.

Glede na to, da se ukinja pristojnost Ministrstva za pravosodje za vzpostavitev sistema za sprejem vlog in njihovo posredovanje prekrškovnim organom, ki upravljajo z lastnimi prekrškovnimi evidencami, se predlaga črtanje četrtega odstavka 204.a člena ZP-1, saj je postal nepotreben, posledično pa se sedanji peti odstavek preštevilči v četrtega (in ustrezno spremeni).

Predlagani novi četrti odstavek najprej (nespremenjeno) določa, da se sodiščem in državnim tožilstvom omogoči brezplačen oddaljeni dostop do podatkov v evidencah o pravnomočnih odločbah o prekrških iz 203. in 204. člena tega zakona. Zaradi (novega) načina upravljanja prekrškovnih evidenc prekrškovnih organov pa se s predlaganim odstavkom vzpostavlja pravna podlaga za dostop prekrškovnih organov do teh podatkov, in sicer brezplačen oddaljeni dostop do lastnih podatkov v evidenci iz 203. člena ter do podatkov iz evidence iz 204. člena, ki se nanašajo na zadeve, v katerih so odločali kot prekrškovni organi in so nato na podlagi vložene zahteve za sodno varstvo postale sodne zadeve.

Nadalje predlagani četrti odstavek določa nov način za pridobivanje podatkov s strani drugih državnih organov in organov samoupravnih lokalnih skupnosti. V tem primeru se predlaga brezplačen oddaljeni dostop do tistih podatkov v evidencah o pravnomočnih odločbah o prekrških iz 203. in 204. člena tega zakona, ki jih ti organi jih potrebujejo za izvajanje svojih zakonsko določenih pristojnosti. Primer dostopa do (celovitih) podatkov o predkaznovanosti je potreben npr. za izvajanje 23. člena Zakona o pravilih cestnega prometa, ki določa zaseg motornega vozila. Po tej določbi policist zaseže vozniku motorno vozilo, s katerim je bil zaloten pri storitvi hujšega prekrška, če je bil storilec kot voznik motornega vozila v zadnjih dveh letih najmanj trikrat pravnomočno kaznovan za prekršek:¹⁰

- prekoračitve dovoljene hitrosti v območju za pešce ali v območju umirjenega prometa za več kot 20 km/h,
- prekoračitve dovoljene hitrosti na cesti v naselju za več kot 30 km/h,
- prekoračitve dovoljene hitrosti na cesti zunaj naselja za več kot 40 km/h,
- prekoračitve dovoljene hitrosti na avtocesti ali hitri cesti za več kot 50 km/h,
- vožnje pod vplivom alkohola,
- vožnje pod vplivom prepovedanih drog, psihoaktivnih zdravil in drugih psihoaktivnih snovi ali
- odklonitve odrejenega preverjanja psihofizičnega stanja.

Predlagana rešitev s tehničnega vidika pomeni, da bo uporabnik (npr. policist) z oddaljenim brezplačnim dostopom do evidence prekrškovnih organov (v primeru izvajanja 23. člena

Zakona o pravilih cestnega prometa vsaj v evidence občinskih redarstev) in evidence pravnomočnih odločb sodišč vstopal preko programa (maske), ki bo vnaprej dovoljeval in po potrebi izpisal le tiste podatke, ki jih organ potrebuje za izvajanje svojih pristojnosti (v primeru zasega motornega vozila bo dobil podatke o prekrških iz prve točke prvega odstavka 23. člena Zakona o pravilih cestnega prometa, ne pa tudi podatka o morebitnih drugih prekrških istega storilca).

S predlaganim novim petim odstavkom se v obliki samostojne določbe ureja podlaga za dajanje podatkov iz 203. in 204. člena tega zakona tretjim osebam, če imajo za uporabo teh podatkov upravičen, na zakonu utemeljen interes. Ti subjekti bodo predmetne podatke prejeli na podlagi obrazložene pisne zahteve (v tem primeru torej ne bo šlo za oddaljen dostop).

Predlagani novi šesti odstavek pa na enem mestu ureja vsebino podzakonskega akta, s katerim bodo določeni: način upravljanja evidenc iz 203. in 204. člena tega zakona (v veljavni ureditvi pravno podlago za določitev načina upravljanja navedenih evidenc določata tretji odstavek 203. in drugi odstavek 204. člena ZP-1, ki se s predlagano novelo črtata), dajanje podatkov iz teh evidenc, način oddaljenega elektronskega dostopa do evidenc in tehnične pogoje za uporabo podatkov. Zaradi narave vsebine tega podzakonskega akta, za katerega se predlaga, da ga izda minister, pristojen za pravosodje, se nespremenjeno določa, da mora minister pred sprejetjem tega akta pridobiti mnenje državnega nadzornega organa za varstvo osebnih podatkov, t. j. Informacijskega pooblaščenca.

K 38. členu

Zaradi ukinitve uklonilnega zapora ni več potrebno, da bi prekrškovni organi in sodišča v svojih vpisnikih upravljali z evidenco uklonilnih zaporov, zaradi uvedbe instituta nadomestnega zapora (glej 8. člen predloga zakona), pa bodo sodišča upravljala z evidenco nadomestnih zaporov. S predlaganim členom se zato v besedilu prvega in drugega odstavka 206. člena ZP-1 beseda »uklonilnih« nadomešča z besedo »nadomestnih«.

K 39. členu

Predlagani novi šesti odstavek določa, da se ne glede na določbo petega odstavka 207. člena ZP-1, ki določa izbris kazenskih točk, izpisov in odločb iz evidence kazenskih točk (v nadaljevanju: EKT), v EKT ohrani podatek o datumu izdaje sklepa o odložitvi izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja, ki je potreben za izvajanje novega petega odstavka 202.d člena ZP-1. Glede na navedeno mora biti podatek o datumu izdaje sklepa o odložitvi izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja v EKT dostopen v obdobju treh let od datuma vročitve sklepa o odložitvi izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja.

K 40. členu

Z dodatnim stavkom v drugem odstavku 214. člena ZP-1 se omogoča, da se po pravilih in

postopku, predvidenem z Zakonom o sodiščih, pristojnost za sojenje o prekrških v določenem številu zadev prenese na drugo manj obremenjeno stvarno pristojno sodišče oziroma da manj obremenjena okrajna sodišča po potrebi prevzamejo določen del zadev iz bolj obremenjenih ali preobremenjenih okrajnih sodišč. Določba, da lahko posamezno okrajno sodišče po potrebi opravlja obravnave oziroma posamezna dejanja v postopku »na terenu« oziroma izven sedeža sodišča, ostaja nespremenjena.

Zaradi ukinitve instituta uklonilnega zavora v ZP-1 ni več potrebna določba, da je za odločanje o uklonilnem zaporu (izključno) pristojno okrajno sodišče po stalnem ali začasnem prebivališču storilca, zato se iz tretjega odstavka 214. člena ZP-1 črta besedilo »določitev uklonilnega zavora«, hkrati pa se v ta odstavek dodaja določba, da je za odobritev dela v splošno korist in za odločanje o nadomestnem zaporu (izključno) pristojno sodišče po stalnem ali začasnem prebivališču storilca, kar je skladno z novimi oziroma spremenjenimi instituti, ki jih uvaja novela ZP-1J.

K 41. členu

Nadomestni zapor je oblika izvršitve sankcije, zato bi se po uveljavitvi novele ZP-1J lahko uporabil tudi za globe, ki so bile pravnomočno izrečene pred njegovo uzakonitvijo, pa njihova izvršitev do uveljavitve ZP-1J še ni zastarala. Načelo zakonitosti iz 28. člena Ustave RS se namreč nanaša le na vnaprejšnjo določitev znakov kaznivega dejanja (in tudi prekrškov), ne razteza pa se na institute izvrševanja pravnomočno izrečenih sankcij. Posameznikov položaj se z novo uzakonjenimi določbami o izvrševanju sankcij za prekrške po mnenju predlagatelja ne more poslabšati, saj je posameznik že pravnomočno spoznan za odgovornega za prekršek (v substrat tega prekrška in tudi v izrečeno sankcijo se z določbami o izvršitvi sankcije ne posega) in tudi ve, da ima država ali samoupravna lokalna skupnost do njega terjatev, ki izvira iz kršitev oziroma kršitve, ki jih je storil.

Vendar pa je predlagatelj dolžan upoštevati obstoječe omejitve zaporskega sistema oziroma prezasedenost zaporov v Republiki Sloveniji, ki ne bi prenesli večjega števila ukrepov nadomestnega zavora v kratkem času. Zato je predvideno, da se bodo v zapor po kriterijih, določenih v predlaganem 20.a členu, ter po postopku, določenem v predlaganih 192.a - 192.č členih lahko spremenile globe, ki bodo storilcem izrečene za prekrške, storjene po uveljavitvi predloga zakona. Ker se je povprečno število zaprtih oseb v zadnjem letu nekoliko zmanjšalo, je pričakovati, da takšna, na nek način postopna uveljavitev instituta nadomestnega zavora zaporskega sistema v prihodnjih letih ne bo prekomerno obremenila.

K 42. členu

Predlagana prehodna določba je potrebna zaradi spremembe pogojev v zvezi z možnostjo predlagati nadomestitev plačila globe in stroškov postopka z delom v splošno korist. Novi drugi odstavek 19.a člena namreč omejuje možnost predlagati nadomestitev globe z nalogami le osebam katerih mesečni dohodek (lastni dohodek) ne presega višine dveh osnovnih zneskov minimalnega dohodka, določenega z zakonom, ki ureja socialnovarstvene prejemke.

Glede na to, da bodo lahko storilci do uveljavitve predloga zakona predlagali nadomestitev plačila globe z nalogami ne glede na njihov dohodek, se s predlaganim 21. členom določa, da se vsi postopki v zvezi s predlogi za opravo določene naloge v splošno korist ali korist samoupravne lokalne skupnosti, ki so bili vloženi pred začetkom veljavnosti tega zakona, končajo po dotedanjih predpisih, saj je taka ureditev z vidika predlagateljev nadomestitve globe z nalogami ugodnejša za storilce prekrškov.

K 43. členu

Predlagani prvi odstavek določa maksimalni rok šestih mesecev, v katerem mora minister, pristojen za pravosodje, sprejeti pravilnike, ki bodo podlaga za vzpostavitev in delovanje informacijske infrastrukture, ki bo omogočala zbir evidenc prekrškovnih organov na enem mestu (glej tudi obrazložitev k 35. členu) ter dajanje podatkov iz teh evidenc (glej obrazložitev k 37. členu).

Predlagani drugi odstavek ministru, pristojnemu za pravosodje nalaga, da podzakonske predpise, izdane na podlagi zakona o prekrških, uskladi z določbami zakona, ki so spremenjene in dopolnjene s tem zakonom, najpozneje v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona, predlagani tretji odstavek pa določa, da se do uskladitve podzakonskih predpisov smiselno uporabljajo veljavni podzakonski predpisi.

K 44. členu

S prvim odstavkom predlagane določbe se določa začetek uporabe enotne informacijske infrastrukture za upravljanje z evidencami prekrškovnih organov, ki bodo po predlogu upravljane na enem mestu (glej obrazložitev k 35. členu). Ker je vzpostavitev takšne informacijske infrastrukture obsežen projekt, ki se ga datumsko ne da natančno opredeliti, se s predlaganim prvim odstavkom določa, da se 35. in 37. člen tega zakona se začneta uporabljati, ko so zagotovljeni tehnični pogoji za vzpostavitev informacijske infrastrukture iz 203. in 204.a člena tega zakona. Minister, pristojen za pravosodje, bo ob izpolnitvi tehničnih pogojev izdal sklep, s katerim bo določil dan, od katerega dalje je zagotovljeno delovanje informacijske infrastrukture. Sklep se bo objavil v Uradnem listu Republike Slovenije, s čimer bo zagotovljeno, da bodo vsi prekrškovni organi seznanjeni, kdaj se prehaja na nov način upravljanja z evidencami v enotnem informacijskem sistemu.

S predlaganim drugim odstavkom se določa upravljanje evidenc prekrškovnih organov in dajanje podatkov iz evidenc o pravnomočnih odločbah o prekrških (203. in 204.a člen ZP-1) do vzpostavitve enotne informacijske infrastrukture, in sicer se do datuma začetka uporabe enotnega informacijskega sistema za upravljanje z evidencami prekrškovnih organov pri Ministrstvu za pravosodje predlaga uporaba doslej veljavne ureditve iz 203. in 204.a člena ZP-1.

K 45. členu

Predlagani člen določa *vacatio legis*. Predvideno je, da bo predlagani zakon pričel veljati

šest mesecev po objavi v Uradnem listu RS.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

Zakon o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odločba US in 92/14 – odločba US)

Predpisovanje prekrškov in sankcij

1. člen

(1) Ta zakon določa splošne pogoje za predpisovanje prekrškov in sankcij zanje, splošne pogoje za odgovornost za prekrške, za izrekanje in za izvršitev sankcij za prekrške, postopek za prekrške ter organe in sodišča za odločanje o prekrških.

(2) Predpisi, s katerimi se v Republiki Sloveniji določajo prekrški, se lahko uporabljajo le v skladu s tem zakonom.

(3) Določbe prvega dela tega zakona (materialnopravne določbe) veljajo za vse prekrške po predpisih iz prejšnjega odstavka.

Predpisi o prekrških

3. člen

(1) Prekrški se lahko določijo:

- z zakonom;
- z uredbo Vlade Republike Slovenije;
- z odlokom samoupravne lokalne skupnosti.

(2) Z uredbo Vlade Republike Slovenije se lahko določijo prekrški in sankcije zanje samo za kršitve določb uredbe in za kršitve določb pravnih aktov Evropske unije, ki se v Republiki Sloveniji uporabljajo neposredno.

(3) Z odlokom samoupravne lokalne skupnosti se smejo določiti prekrški in predpisati zanje globe samo v določenem znesku ter samo za kršitve predpisov, ki jih same izdajajo v okviru svojih pristojnosti, ter če jih zakon ali uredba še ne sankcionira.

Veljavnost predpisov

5. člen

(1) Predpisi o prekrških iz prve in druge alineje prvega odstavka 3. člena tega zakona veljajo na območju Republike Slovenije; predpisi o prekrških iz tretje alineje prvega odstavka 3. člena tega zakona pa na območju samoupravne lokalne skupnosti, ki jih je izdala.

(2) Predpisi o prekrških, ki veljajo na območju Republike Slovenije, se uporabijo tudi proti vsakomur, kdor stori prekršek na ladji, ki je vpisana v pristanišču na območju Republike Slovenije, ali na zrakoplovu, ki je vpisan v register oziroma evidenco zrakoplovov v Republiki Sloveniji, medtem ko se nahajata izven njenega območja.

Rok plačila globe in stroškov postopka

18. člen

(1) Če se izreče globa, se v odločbi oziroma sodbi o prekršku določi tudi rok, v katerem mora biti plačana. Ta rok ne sme biti krajši od osmih dni in ne daljši kot tri mesece.

(2) Če izrečena globa presega trikratni znesek najnižje globe iz prejšnjega člena, lahko storilec najpozneje do poteka roka za plačilo globe predlaga, da se globa plača v obrokih. V tem primeru se s sklepom določita način odplačevanja in rok plačila. Ta rok ne

sme biti daljši kot eno leto. Zoper sklep o obročnem odplačevanju ni pritožbe.

(3) Če storilec zamudi s plačilom posameznega obroka za plačilo globe, z dnem zamude zapadejo v plačilo še neplačani obroki. Storilca je treba opozoriti na posledice zamude.

(4) Določila o roku za plačilo globe in o načinih prisilne izterjave veljajo tudi za stroške postopka. Če je dovoljeno plačilo globe v obrokih, se na predlog storilca lahko dovoli, da na enak način in v enakem roku plača tudi stroške postopka.

Uklonilni zapor

19. člen

(1) **(razveljavljen)**

(2) **(razveljavljen)**

(3) **(razveljavljen)**

(4) **(razveljavljen)**

(5) Storilec, ki zaradi premoženjskega stanja ali svojih možnosti za plačilo ne more plačati globe, lahko predlaga, da se plačilo globe nadomesti z opravo določene naloge v splošno korist ali korist samoupravne lokalne skupnosti.

(6) Obseg in vsebina nalog se določita na podlagi seznama, ki ga vodi sodišče, v trajanju najmanj 40 in največ 400 ur. Rok, v katerem morajo biti naloge opravljene, ne sme biti krajši od enega in ne daljši od treh mesecev.

(7) Če storilec opravi določene naloge v celoti, se uklonilni zapor ne izvrši in globa ne izterja. **(delno razveljavljen)**

Prisilna izterjava globe

20. člen

(1) Če uklonilni zapor ni bil določen ali izvršen ali če storilec tudi po uklonilnem zaporu ne plača globe, se globa izterja prisilno.

(2) V postopku prisilne izterjave se uporabljajo določbe petega, šestega in sedmega odstavka prejšnjega člena. Predlog za nadomestitev prisilne izterjave globe lahko storilec, ki mu uklonilni zapor ni bil določen, vložijo najpozneje v osmih dneh po poteku roka za plačilo globe. Če je bil uklonilni zapor izvršen, se rok za vložitev predloga za nadomestitev prisilne izterjave globe šteje od dneva izvršitve uklonilnega zapora.

(3) Če pravna oseba ne plača globe v določenem roku, se globa izterja prisilno.

(4) Storilcu, ki ne plača globe ali stroškov postopka, se ne izda potrdila iz uradne evidence s tistega področja, na katerem je bil storjen prekršek. Zakon lahko določi, da se storilcu, ki ne plača globe ali stroškov postopka, ne izda ali ne podaljša dovoljenje v upravnem postopku s tistega področja, na katerem je bil storjen prekršek. Tega ukrepa ni mogoče določiti za potrdila in druge listine o dejstvih, o katerih se vodijo uradne evidence na področju osebnih stanj.

Stek

27. člen

(1) Če je storilec z enim dejanjem ali z več dejanji storil več prekrškov, o katerih še ni izdana odločba oziroma sodba, postopek pa teče pred istim organom oziroma sodiščem, se določi najprej sankcijo za vsak posamezni prekršek, nato pa se izrečejo kot enotna sankcija vse tako določene sankcije.

(2) Če so za prekrške, storjene v steku, določene sankcije iste vrste, se izreče enotna sankcija, ki je enaka njihovemu seštevku, vendar enotna sankcija ne sme presegati

dvakratne največje mere posamezne vrste sankcije po tem zakonu.

Navodila in prepovedi

36. člen

(1) Sodišče izreče mladoletniku eno ali več navodil ali prepovedi, če je treba s primernimi ukrepi vplivati nanj in na njegovo vedenje.

(2) Sodišče lahko izreče mladoletniku naslednja navodila in prepovedi:

1. redno obiskovati šolo;
2. opraviti delo v korist humanitarnih organizacij ali samoupravne lokalne skupnosti;
3. opraviti preizkus znanja prometnih predpisov;
4. prepoved vožnje motornega vozila pod pogoji, pod katerimi je mogoče to sankcijo izreči polnoletnim;
5. obvezno obiskovanje vzgojne, poklicne, psihološke ali druge posvetovalnice.

(3) Pri izbiri in izrekanju navodil in prepovedi sodišče praviloma upošteva mladoletnikovo pripravljenost za sodelovanje.

(4) Navodila in prepovedi smejo trajati najdlje šest mesecev.

(5) Sodišče lahko navodila in prepovedi med izvrševanjem spremeni ali odpravi, če bo s tem bolje dosežen namen vzgojnih ukrepov.

(6) V okviru navodila iz 2. točke drugega odstavka tega člena sme sodišče določiti mladoletniku opravljanje del do največ štiridesetih ur v obdobju treh mesecev, in sicer tako, da ni moteno mladoletnikovo šolanje ali njegova zaposlitev.

(7) Navodila iz 1., 2. in 5. točke drugega odstavka tega člena pripravijo in njihovo izvajanje vodijo pooblaščen organi socialnega varstva, pri njihovem izvrševanju pa sodeluje sodnik tako, da najmanj enkrat mesečno pri pooblaščenem organu socialnega skrbstva preveri izvajanje navodil ter na podlagi mesečnih poročil o izvrševanju izrečenega vzgojnega ukrepa odloči, ali se izvajanje vzgojnega ukrepa ustavi ali spremeni.

(8) Spoštovanje navodil in prepovedi iz 3. točke in prepovedi iz 4. točke drugega odstavka tega člena nadzoruje policija. Če policija ugotovi, da mladoletnik prepovedi ne izpolnjuje, o tem obvesti sodišče.

(9) Pri izvrševanju navodil iz drugega odstavka tega člena se ne sme prizadeti mladoletnikovo osebno dostojanstvo.

(10) Če mladoletnik navodil ali prepovedi ne izpolnjuje, jih lahko sodišče nadomesti z izrekom vzgojnega ukrepa nadzorstva. Sodišče na to mladoletnika opozori, ko izreče navodila ali prepoved.

Nadzorstvo

37. člen

(1) Če mladoletnik potrebuje strokovno pomoč in nadzorstvo in je potrebno trajneje vplivati na njegovo vzgojo, prevzgojo in pravilen razvoj, mu sodišče izreče nadzorstvo staršev, posvojiteljev, rejnika ali skrbnika, ali organa socialnega varstva.

(2) Nadzorstvo staršev se izreče, če imajo starši, posvojitelji, rejnik ali skrbnik možnost izvrševati tako nadzorstvo.

(3) Če starši, posvojitelji, rejnik ali skrbnik nimajo take možnosti, se mladoletniku izreče nadzorstvo organa socialnega varstva.

(4) Nadzorstvo po določbi drugega ali tretjega odstavka tega člena sme trajati najdlje eno leto; po šestih mesecih izvrševanja tega ukrepa pa lahko sodišče po uradni dolžnosti ali na predlog pooblaščenega organa socialnega varstva ustavi njegovo izvrševanje, če ugotovi, da je namen takega ukrepa že dosežen.

(5) Med izvrševanjem tega ukrepa ostane mladoletnik pri svojih starših, posvojiteljih, rejniku ali skrbniku.

Globa **39. člen**

(1) Starejšemu mladoletniku se izjemoma lahko izreče globa tedaj, če je v času storitve prekrška glede na svojo duševno razvitost mogel razumeti pomen prekrška, če so podani drugi pogoji za odgovornost za prekršek po določbah tega zakona, in če jo je po svojih premoženjskih razmerah zmožen plačati.

(2) Starejšemu mladoletniku sme sodišče izreči globo le zaradi hujših posledic prekrška ali večje stopnje odgovornosti za prekršek, če ne bi bilo upravičeno uporabiti vzgojni ukrep.

(3) Če starejši mladoletnik ne plača izrečene globe, se mu ne izreče uklonilni zapor.

Zastaranje pregona **42. člen**

(1) Postopek o prekršku ni dopusten, če pretečeta dve leti od dneva, ko je bil prekršek storjen. Če je prekršek storjen na področju varstva konkurence, postopek o prekršku ni dopusten, če preteče pet let od dneva, ko je bil prekršek storjen. Postopka o prekršku zoper varnost cestnega prometa, ki je bil ugotovljen s tehničnimi sredstvi in storilec s kršitvijo ni bil seznanjen, ni dopustno začeti, če od dneva storitve prekrška preteče več kot 30 dni.

(2) Zastaranje ne teče v času, ko se po zakonu postopek o prekršku ne sme začeti ali nadaljevati.

(3) Zastaranje pretrga vsako dejanje organa, pristojnega za postopek, ki meri na pregon storilca prekrška. Po vsakem pretrganju začne teči zastaranje znova, vendar pa postopek o prekršku v nobenem primeru ni več mogoč, ko poteče dvakrat toliko časa, kolikor ga zahteva zakon za zastaranje postopka o prekršku.

(4) Zastaranje se pretrga tudi, če stori storilec v času, ko teče zastaralni rok, enako hud ali hujši istovrstni prekršek.

Daljši rok za zastaranje **43. člen**

Z zakonom, ki določa prekršek, se lahko predpiše za prekrške iz šestega odstavka 17. člena tega zakona tudi daljši rok za zastaranje postopka o prekršku, kakor je predpisan s tem zakonom, vendar ne daljši od treh let.

Uporaba določb o postopku za posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost **48.a člen**

Za posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, se glede postopka o prekršku uporabljajo določbe tega zakona o samostojnem podjetniku posamezniku.

Uporaba posebnih določb **48.b člen**

(1) S tem poglavjem se prenaša v pravni red Republike Slovenije Direktiva 2011/82/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o lažji čezmejni izmenjavi informacij o prometnih prekrških, povezanih z varnostjo v cestnem prometu (UL L

št. 288 z dne 5. 11. 2011, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2011/82/EU) v delu, ki ureja postopek s pisnim obvestilom o prekršku.

(2) Določbe tega poglavja se uporabljajo v postopku o prekršku zoper varnost cestnega prometa, če gre za kršitve iz 2. v zvezi s 3. členom Direktive 2011/82/EU (prekoračitev najvišje dovoljene hitrosti, neuporaba varnostnega pasu, vožnja skozi rdečo luč, vožnja pod vplivom alkohola, vožnja pod vplivom drog, psihoaktivnih zdravil in drugih psihoaktivnih snovi, vožnja brez zaščitne čelade, nedovoljena uporaba prepovedanega prometnega pasu in nedovoljena uporaba prenosnega telefona ali druge komunikacijske naprave med vožnjo), kot so natančneje opredeljene v zakonu, ki ureja pravila cestnega prometa, in pod naslednjimi pogoji:

- če je bil prekršek storjen z motornim vozilom, ki je registrirano v drugi državi članici Evropske unije, za katero je Direktiva 2011/82/EU zavezujoča,
- če na kraju storitve prekrška ni bilo mogoče ugotoviti storilca prekrška, pridobiti njegovo izjavo o prekršku oziroma storilcu izdati in vročiti odločbo o prekršku in
- če storilec prekrška nima stalnega ali začasnega prebivališča na ozemlju Republike Slovenije.

(3) V zadevah iz prejšnjega odstavka se čezmejna izmenjava podatkov iz evidence registriranih vozil, ki je potrebna za preiskovanje kršitve varnosti cestnega prometa, opravlja preko nacionalne kontaktne točke, ki jo določa zakon, ki ureja dostop do zbirk podatkov o motornih vozilih.

(4) Glede vprašanj, ki niso posebej urejena v tem poglavju, se v postopkih iz tega člena uporabljajo druge določbe tega zakona.

Hitri postopek

52. člen

(1) O prekrških se odloča po hitrem postopku, razen v primerih, ko ta zakon določa drugače.

(2) Hitri postopek ni dovoljen:

- če predlagatelj rednega sodnega postopka glede na naravo kršitve oceni, da so podani pogoji za izrek stranske sankcije po tem zakonu;
- če je predpisana stranska sankcija prepovedi vožnje motornega vozila;
- če je predpisana stranska sankcija izločitve iz postopka javnega naročanja;
- proti mladoletnim storilcem prekrškov;
- za prekrške s področja obrambnih dolžnosti in za prekrške s področja nezdržljivosti javnih funkcij s pridobitno dejavnostjo;
- za prekrške zoper varnost cestnega prometa, za katere je predpisana stranska sankcija kazenskih točk v številu, zaradi katerega se po zakonu storilcu izreče prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja;
- za prekrške s področja političnih strank ter volilne in referendumске kampanje, za nadzor katerih je pristojno Računsko sodišče Republike Slovenije.

(3) V hitrem postopku se storilcu izreče globa v znesku, v katerem je predpisana, če je predpisana v razponu, pa se izreče najnižja predpisana mera globe, če z zakonom ni določeno drugače.

Pisna odločba

56. člen

(1) Pisna odločba o prekršku se izda v naslednjih primerih:

- če predpis, ki določa prekršek, poleg globe predpisuje obvezno odvzem predmetov;
- če je treba odvzeti premoženjsko korist;

- če prekrškovni organ namesto globe izreče opomin;
- če prekrškovni organ izreče globo, ki je višja od najnižje predpisane mere globe (tretji odstavek 52. člena);
- če je za prekrške s področja davkov, trošarin in carin ter javnega naročanja predpisana globa v večkratniku ali v odstotku od davka, trošarine ali carine, ki bi jo bilo treba plačati, ali od vrednosti predmeta oziroma naročila, v zvezi s katerim je bil storjen prekršek;
- za prekrške s področja varstva konkurence, deviznega poslovanja in bančništva;
- v primeru kršitev iz šestega odstavka 17. člena tega zakona;
- v drugih primerih, ko niso podani pogoji za izdajo plačilnega naloga.

(2) Pisna odločba o prekršku mora imeti uvod, izrek, obrazložitev, pravni pouk ter številko, datum, podpis pooblaščenega uradne osebe in uradni pečat prekrškovnega organa, ki jo je izdal.

(3) Uvod odločbe o prekršku obsega naziv prekrškovnega organa, ki jo je izdal, osebno ime uradne osebe, ki je izdala odločbo o prekršku, osebno ime kršitelja in morebitnega zagovornika, firmo oziroma naziv in sedež pravne osebe ter označbo prekrška, ki je predmet postopka.

(4) Izrek odločbe o prekršku mora obsegati: osebne podatke kršitelja (osebno ime, EMŠO, če je fizična oseba tujec, pa njene rojstne podatke, državljanstvo, stalno oziroma začasno prebivališče, za odgovorno osebo tudi zaposlitev, za pravno osebo pa naziv in sedež ter matično številko, če so bile izrečene kazenske točke ali gre za kršitev, ki je povezana z veljavnostjo vozniškega dovoljenja, pa tudi številko izdanega vozniškega dovoljenja, navedbo organa, ki je izdal dovoljenje in datuma izdaje), če teh podatkov ni, pa podatke o kršitelju, ki so bili navedeni oziroma ugotovljeni v postopku, kratek opis dejanja, s katerim je storjen prekršek (kraj in čas storitve, način storitve, ter odločilne okoliščine), izrek, da je kršitelj odgovoren za prekršek, ki ga je storil, pravno opredelitev prekrška z navedbo predpisa, ki določa prekršek, s številčno označbo njegovega člena, znesek globe in stroškov postopka ter rok za njihovo plačilo, morebitne izrečene stranske sankcije, odločitev o odvzemu premoženjske koristi in opozorila o pravici do plačila globe in stroškov postopka na obroke, o uklonilnem zaporu, če globa ne bo pravočasno plačana, oziroma da se bodo neplačana globa in stroški postopka prisilno izterjali, ter o možnosti nadomestitve uklonilnega zapora oziroma plačila z opravo določenih nalog.

(5) V obrazložitvi odločbe o prekršku je treba kratko navesti izjavo kršitelja o dejanju ter dejstva in dokaze, na katere je prekrškovni organ oprl odločitev.

(6) Pravni pouk obsega pouk o pravici do pravnega sredstva, roku in načinu vložitve ter navedbo prekrškovnega organa, pri katerem se pravno sredstvo vložiti.

(7) Pisna odločba o prekršku se vroči kršitelju in drugim osebam, ki imajo pravico do zahteve za sodno varstvo.

Plačilni nalog

57. člen

(1) Plačilni nalog se izda, če pooblaščen uradna oseba prekrškovnega organa prekršek osebno zazna, ali ga ugotovi z uporabo ustreznih tehničnih sredstev ali naprav. Plačilni nalog se kršitelju, če je ta navzoč, vroči takoj na kraju prekrška. Ob vročitvi plačilnega naloga se kršitelju hkrati ustno predstavi storjeni prekršek in dokaze, kar se zaznamuje na plačilnem nalogu.

(2) Plačilni nalog se izda tudi, če pooblaščen uradna oseba prekršek ugotovi na podlagi obvestil in dokazov, zbranih neposredno po kršitvi, na kraju, kjer je bil prekršek

storjen. Pred izdajo in vročitvijo takega plačilnega naloga mora kršitelju omogočiti, da se osebno izjavi o prekršku po določbah 55. člena tega zakona, plačilni nalog pa mora vsebovati tudi kratek opis prekrška in kratek povzetek izjave kršitelja o prekršku.

(3) Plačilni nalog, ki velja kot pisna odločba o prekršku, vsebuje: osebno ime in naslov, EMŠO, če je fizična oseba tujec, pa datum rojstva, državljanstvo, stalno oziroma začasno prebivališče, za odgovorno osebo tudi zaposlitev, za pravno osebo pa naziv in sedež ter matično številko, kraj in čas storitve prekrška, pravno opredelitev prekrška, znesek globe in stroškov postopka ter rok za njihovo plačilo, opozorilo o pravici do plačila globe in stroškov postopka na obroke, da bodo izrečeni globa in stroški postopka, ki ne bodo pravočasno plačani, prisilno izterjani, lahko pa tudi druge podatke v skladu s predpisi. Plačilni nalog, izdan za prekrške zoper varnost cestnega prometa, mora vsebovati tudi število izrečenih kazenskih točk v cestnem prometu, navedbo vrste voznika in kategorijo vozila, s katerim je bil storjen prekršek, če so bile izrečene kazenske točke ali gre za kršitev, ki je povezana z veljavnostjo vozniškega dovoljenja, pa tudi številko izdanega vozniškega dovoljenja, navedbo organa, ki je izdal dovoljenje in datuma izdaje, če teh podatkov ni, pa tiste, ki so bili ugotovljeni v postopku. Pravni pouk obsega pouk o pravici do pravnega sredstva, roku in načinu vložitve ter navedbo prekrškovnega organa, pri katerem se pravno sredstvo vloži.

(4) Če kršitelju plačilnega naloga ni mogoče izdati in vročiti takoj na kraju prekrška, se mu ga vroči po določbah zakona, ki ureja splošni upravni postopek. V tem primeru se kršitelju hkrati s plačilnim nalogom iz prvega odstavka tega člena vroči tudi kratek opis dejanskega stanja prekrška z navedbo dokazov, če ta ni že naveden v plačilnem nalogu.

(5) Če je zoper plačilni nalog vložena zahteva za sodno varstvo, mora prekrškovni organ sodišču posredovati tudi kratek opis dejanskega stanja prekrška z navedbo dokazov, če ta ni že naveden v plačilnem nalogu.

(6) V postopku, ki se konča z izdajo plačilnega naloga po določbah tega člena, se plačajo stroški postopka, določeni v 143. členu tega zakona, razen potnih stroškov uradnih oseb in sodne takse.

(7) Kršitelj, ki bi se lahko z odhodom zaradi prebivanja v tujini izognil plačilu globe, mora plačati globo takoj na kraju prekrška. O plačani globi se izda potrdilo. Če kršitelj globe ne plača, pooblaščen uradna oseba prekrškovnega organa izvede vse potrebne ukrepe za zavarovanje izvršitve po tem zakonu.

(8) Za kršitev predpisov o ustavitvi in parkiranju vozil se ob ugotovitvi prekrška, o katerem kršitelja ni bilo mogoče seznaniti na kraju prekrška, na primernem mestu pritrdi na vozilo obvestilo o prekršku, ki vsebuje kraj in čas storitve, registrsko številko vozila, pravno opredelitev prekrška, višino za prekršek predpisane globe in naslednje pouke:

- pravici do plačila polovice predpisane globe v osmih dneh od dneva izdaje obvestila, z opisom načina plačila globe,
- da se bo ob pravočasnem plačilu globe štelo, da je bil plačniku izdan plačilni nalog za prekršek, ki je označen na obvestilu, in da je ta postal pravnomočen, ker se je plačnik odpovedal ugovoru zoper plačilni nalog iz 57.b člena tega zakona in zahtevi za sodno varstvo,
- da v primeru pravočasnega plačila globe stroški postopka ne bodo zaračunani, da prekršek ne bo vpisan v evidenco o prekrških in da bo postopek zaradi prekrška s pravočasnim plačilom globe končan, ter
- da morebitno neplačilo globe nima pravnih posledic in da se bo v takem primeru po poteku roka za plačilo postopek zaradi prekrška nadaljeval zoper lastnika ali imetnika

pravice uporabe vozila z izdajo plačilnega naloga po določbah tega zakona.

Plačilo izrečene globe in stroškov postopka

57.c člen

(1) Kršitelj, ki ne vloži zahteve za sodno varstvo zoper odločbo o prekršku oziroma plačilni nalog, plača samo polovico izrečene globe, če jo plača v osmih dneh po pravnomočnosti. Če plača pred pravnomočnostjo, zahteva za sodno varstvo zoper odločbo o prekršku oziroma plačilni nalog ali ugovor zoper plačilni nalog po prejšnjem členu ni dovoljen, razen če je v skladu z določbami tega zakona globo moral plačati pred pravnomočnostjo.

(2) Kršitelj, ki ne plača polovičnega zneska globe po prejšnjem odstavku, mora plačati celoten znesek globe v roku, ki je določen v odločbi oziroma plačilnem nalogu.

(3) Pouk o pravici do plačila polovične globe in glede nedovoljenosti zahteve za sodno varstvo iz prvega odstavka ter o obveznosti plačila iz drugega odstavka tega člena je del pouka o pravici do pravnega sredstva na odločbi oziroma plačilnem nalogu.

(4) Pod pogoji in v skladu s predpisi, ki urejajo finančno poslovanje organa, pristojnega za postopek o prekršku, lahko kršitelj plača globo, stroške postopka in stroške negotovinskega plačila tudi z negotovinskim plačilnim sredstvom. Pouk o možnosti takega načina plačila je sestavni del pravnega pouka.

(5) Določbe prvega do tretjega odstavka tega člena se ne uporabljajo za prekrške s področja varstva konkurence.

Smiselna uporaba zakona

58. člen

(1) Če v tem ali drugem zakonu ni drugače določeno, se v hitrem postopku glede pristojnosti, zastopanja, jezika v postopku, vlog, vabil, zapisnikov, odločb, pregledovanja in prepisovanja spisov, rokov in narokov, vročanja in izločitve uradnih oseb smiselno uporabljajo določila zakona o splošnem upravnem postopku.

(2) Za osebno in hišno preiskavo, zaseg in preiskavo elektronskih in z njimi povezanih naprav ter nosilcev elektronskih podatkov, zaseg in odvzem predmetov, privedbo, pridržanje in varščino, zastopanje tuje pravne osebe, postopek zoper pravno in odgovorno osebo, pravice oškodovanca v postopku, združitve in izločitve postopka, prekinitve in ustavitve postopka ter stroške postopka se smiselno uporabljajo določbe tega zakona o rednem sodnem postopku, kolikor ni s tem zakonom drugače določeno.

(3) Hišno preiskavo sme odrediti le sodišče. Pri izvedbi hišne preiskave, ki se opravlja na podlagi predloga prekrškovnega organa, sme aktivno sodelovati tudi pooblaščen uradna oseba prekrškovnega organa, ki je predlagal hišno preiskavo.

Pravica do zahteve za sodno varstvo

59. člen

(1) Zoper odločbo o prekršku, ki jo je na prvi stopnji izdal prekrškovni organ po hitrem postopku, se lahko vloži zahteva za sodno varstvo. Zahtevo lahko vloži oseba, ki ji je bila izrečena sankcija, njen zakoniti zastopnik oziroma zagovornik ter lastnik odvzetih predmetov.

(2) Zahteva za sodno varstvo iz prejšnjega odstavka zadrži izvršitev odločbe o prekršku.

(3) Kolikor v tem poglavju ni drugače določeno, se v postopku z zahtevo za sodno varstvo smiselno uporabljajo določbe pritožbenega postopka v rednem sodnem postopku.

(4) V postopku z zahtevo za sodno varstvo ni mogoče izdati sodbe brez obrazložitve.

Smiselna uporaba določb zakona o kazenskem postopku

67. člen

(1) Kolikor s tem zakonom ni drugače določeno, se v rednem postopku smiselno uporabljajo določbe zakona o kazenskem postopku o:

- jeziku v postopku,
- vlogah in zapisnikih,
- rokih,
- zaslišanju obdolženca,
- zasliševanju prič,
- izvedenstvu,
- hišni in osebni preiskavi,
- zasegu in preiskavi elektronskih in z njimi povezanih naprav ter nosilcev elektronskih podatkov, razen če gre za poseg v tajnost pisem in drugih občil,
- zasegu in odvzemu predmetov,
- glavni obravnavi v skrajšanem postopku pred okrajnim sodiščem,
- hrambi in upravljanju zaseženih predmetov in začasem zavarovanju zahtevka za odvzem premoženjske koristi,
- prenosu krajevne pristojnosti.

(2) V rednem sodnem postopku se glede vročanja pisanj smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek.

Varščina

113. člen

(1) Če se začne postopek o prekršku zoper obdolženca, ki nima stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji, pa bi rad pred koncem postopka zapustil Republiko Slovenijo, ali če začasno prebiva v tujini, kakor tudi, ko se je bati, da bi se lahko z begom izognil odgovornosti za prekršek, sme sodnik na njegov predlog odločiti, da položi osebno ali kdo drug zanj varščino.

(2) Če je potrebno, zahteva sodnik od obdolženca, naj določi svojega pooblaščenca ali pooblaščenca za vročitve.

(3) Varščine ni mogoče določiti, preden obdolženec ni zaslišan.

(4) Varščina se vselej glasi na denarni znesek, ki se določi glede na težo prekrška, višino povzročene škode, osebne in družinske razmere obdolženca ter glede na premoženjske razmere tistega, ki jo daje. Varščina se lahko položi v gotovini, vrednostnih papirjih, dragocenostih ali v drugih premičnih stvareh večje vrednosti, ki jih je lahko vnovčiti ali hraniti.

(5) Če je postopek z odločbo ustavljen, se položena varščina vrne.

(6) Če obdolženec pobegne ali se brez opravičenega razloga ne odzove vabilu, sodišče odloči, da gre varščina v proračun Republike Slovenije.

(7) Če storilec prekrška po pravnomočnosti sodbe o prekršku ne plača izrečene globe, ali ne poravnava povzročene škode ali stroškov postopka, se iz položene varščine poravnajo globa, ugotovljena škoda, pridobljena premoženjska korist in stroški postopka, presežek pa se vrne.

(8) O položitvi varščine in njeni vrnitvi izda sodnik poseben sklep.

Vrnitev začasno odvzetega voznškega dovoljenja

113.d člen

(1) Obdolžencu se začasno odvzeto voznško dovoljenje na njegov predlog lahko vrne pred pravnomočnim zaključkom postopka o prekršku oziroma pred izvršitvijo sklepa o prenehanju veljavnosti voznškega dovoljenja. Predlog se do pravnomočnosti odločitve o obdolžilnem predlogu lahko vloži pri sodišču, ki je izdalo sklep o začasnem odvzemu voznškega dovoljenja, po pravnomočnosti pa pri sodišču, ki je pristojno za izdajo sklepa o prenehanju veljavnosti voznškega dovoljenja. Predlogu mora biti priloženo zdravniško spričevalo o opravljenem kontrolnem zdravstvenem pregledu po zakonu o voznikih, sicer se predlog zavrže.

(2) Sodišče ugotovi predlogu za vrnitev začasno odvzetega voznškega dovoljenja, če na podlagi predloženega zdravniškega spričevala iz prejšnjega odstavka, narave in pomena očitane kršitve, osebnosti obdolženca, njegovega prejšnjega življenja in drugih okoliščin oceni, da začasen odvzem ni neizogibno potreben za varnost cestnega prometa. Za razjasnitev teh okoliščin lahko sodišče pridobi pisno izjavo obdolženca ali ga zasliši ter izvede druge dokaze, potrebne za odločitev o predlogu.

(3) Zoper sklep, s katerim se ugotovi predlogu za vrnitev začasno odvzetega voznškega dovoljenja, ni pritožbe, sklep, s katerim se predlog zavrže ali zavrne, pa se lahko izpodbija samo v pritožbi zoper sodbo o obdolžilnem predlogu, če je ta pravnomočna, pa v pritožbi zoper sklep o prenehanju veljavnosti voznškega dovoljenja.

(4) Sodišče odloči o vrnitvi začasno odvzetega voznškega dovoljenja po uradni dolžnosti, če ugotovi, da ni več pogojev za odvzem.

(5) Sklep o vrnitvi začasno odvzetega voznškega dovoljenja se vroči tudi organu, ki vodi evidenco izdanih voznških dovoljenj v kraju sedeža sodišča, pristojnega za izrek prenehanja veljavnosti voznškega dovoljenja po tem zakonu.

Sodba, s katero se obdolženec spozna za odgovornega

138. člen

(1) S sodbo o prekršku, s katero se obdolženec spozna za odgovornega, se izreče:

- za kateri prekršek oziroma prekrške se obdolžencu izreka sankcija, dejanski stan prekrška in predpis o prekršku;
- sankcija, ki se izreče obdolžencu, oziroma odločitev, da se sankcija odpusti;
- sankcije za posamezne prekrške ter enotna sankcija, če gre za stek prekrškov;
- odločitev o odvzemu premoženjske koristi;
- odločitev o vštetju pridržanja in pripora;
- odločitev o stroških postopka;
- odločitev o premoženjskopravnem zahtevku.

(2) V sodbi o prekršku se določi rok, v katerem je treba plačati globo in stroške postopka; navede se tudi opozorilo o pravici do plačila globe in stroškov postopka na obroke, o uklonilnem zaporu, oziroma da se bodo neplačana globa in stroški postopka prisilno izterjali, o možnosti nadomestitve uklonilnega zapora oziroma plačila z opravo določenih nalog.

(3) Če je izrečen odvzem predmetov, je treba v sodbi o prekršku oziroma v sklepu iz tretjega odstavka prejšnjega člena tudi določiti, kako je treba ravnati z odvzetimi predmeti. Če odvzem predmetov ne obsega tistih predmetov, ki so bili zaseženi po 123. členu tega zakona, je treba v sodbi o prekršku odrediti, naj se ti predmeti vrnejo glede na okoliščine

zadeve lastniku ali tistemu, ki so mu bili odvzeti.

Kdo plača stroške postopka

144. člen

(1) Stroške postopka plača tisti, ki mu je bila izrečena sankcija za prekršek.

(2) Če je tekel postopek zaradi več prekrškov, tisti, ki mu je bila izrečena sankcija, ne trpi stroškov za tiste prekrške, glede katerih je bil postopek ustavljen, če se dajo ti stroški izločiti iz skupnih stroškov.

(3) Če je z isto odločbo izrečena sankcija več obdolžencem, se določi, kolikšen del stroškov plača vsak izmed njih, če tega ni mogoče določiti, plačajo vsi obdolženci nerazdelno plačilo stroškov postopka. Plačilo sodne takse se določi za vsakega obdolženca posebej.

(4) Stroški postopka, ki je bil ustavljen, bremenijo proračun.

(5) Sodišče, ki vodi postopek o prekršku, sme oprostiti obdolženca, ki mu je bila izrečena sankcija, povrnitve stroškov postopka iz prvega odstavka 143. člena tega zakona, razen nagrade in potrebnih izdatkov zagovornika, če bi bilo zaradi plačila stroškov ogroženo njegovo vzdrževanje ali vzdrževanje tistih, ki jih je dolžan preživljati.

(6) Kdor vedoma vloži krivo prijavo o prekršku, plača stroške postopka.

Pravica do povrnitve škode

193. člen

(1) Komur je bila v postopku o prekršku izrečena sankcija, ima pravico do povrnitve škode, ki jo je utrpel zaradi neopravičenega izreka sankcije, če je bila pravnomočna odločba oziroma sodba ali sklep o prekršku spremenjena, odpravljena ali razveljavljena in postopek zoper njega pravnomočno ustavljen zato, ker je bilo ugotovljeno, da dejanje ni prekršek, ali pa zato, ker so bili podani razlogi, ki izključujejo storilčevo odgovornost za prekršek. Pravico do povrnitve škode ima tudi tisti, ki je neupravičeno plačal globo ali stroške postopka oziroma zoper katerega je bila odločba izvršena pred pravnomočnostjo.

(2) Pravice do povrnitve škode iz prejšnjega odstavka nima tisti, ki je s svojim krivim priznanjem ali kako drugače povzročil izrek sankcije, razen če je bil v to prisiljen.

(3) Pri izreku sankcije za prekršek v steku se pravica do povrnitve škode lahko nanaša na posamezne prekrške, glede katerih so izpolnjeni pogoji za priznanje odškodnine.

(4) Pravica do povrnitve škode zastara v treh letih od dneva, ko je postala sodba o ustavitvi postopka pravnomočna.

(5) Tožba za povrnitev škode se vloži zoper Republiko Slovenijo ali zoper samoupravno lokalno skupnost.

(6) Pred vložitvijo tožbe za povrnitev škode zoper Republiko Slovenijo mora oškodovanec vložiti zahtevo na državno pravobranilstvo, da se z njim sporazume o obstoju škode ter o vrsti in višini odškodnine. Če državno pravobranilstvo in oškodovanec ne dosežeta sporazuma v treh mesecih od vložitve zahteve, lahko oškodovanec pri pristojnem sodišču vloži tožbo za povrnitev škode. Če je bil dosežen sporazum le glede dela zahtevka, sme vložiti tožbo glede ostanka.

(7) Pred vložitvijo tožbe za povrnitev škode zoper samoupravno lokalno skupnost mora oškodovanec vložiti zahtevo na samoupravno lokalno skupnost, da se z njim sporazume o obstoju škode ter o vrsti in višini odškodnine. Če zakoniti zastopnik samoupravne lokalne skupnosti in oškodovanec ne dosežeta sporazuma v treh mesecih od vložitve zahteve, lahko oškodovanec pri pristojnem sodišču vloži tožbo za povrnitev škode. Če je bil dosežen sporazum le glede dela zahtevka, sme vložiti tožbo glede ostanka.

(8) Zahteva iz prejšnjega odstavka in tožba zoper samoupravno lokalno skupnost se vložita:

- zoper samoupravno lokalno skupnost, katere predpis je bil kršen, če je prekršek predpisan z odlokom samoupravne lokalne skupnosti, ali
- zoper samoupravno lokalno skupnost, katere prekrškovni organ je pravnomočno izrekel sankcijo, če je za odločanje o prekrških pooblaščen z zakonom.

(9) Dokler pred državnim pravobranilstvom oziroma zakonitim zastopnikom samoupravne lokalne skupnosti traja postopek iz šestega oziroma sedmega odstavka tega člena, ne teče zastaranje pravice do povrnitve škode iz četrtega odstavka tega člena.

Izvrševanje

202. člen

(1) Globo, odvzem premoženjske koristi s plačilom denarnega zneska in plačilo stroškov postopka, izrečenih z odločbo o prekršku prekrškovnega organa, in stroškov postopka, izrečenih s sodbo oziroma sklepom sodišča, če je zahteva za sodno varstvo zavrnjena ali zavržena, izvrši pristojni davčni organ po določbah zakona, ki ureja davčno izvršbo, na predlog prekrškovnega organa, ki je izdal odločbo o prekršku. Enako se izvrši globa, odvzem premoženjske koristi s plačilom denarnega zneska, izrečena z odločbo prekrškovnega organa, ki jo je sodišče spremenilo na podlagi zahteve za sodno varstvo, ter stroški postopka, izrečeni s sodbo ali sklepom sodišča.

(2) Za izvrševanje drugih stranskih sankcij, izrečenih z odločbo o prekršku prekrškovnega organa, se uporabljajo določbe zakona o izvrševanju kazenskih sankcij, če zakon ne določa drugače.

(3) Predmete, odvzete v postopku o prekršku z odločbo prekrškovnega organa ali s sodbo sodišča, proda pristojni davčni organ po določbah zakona, ki ureja davčno izvršbo, če z zakonom ni določeno drugače. Denar, ki se dobi s prodajo odvzetih predmetov, je prihodek države.

(4) Globo, odvzem premoženjske koristi s plačilom denarnega zneska in plačilo stroškov postopka, izrečenih s sodbo oziroma sklepom, izvrši na predlog okrajnega sodišča, pristojni davčni organ po določbah zakona, ki ureja davčno izvršbo.

(5) Vzgojne ukrepe, stranske sankcije kazenskih točk v cestnem prometu, prepovedi vožnje motornega vozila, izgona tujca iz države, odvzema predmetov, izločitve iz postopkov javnega naročanja in odvzem premoženjske koristi, ki so bili izrečeni s sodbo ali sklepom o prekršku, izvrši okrajno sodišče, ki je odločalo o prekršku na prvi stopnji, po določbah zakona, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij, če z zakonom ni določeno drugače.

(6) Izgubo ali omejitev pravice do sredstev iz proračuna Republike Slovenije in proračunov samoupravnih lokalnih skupnosti izvrši na poziv sodišča, ki je na prvi stopnji izdalo odločbo o prekršku, organ, ki je pristojen za dodelitev sredstev iz proračuna Republike Slovenije oziroma proračuna samoupravne lokalne skupnosti. Navedeno sodišče mora o izreku sankcije iz tega odstavka obvestiti organ, pristojen za njeno izvršitev, v petih dneh od pravnomočnosti odločbe, s katero je ta sankcija izrečena.

(7) Sklep o prenehanju veljavnosti vozniškega dovoljenja, o določitvi uklonilnega zapora in o nadomestitvi globe z opravo določene naloge v splošno korist ali korist samoupravne lokalne skupnosti izvrši okrajno sodišče, ki je po tem zakonu pristojno za določitev uklonilnega zapora, po določbah zakona, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij, če z zakonom ni določeno drugače.

(8) Za osebe, ki prestajajo uklonilni zapor, se smiselno uporabljajo določbe

zakona o izvrševanju kazenskih sankcij o izvrševanju kazni zapora.

(9) Sodišče izda poziv za izvrševanje uklonilnega zapora potem, ko ugotovi, da je bil storilec odpuščen iz izvrševanja uklonilnega zapora, določenega s prej izdanim sklepom o določitvi uklonilnega zapora.

(10) Pristojni davčni organ mora prekrškovni organ in sodišče obvestiti o zaključku postopka izvršitve na podlagi določb tega člena in zakona, ki ureja davčno izvršbo, razen v primerih iz desetega odstavka tega člena.

(11) Z dnem, ko sodišče oziroma prekrškovni organ vloži predlog za prisilno izterjavo po tem zakonu, se na pristojni davčni organ prenese tudi terjatev v korist državnega proračuna.

(12) Globa, izrečena po prvem odstavku 12. člena tega zakona, se ne izvrši.

Nadomestitev globe z nalogami v splošno korist ali korist samoupravne lokalne skupnosti

202.c člen

(1) Če storilec ni predlagal nadomestitve globe z opravo določene naloge v splošno korist ali korist samoupravne lokalne skupnosti v postopku določitve uklonilnega zapora, lahko ta predlog vloži najpozneje tri dni po vročitvi poziva za nastop izvrševanja uklonilnega zapora. Predlog za nadomestitev globe zadrži izvrševanje uklonilnega zapora do pravomočnosti odločitve sodišča o predlogu storilca. Sodišče mora storilca o pravici iz tega odstavka poučiti v pozivu za nastop izvršitve uklonilnega zapora.

(2) Če predlog ni dovoljen ali je prepozen, ga sodišče zavrže s sklepom, če pa ni utemeljen, ker ni razlogov za nadomestitev globe po tem zakonu, ga s sklepom zavrne. Zoper sklep o zavrženju ali zavrnitvi predloga je dopustna pritožba. Višje sodišče mora o pritožbi odločiti v petnajstih dneh od prejema spisa.

(3) Sodišče o navedbah iz predloga za nadomestitev globe z opravo nalog v splošno korist opravi poizvedbe zaradi ugotovitve storilčevega premoženjskega stanja in možnosti za plačilo globe ali drugih dejstev, pomembnih za odločitev o ugovoru. Pri tem lahko zahteva tudi poročilo pristojnega centra za socialno delo o okolju in razmerah, v katerih storilec živi.

(4) Če je predlog utemeljen, sodišče pripravi predlog konkretne naloge in ga pošlje pristojnemu centru za socialno delo ter ga pozove, da na podlagi mreže izvajalcev izbere ustrezno organizacijo. Center za socialno delo pripravi predlog na podlagi razgovora s kandidatom, njegovih osebnih lastnosti in sposobnosti, seznama organizacij in konkretnega dogovora z organizacijo. Center za socialno delo mora najpozneje v 30 dneh sporočiti sodišču organizacijo, ki bo posamezniku omogočila opravljanje nalog. Če se kandidat neopravičeno ne odzove vabilu na razgovor ali se mu izmika, se šteje, da je umaknil predlog za nadomestitev globe, o čemer center za socialno delo obvesti sodišče.

(5) Sodišče ugotovi predlogu storilca s sklepom o nadomestitvi globe, s katerim se določijo tudi vrsta, organizacija in trajanje naloge, ki jo mora storilec opraviti. Zoper sklep o nadomestitvi globe ni pritožbe.

Odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja

202.d člen

(1) Sodišče sme storilcu prekrška, kateremu je s sklepom izreklo prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja, izvršitev te sankcije odložiti pod pogojem, da storilec v času, ki ne sme biti krajši od šest mesecev in ne daljši od 24 mesecev (preizkusna doba), ne stori hujšega prekrška in če v roku, ki ga določi sodišče, izpolni obveznosti, ki jih določi

sodišče na podlagi zakona o voznikih in o tem sodišču dostavil dokazilo.

(2) Predlog za odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja lahko vloži storilec prekrška, ki mu je bilo izrečeno prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja, v 15 dneh od pravnomočnosti oziroma od dneva vročitve pravnomočnega sklepa o prenehanju veljavnosti vozniškega dovoljenja pri sodišču, ki je odločilo o prenehanju veljavnosti vozniškega dovoljenja. Sodišče v sklepu, s katerim je odločilo o prenehanju veljavnosti vozniškega dovoljenja, storilca prekrška pouči o možnosti vložitev predloga za odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja ter pogojih in roku za vložitev. Vložitev predloga zadrži izvršitev prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja do odločitve o predlogu.

(3) Storilec prekrška mora sodišču s predlogom posredovati tudi zdravniško spričevalo o opravljenem kontrolnem zdravstvenem pregledu po zakonu o voznikih, če ga ni predložil že v postopku za vrnitev začasno odvzetega vozniškega dovoljenja.

(4) Če storilec prekrška ne predloži zdravniškega spričevala iz prejšnjega odstavka, se predlog za odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja zavrže.

(5) Pri odločanju o odložitvi izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja sodišče upošteva osebnost storilca, njegovo prejšnje življenje, njegovo obnašanje po storjenem prekršku, stopnjo njegove odgovornosti za prekršek, okoliščine, v katerih je storil prekršek, ter na tej podlagi oceni, ali je mogoče pričakovati, da ne bo več ponavljal prekrškov in da bo izpolnil obveznosti po zakonu o voznikih. Za ugotovitev teh okoliščin sodišče lahko razpiše narok, na katerega povabi storilca prekrška. Če storilec na narok ne pride in izostanka ne opraviči, se šteje, da je predlog umaknil. V vabilu na narok je treba storilca poučiti o posledicah neopravičenega izostanka.

(6) V izreku sklepa, s katerim ugodi predlogu za odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja, mora sodišče navesti čas trajanja preizkusne dobe in obveznosti po tem zakonu in po zakonu o voznikih, ki jih mora storilec prekrška izpolniti, ter rok za predložitev dokazil o izpolnitvi teh obveznosti. V obrazložitvi sklepa mora sodišče navesti razloge za odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja in za določitev posameznih obveznosti, ki so naložene storilcu. V pravnem pouku mora sodišče storilca posebej poučiti o posledicah, če v roku ne bo izpolnil določenih obveznosti.

(7) Obveznosti iz prejšnjega odstavka sta udeležba v programu dodatnega usposabljanja za varno vožnjo ali udeležba v ustreznem rehabilitacijskem programu po zakonu o voznikih. Sodišče pri določitvi obveznosti upošteva število, naravo in pomen prekrškov vožnje pod vplivom alkohola, prepovedanih drog, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi, ki so bili podlaga za prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja, ugotovitve in predloge v zdravniškem spričevalu o opravljenem kontrolnem zdravstvenem pregledu in druge okoliščine, ki so pomembne za odpravo vzrokov kršitev pravil cestnega prometa pri storilcu.

(8) V izreku sklepa iz šestega odstavka tega člena sodišče naloži storilcu tudi obveznost, da v roku, ki ni daljši od 15 dni od pravnomočnosti sklepa oziroma prejema pravnomočnega sklepa, predloži dokazilo o vključitvi v ustrezen program z navedbo imena in naslova izvajalca pooblaščenega po zakonu o voznikih. Po prejemu dokazila sodišče sklep vroči izvajalcu programa, ki je dolžan sodišču posredovati potrdilo o opravljenem programu oziroma obvestilo, če se storilec programa ni udeležil. Če je storilcu določena obveznost udeležbe v programu zdravljenja odvisnosti, sodišče v izreku sklepa določi tudi roke, v katerih je izvajalec dolžan obveščati sodišče o poteku in uspešnosti izvajanja programa.

(9) Zoper sklep o zavrženju ali zavrnitvi predloga za odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja lahko storilec vloži pritožbo v osmih dneh od dneva vročitve sklepa. Pritožba ne zadrži izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja. O pritožbi odloči višje sodišče s sklepom, ki ga izda v 15 dneh od prejema spisa.

(10) Sklep o odložitvi izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja se vpiše v skupno evidenco kazenskih točk iz 207. člena tega zakona in v evidenco izdanih vozniških dovoljenj.

(11) Zastaranje izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja začne teči po poteku preizkusne dobe.

Dokončna odločitev o prenehanju veljavnosti vozniškega dovoljenja 202.e člen

(1) Če sodišče ugotovi, da storilec v preizkusni dobi ni storil hujšega prekrška in da je izpolnil določene obveznosti, s sklepom odloči, da se izrečena sankcija prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja ne izvrši. Sklep sodišče izda po uradni dolžnosti po izteku enega leta od poteka preizkusne dobe. Zoper ta sklep ni pritožbe.

(2) Sodišče s sklepom prekliče odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja, če storilec v preizkusni dobi stori hujši prekršek ali v rokih, ki jih določi sodišče, ne izpolnjuje vseh obveznosti iz sklepa o odložitvi izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja. Zoper sklep o preklicu odložitve izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja lahko storilec vloži pritožbo v osmih dneh od dneva vročitve. O pritožbi odloči višje sodišče s sklepom, ki ga izda v 15 dneh od prejema spisa.

(3) Če so bile storilcu za prekršek, ki je bil storjen pred izdajo sklepa o odložitvi prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja, v času od izdaje tega sklepa do poteka preizkusne dobe pravnomočno izrečene kazenske točke v cestnem prometu, predpisane v številu, zaradi katerega se po zakonu izreče prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja, sodišče s sklepom odloči, ali naj se mu prekliče odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja. Pri odločanju o preklicu sodišče smiselno uporablja določbe prejšnjega odstavka tega člena in petega odstavka 202.d člena tega zakona.

(4) Organ, ki vodi skupno evidenco kazenskih točk, po uradni dolžnosti obvesti pristojno sodišče o naslednjih vpisih za storilca, ki mu je bila odložena izvršitev prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja:

- o vpisu pravnomočne odločbe o hujšem prekršku, ki je bil storjen v času preizkusne dobe, če je bila izdana najpozneje v enem letu po poteku preizkusne dobe;
- o vpisu pravnomočne odločbe, s katero so bile izrečene kazenske točke, predpisane v številu, zaradi katerega se po zakonu storilcu izreče prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja, za prekršek, storjen pred izdajo sklepa o odložitvi prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja, če je bila izdana v času od izdaje tega sklepa do poteka preizkusne dobe.

(5) Za storilca, ki mu je bila odložena izvršitev prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja, se do pravnomočnosti dokončne odločitve sodišča o prenehanju veljavnosti vozniškega dovoljenja ne uporabljajo določbe tega zakona o izbrisu kazenskih točk zaradi izrečenega prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja. Po pravnomočnosti dokončne odločitve se v skladu s četrtem odstavkom 207. člena tega zakona iz skupne evidence kazenskih točk izbrišejo vse vpisane kazenske točke, razen kazenskih točk, ki so storilcu, kateremu se prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja ne izvrši, izrečene za prekrške, storjene v preizkusni dobi in po preteku preizkusne dobe. Če storilec s temi kazenskimi točkami v času do pravnomočnosti dokončne odločitve sodišča o prenehanju veljavnosti

vozniškega dovoljenja doseže število kazenskih točk, zaradi katerega se izreče prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja, mu pristojno sodišče na tej podlagi prekliče odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja.

Evidence prekrškovnih organov

203. člen

(1) Prekrškovni organi morajo zaradi zagotavljanja izvrševanja pravnih posledic odločb o prekršku, za ugotavljanje prej izrečenih sankcij za prekrške in za izdajanje potrdil o podatkih iz te evidence voditi evidenco o pravnomočnih odločbah o prekrških.

(2) Evidenca iz prvega odstavka mora vsebovati zlasti:

- podatke o storilcu prekrška (osebno ime in EMŠO ter naslov stalnega oziroma začasnega prebivališča za fizično osebo oziroma firmo in sedež ter enotno matično številko za pravno osebo, če je storilec tujec, pa namesto EMŠO njegove rojstne podatke);
- pravno opredelitev prekrška;
- številko in datum izdane odločbe o prekršku ter izrečeno sankcijo.

(3) Način vodenja evidence iz tega člena predpiše minister, pristojen za pravosodje.

Evidence pravnomočnih odločb sodišč

204. člen

(1) Ministrstvo, pristojno za pravosodje, vodi evidenco pravnomočnih sodb oziroma sklepov o prekrških, ki obsega podatke iz drugega odstavka prejšnjega člena. Evidenca pravnomočnih sodb oziroma sklepov o prekrških se vodi zaradi zagotavljanja izvrševanja pravnih posledic sodb in sklepov o prekršku, za ugotavljanje prej izrečenih sankcij za prekrške in za izdajanje potrdil o podatkih iz te evidence.

(2) Način vodenja evidence iz prejšnjega odstavka predpiše minister, pristojen za pravosodje.

Dajanje podatkov iz evidenc o pravnomočnih odločbah o prekrških

204.a člen

(1) Podatki, ki so vpisani v evidence iz 203. in 204. člena tega zakona, se lahko dajejo samo na podlagi pisne prošnje posameznika, na katerega se ti podatki nanašajo, če jih potrebuje za uveljavljanje svojih pravic. Drugim uporabnikom se podatki iz teh evidenc dajejo na podlagi obrazložene pisne zahteve, če imajo za uporabo teh podatkov upravičen, na zakonu utemeljen, interes.

(2) Podatki, ki so vpisani v evidence iz prejšnjega odstavka, se lahko dajejo pisno ali z uporabo informacijske tehnologije tako, da je zagotovljeno njihovo varovanje v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov.

(3) Podatke iz evidence iz 203. člena tega zakona dajejo uporabnikom iz prvega odstavka tega člena prekrškovni organi, podatke iz evidence iz 204. člena tega zakona pa ministrstvo, pristojno za pravosodje. Vloga za dajanje podatkov iz teh evidenc se lahko vloži v pisni obliki pri organu, ki vodi evidenco, ali v elektronski obliki pri ministrstvu, pristojnem za pravosodje, ki zagotavlja sprejem vlog v elektronski obliki in njihovo posredovanje organom, pristojnim za dajanje podatkov iz teh evidenc.

(4) Minister, pristojen za pravosodje, v soglasju z ministrom, pristojnim za javno upravo, podrobneje določi tehnične pogoje za sprejem in posredovanje vloge v elektronski obliki za dajanje podatkov iz evidenc iz 203. in 204. člena tega zakona z uporabo

informacijske tehnologije.

(5) Sodiščem in državnim tožilstvom se omogoči brezplačni oddaljeni dostop do podatkov v evidencah o pravnomočnih odločbah o prekrških iz 203. in 204. člena tega zakona. Policiji se omogoči brezplačni oddaljeni dostop do podatkov v evidenci pravnomočnih odločb sodišč iz 204. člena tega zakona in do podatkov v tistih evidencah o pravnomočnih odločbah o prekrških iz 203. člena tega zakona, kadar lahko na podlagi predpisa, ki določa prekrške, postopek o prekršku vodi tudi policija. Način oddaljenega elektronskega dostopa do evidenc in tehnične pogoje za uporabo podatkov določi minister, pristojen za pravosodje, po predhodnem mnenju državnega nadzornega organa za varstvo osebnih podatkov.

Zbirke podatkov, ki jih vodijo organi za postopek o prekrških

206. člen

(1) Zaradi evidence zadev, ki jih obravnavajo, za učinkovito vodenje in preglednost postopkov ter za statistično poročanje vodijo sodišča naslednje zbirke podatkov (določene vpisnike in pomožne knjige):

- vpisnik za zadeve o prekrških na prvi stopnji;
- vpisnik za zadeve o prekrških na drugi stopnji;
- splošni vpisnik;
- vpisnik za zaupne, tajne in strogo tajne zadeve;
- vpisnik za prenehanje veljavnosti vozniških dovoljenj na podlagi doseženega ali preseženega z zakonom določenega števila kazenskih točk na prvi stopnji;
- vpisnik za prenehanje veljavnosti vozniških dovoljenj na podlagi doseženega ali preseženega z zakonom določenega števila kazenskih točk na drugi stopnji;
- druge vpisnike v skladu s sodnim redom;
- seznam odvzetih predmetov;
- evidenco zapadle, neplačane globe, sodne takse, stroškov postopka, odvzete premoženjske koristi in kazni za kršitev postopka ter uklonilnih zaporov.

(2) Za namene iz prejšnjega odstavka vodijo prekrškovni organi naslednje zbirke podatkov (določene vpisnike in pomožne knjige):

- vpisnik za zadeve prekrškov, v katerih se izda plačilni nalog;
- vpisnik za zadeve prekrškov, v katerih se izda odločba o prekršku;
- vpisnik za zadeve, v katerih se vloži obdolžilni predlog;
- seznam odvzetih predmetov;
- evidenco zapadle, neplačane globe, sodne takse, stroškov postopka, odvzete premoženjske koristi in kazni za kršitev postopka ter uklonilnih zaporov.

(3) Zbirke podatkov iz prejšnjega odstavka lahko vsebujejo naslednje osebne podatke:

- obdolženca oziroma storilca: osebno ime, za poročene tudi prejšnji priimek, če je bil spremenjen, datum, kraj in občina rojstva, EMŠO, naslov stalnega prebivališča (stalnega, začasnega), državljanstvo, poklic, zaposlitev, ime in sedež pravne osebe oziroma samostojnega podjetnika posameznika, podatki o vozniškem dovoljenju (številka vozniškega dovoljenja, upravna enota, ki ga je izdala, datum izdaje vozniškega dovoljenja po opravljenem vozniškem izpitu, kategorije motornih vozil, za katere je bilo vozniško dovoljenje izdano),
- predlagatelja, drugih udeležencev v postopku, pošiljatelj vlog oziroma prevzemnikov: osebno ime, naslov prebivališča (stalnega, začasnega), ime in sedež pravne osebe oziroma samostojnega podjetnika posameznika.

(4) Posamezne zbirke podatkov lahko vsebujejo tudi druge podatke, ki niso osebni, in so potrebni za dosego namena iz prvega odstavka tega člena.

(5) Osebni in drugi podatki, ki se vpisujejo v zbirke podatkov, se pridobivajo iz podatkov v spisu, lahko pa tudi iz že obstoječih zbirk podatkov.

(6) Podatke iz evidenc lahko obdelujejo v času pet let po pravnomočnosti odločbe prekrškovni organi, sodišča, državna tožilstva, policija, drugi državni organi v okviru svojih pooblastil, stranke oziroma drugi udeleženci, ki so na podlagi procesnih zakonov upravičeni pregledovati in prepisovati spis v posamezni zadevi, ostali uporabniki pa le, če so za uporabo podatkov pooblašteni z zakonom.

(7) Dokumentarno gradivo, ki nastaja pri delu organov za postopek o prekrških v obliki vpisnikov, se hrani trajno. Dokumentarno gradivo, ki nastaja pri delu organov za postopek o prekrških v obliki določenih pomožnih knjig (seznam odvzetih predmetov, evidenca zapadle, neplačane globe, sodne takse, stroškov postopka, odvzete premoženjske koristi in kazni za kršitev postopka), se hrani pet let. Za hrambo in izločanje dokumentarnega gradiva se do izdaje novega predpisa uporabljajo določbe Pravilnika o notranjem poslovanju organov za postopek o prekrških (Uradni list SRS, št. 18/86, 22/86 – popr. in 16/88 ter Uradni list RS, št. 48/90, 35/98, 17/2000, 7/2001 in 105/2001).

(8) Minister, pristojen za pravosodje, podrobneje predpiše obliko in vsebino posameznih zbirk podatkov (določenih vpisnikov in pomožnih knjig iz prvega in drugega odstavka tega člena) pri organih za postopek o prekrških.

Vodenje skupne evidence kazenskih točk

207. člen

(1) Pri ministrstvu, pristojnem za pravosodje, se vodi skupna evidenca o številu izrečenih kazenskih točk za posamezne storilce prekrškov in pravnomočnih odločbah o prenehanju veljavnosti vozniškega dovoljenja (v nadaljnjem besedilu: evidenca). Evidenca se vodi zaradi evidentiranja in obdelave podatkov o storilcih prekrškov, ki so jim bile za prekrške v cestnem prometu izrečene kazenske točke, in števila izrečenih kazenskih točk, evidentiranja podatkov o tem, katerim voznikom je bilo izrečeno prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja oziroma prepoved uporabe vozniškega dovoljenja na ozemlju Republike Slovenije na podlagi doseženega ali preseženega z zakonom določenega števila kazenskih točk v cestnem prometu.

(2) Ministrstvo, pristojno za pravosodje, je upravljalec evidence.

(3) Ministrstvo, pristojno za pravosodje, obvesti pristojno sodišče o tem, da je storilec prekrška dosegel število kazenskih točk, zaradi katerega se izreče prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja.

(4) Kazenske točke v cestnem prometu se izbrišejo iz evidence po preteku dveh let od pravnomočnosti odločbe, s katero so bile izrečene, če v tem času storilec ne doseže števila kazenskih točk, zaradi katerega se izreče prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja oziroma prepoved uporabe vozniškega dovoljenja na ozemlju Republike Slovenije, oziroma če v roku iz tretjega odstavka 22. člena tega zakona ni bila izdana odločba. Z dnem vpisa sodbe oziroma sklepa o prekršku, s katerim je bilo izrečeno prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja oziroma prepoved uporabe vozniškega dovoljenja na ozemlju Republike Slovenije, se izbrišejo vse do tedaj zbrane kazenske točke. Iz evidence se izbrišejo tudi vse kazenske točke, izrečene s sodbo oziroma sklepom sodišča ali odločbo prekrškovnega organa, ki so bile za prekršek, storjen v času veljavnosti vozniškega dovoljenja, izrečene po prenehanju veljavnosti vozniškega dovoljenja. Izbriše se tudi prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja, izrečeno s sodbo ali sklepom sodišča, ki

je bilo vpisano v evidenco po že vpisanem prenehanju veljavnosti istega vozniškega dovoljenja. O izbrisanih kazenskih točkah, izrečenih po posameznih kategorijah motornih vozil, se obvesti upravna enota, ki je izdala vozniško dovoljenje.

(5) Ministrstvo, pristojno za pravosodje, izbriše kazenske točke iz evidence po uradni dolžnosti takoj, ko izve za dejstvo, ki je podlaga za izbris vseh ali le določenega števila kazenskih točk. Po izbrisu kazenskih točk se izpisi iz evidence in odločbe, ki so podlaga za vpis v evidenco, vložijo v zbirko dokumentarnega gradiva. Izpisi in odločbe se hranijo pet let.

(6) Posameznik, na katerega se podatki iz evidence nanašajo, ima pravico do brezplačnega vpogleda vanje, tako da preko elektronskega dostopa izkaže svojo identiteto z uporabo kvalificiranega digitalnega potrdila, izdanega v skladu s predpisi Republike Slovenije.

(7) Posamezniku, na katerega se podatki nanašajo, se sme na njegovo zahtevo izdati potrdilo s temi podatki, če pa niso vpisani, pa potrdilo o tem dejstvu. V zahtevi se navede, za uveljavljanje katerih pravic ali izpolnjevanje katerih obveznosti je potrdilo potrebno.

(8) Drugim uporabnikom se podatki iz evidence dajejo na podlagi obrazložene pisne zahteve, če imajo za njihovo obdelavo upravičen, na zakonu utemeljen interes. Sodiščem, državnim tožilstvom in policiji se omogoči brezplačni oddaljeni dostop do podatkov v skupni evidenci kazenskih točk.

(9) Podrobnejša merila o vodenju evidence iz prvega odstavka tega člena določi minister, pristojen za pravosodje. Način oddaljenega elektronskega dostopa do evidence ter tehnične pogoje za uporabo podatkov določi minister, pristojen za pravosodje, po predhodnem mnenju državnega nadzornega organa za varstvo osebnih podatkov.

Posebna pristojnost

214. člen

(1) V postopku o prekršku v primerih kršitev davčnih, deviznih, carinskih, trošarinskih, drugih finančnih predpisov ter predpisov s področja integritete in preprečevanja korupcije je za vse zadeve iz pristojnosti okrajnih sodišč z območja posameznega okrožnega sodišča izključno krajevno pristojno tisto okrajno sodišče, ki ima sedež na sedežu okrožnega sodišča.

(2) Okrajno sodišče lahko v skladu z letnim razporedom dela opravlja obravnave ali druga dejanja v postopku tudi v krajih izven sedeža sodišča.

(3) Za določitev uklonilnega zapora in izvrševanje globe, izrečene s sodbo sodišča, je pristojno okrajno sodišče po stalnem ali začasnem prebivališču storilca. Odvzem premoženjske koristi s plačilom denarnega zneska, redovno globo in stroške postopka izvrši sodišče, ki je o prekršku odločilo na prvi stopnji. Če se pristojnost ne da določiti ali če storilec nima stalnega ali začasnega prebivališča v Republiki Sloveniji, je pristojno sodišče, ki je o prekršku odločilo na prvi stopnji. Za izvrševanje sankcij, izrečenih pravnim osebam s sodbo sodišča, je pristojno sodišče, ki je o prekršku odločilo na prvi stopnji.

(4) Za izdajo sklepa o prenehanju veljavnosti vozniškega dovoljenja, sklepa o odložitvi izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja in sklepa o preklicu odložitve izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja je pristojno okrajno sodišče po stalnem ali začasnem prebivališču storilca. Za izdajo sklepa o prepovedi uporabe vozniškega dovoljenja na območju Republike Slovenije je izključno pristojno Okrajno sodišče v Celju.

(5) Za odločanje o zahtevah za sodno varstvo zoper odločbe prekrškovnih

organov o prekrških s področja varstva konkurence in s področja javnega naročanja ter za odločanje o prekrških, pri katerih je predpisana stranska sankcija izločitve iz postopkov javnega naročanja, je izključno pristojno Okrajno sodišče v Ljubljani.

(6) Za odločanje v zadevah priznavanja in izvrševanja odločb sodišč in drugih pristojnih organov v državah članicah Evropske unije, s katerimi so izrečene denarne sankcije za prekrške ali za druge kršitve predpisov, in za izvrševanje denarnih in drugih sankcij za prekrške, ki so jih izrekli pristojni organi v Republiki Sloveniji, v državah članicah Evropske unije, je izključno pristojno Okrajno sodišče v Celju.

(7) Za odločanje o prekrških, ki so bili storjeni z motornim vozilom, ki je registrirano v drugi državi članici Evropske unije in ni mogoče ugotoviti, kdo je storilec prekrška, pridobiti njegovo izjavo o prekršku oziroma storilcu odločbo o prekršku ni bilo mogoče izdati in vročiti na kraju storitve prekrška, lastnik, imetnik ali drugače identificirana oseba, za katero obstaja sum, da je storilec prekrška, pa nima stalnega ali začasnega prebivališča na ozemlju Republike Slovenije (48.b člen), je na prvi stopnji izključno pristojno Okrajno sodišče v Celju.

(8) Za odločanje o prekrških s področja političnih strank ter volilne in referendumске kampanje, za nadzor katerih je pristojno Računsko sodišče Republike Slovenije, je izključno pristojno Okrajno sodišče v Ljubljani.

Osnutek podzakonskega akta:

Na podlagi šestega odstavka 204.a člena Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. ...) izdaja minister za pravosodje

Pravilnik o upravljanju evidenc o pravnomočnih odločbah o prekrških sodišč in prekrškovnih organov

Vsebina pravilnika

1. člen

Ta pravilnik določa način upravljanja evidenc o pravnomočnih odločbah o prekrških prekrškovnih organov in sodišč (v nadaljnjem besedilu: evidence), dajanje podatkov iz evidenc, način oddaljenega dostopa, zagotavljanje sledljivosti posredovanja in obdelave osebnih podatkov in tehnične pogoje za uporabo podatkov.

Način upravljanja evidenc in obdelave podatkov

2. člen

(1) Evidence upravljajo prekrškovni organi in sodišča (v nadaljnjem besedilu: upravljavci osebnih podatkov) v skladu s pristojnostmi in nalogami, določenimi v zakonu, ki ureja prekrške (v nadaljnjem besedilu: zakon).

(2) Upravljanje evidenc zajema zlasti vzdrževanje in sprotno posodabljanje vsebine evidenc ter nadzor kakovosti vnosa podatkov v evidence, zagotavljanje tehničnih pogojev za varovanje evidenc in nadzor dostopa do evidenc ter iznosa podatkov iz evidenc.

(3) Nadzor kakovosti vsebuje zagotavljanje točnosti, posodobljenosti ter zakonitosti obdelave osebnih podatkov v evidencah.

(4) Zakonitost obdelave osebnih podatkov vsebuje sprotno preverjanje, ali so spoštovane določbe o pravnih podlagah za posredovanje in obdelavo osebnih podatkov.

(5) Podatki se kontrolirajo ob vpisu dogodka, občasno ali ob uporabi. Ob vpisu dogodka se podatki kontrolirajo formalno in logično ter po pravilih o logičnem zaporedju dogodkov. Občasno upravljavec evidence kontrolira popolnost zajetja in primerja usklajenost podatkov s podatkovnimi viri ali z dejanskim stanjem. Ob uporabi se preverja morebitni sum o napaki, potrebni popravek pa se uredi pri viru.

(6) Če uporabnik podvomi o pravilnosti podatka ali ugotovi napako, le-to sporoči upravljavcu evidence, ki preverbo posreduje podatkovnemu viru. Če se izkaže, da je prišlo do napake, jo podatkovni vir popravi in pravilen podatek sporoči upravljavcu evidence, ta pa ga nemudoma posreduje uporabnikom, ki so prej prejeli napačen podatek.

Tehnične naloge ministrstva, pristojnega za pravosodje glede skupne informacijske infrastrukture

3. člen

(1) Ministrstvo za pravosodje (ministrstvo) zagotavlja in vzdržuje skupno informacijsko infrastrukturo (SINFA) za elektronsko vodenje prekrškovnih evidenc, tako da SINFA omogoča upravljavcem, da zakonito izvršujejo svoje pristojnosti in naloge v zvezi obdelavo osebnih podatkov v evidencah v skladu z zakonom ter omogoča, da so potrebni in zakonito dostopni podatki o vpisih za konkretno posameznico ali posameznika skupno dostopni vsakemu upravljavcu, kadar izvršuje konkretno zakonsko pristojnost ali nalogo.

(2) SINFA omogoča oddaljen elektronski dostop do posameznih prekrškovnih evidenc.

Dajanje podatkov iz evidenc

4. člen

(1) Upravljalca evidence posameznikom s pravnim interesom na zahtevo posreduje vse podatke v zvezi z njimi iz evidence.

(2) SINFA omogoča vpogled in prenos vsebine podatkov iz posamezne prekrškovne evidence glede številke in datuma izdane odločbe o prekršku ter izrečene sankcije in firme, sedeža ter enotne matične številke, če je storilec pravna oseba.

(3) Državnim organom, organom samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilcem javnega pooblastila se preko SINFA omogoči brezplačen elektronski dostop do podatkov iz lastnih evidenc in tistih podatkov iz evidenc drugih prekrškovnih organov in sodišč, ki jih potrebujejo za izvajanje svojih zakonsko določenih pooblastil.

Način oddaljenega dostopa do evidenc

5. člen

(1) SINFA omogoča dostop do vsebine podatkov iz evidenc preko spletnega vmesnika s kvalificiranim digitalnim potrdilom.

(2) SINFA kvalificiranim uporabnikom omogoča tudi dostop preko programskega vmesnika (API dostop), katerega tehnično specifikacijo se določi v posebnem sporazumu med kvalificiranim uporabnikom in ministrstvom (sporazum o API dostopu).

Tehnični pogoji za uporabo podatkov

6. člen

SINFA zagotavlja sledljivost dostopov v evidence, tako da je mogoče pozneje ugotoviti, kateri osebni podatki so bili posredovani, komu, kdaj in na kakšni podlagi.

Končna določba

7. člen

Pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi sklepa o izpolnitvi tehničnih pogojev za začetek delovanja SINFA v Uradnem listu Republike Slovenije, ki ga izda minister za pravosodje.

